

Talousarvio 2023 ja taloussuunnitelma 2023-2025

KAUPUNGINJOHTAJAN ESITYS 10.11.2022

SISÄLLYS

Kaupunginjohtajan katsaus	2
Porvoon talousarvio 2023 pähkinänkuoressa.....	4
Strategiset tavoitteet	6
Yleisperustelut	8
<i>Kuntatalouden tila.....</i>	<i>8</i>
<i>Kaupungin toimintaympäristö .....</i>	<i>9</i>
<i>Verotulot ja valtionosuudet .....</i>	<i>12</i>
<i>Kaupungin rahoitustarpeet ja lainanotto .....</i>	<i>16</i>
Tuloslaskelma ja rahoituslaskelma	17
Toimialakohtaiset perustelut	20
<i>KONSERNIPALVELUJEN TOIMIALA .....</i>	<i>20</i>
Vaalit	21
Kaupunginvaltuusto	21
Tarkastustoimi	21
Kaupunginhallitus	21
Kaupungin johto	21
Viestintä, markkinointi ja yhteiskuntasuhteet.....	21
Henkilöstö, demokratia ja kehitys	22
Rahoitus ja strategia	24
Toimitilajohto	24
<i>KAUPUNKIKEHITYKSEN TOIMIALA .....</i>	<i>26</i>
Kaupunkikehityksen johto	27
Maapolitiikka	27
Kaupunkisuunnittelu.....	28
Kaupunki-infra	28
<i>Lupa- ja valvonta-asiat .....</i>	<i>29</i>
Rakennusvalvonta	29
Ympäristönsuojelu.....	29
Ympäristöterveydenhuolto	29
<i>KASVUN JA OPPIMISEN TOIMIALA.....</i>	<i>31</i>
Kasvun ja oppimisen johto.....	32
Suomenkielinen perusopetus ja lukiokoulutus.....	33
Ruotsinkielinen perusopetus ja lukiokoulutus	35
Varhaiskasvatuspalvelut	36
<i>ELINVOIMAN TOIMIALA .....</i>	<i>38</i>
Elinvoiman toimialan johto	39
Matkailu- ja tapahtumapalvelut	39
Vapaa-aika palvelut	40
Jatkuvan oppimisen palvelut.....	41
Elinkeinot, työllisyys ja kotoutuminen.....	41
Henkilöstösuunnitelma	43
Investoinnit.....	47
Investoinnit ilmastotyön tukena	51
Liikelaitokset	55
Kuntakonserni	57
Talousarvion ja taloussuunnitelman perustelut sekä sitovuus	61

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Koronavuosien jälkeen Porvoon kaupunki on palannut kohti normaalimpaa toimintaa, vaikka epidemia on edelleen aiheuttanut muutoksia kaupungin toimintaympäristöön ja palveluihin.

Vuoden 2022 aikana on valmistauduttu hyvinvointialueuudistukseen, joka mullistaa kaupungin toiminnan ja talouden vuoden 2023 alusta alkaen. Vuoden alussa otetaan käyttöön myös uusi organisaatiomalli. Malli on suunniteltu vastaamaan kaupungin uudenlaisista roolia, jossa korostuu opetuksen ja kasvatuksen sekä kaupunkikehityksen lisäksi vahvasti myös elinvoimapaalvelut ja kaupunkilaisten osallistaminen.

Tulot ja menot lähes puolittuvat

Talousarviovuosi 2023 onkin monessa mielessä uuden alku, kun palvelutuotanto on suunniteltu uudensuunnitelluista lähtökohdista. Jatkossa on kuitenkin tärkeää, että keskeisimmät tekijät ovat edelleen kunnossa: vahva talous, osaava henkilöstö, laadukkaat ja kustannustehokkaat palvelut, kunnossa olevat toimitilat sekä dynaaminen ja kehittyvä kaupunkiympäristö. Samalla on varauduttava, että julkisen sektorin isot muutokset jatkuvat.

Hyvinvointialueuudistus tuo kaupungin taloudelle merkittäviä haasteita tulevina vuosina. Kaupungin tuloista leikataan noin puolet valtiolle, mutta velat jäävät edelleen kaupungille. Toisaalta kaupungin investointisuunnitelman mukaan kuluvalle vuosikymmenelle kasautuu useita suuria investointeja, kuten Kokonniemen liikuntakeskus, Puistokadun investoinnit, Gammelbackan koulu sekä joukkoliikenteen suunnittelu.

Osaan investoinneista on varauduttu jo ennakolta, mutta kärkihankkeiden toteuttaminen edellyttää tarkkaa taloudenhoitoa myös jatkossa. On tärkeää huomata, että investointikustannus on vain pieni osa hankkeen elinkaaren kokonaiskustannuksista. Kaupungin talous säilyy vahvana vielä vuonna 2023, koska kaupunki saa noin yhden veroprosenttiyksikön verran ylimääräisiä ker-

talunteisia verotuloja muiden kuntien tavoin. Talous-suunnitelman mukaan kaupungin tulos kääntyy kuitenkin alijäämäiseksi vuosina 2024 ja 2025.

Kaupungin menot kasvavat vuonna 2023 noin 7,9 prosenttia inflaation, kuntasektorin palkkaratkaisujen, väestön kasvun sekä päivitetystä kaupunkistrategiasta johtuvien kohdennettujen panostusten vuoksi. Tämä on pitkällä aikavälillä liian kova menojen kasvun taso. Menot kasvavat kaikilla toimialoilla.

Jatkossa kaupungin menot täytyy pystyä rahoittamaan entistä huomattavasti pienemmillä verotuloilla, kun kaupungin uusi kunnallisveroprosentti on 7,11 prosenttia. Myös kaupungille tärkeästä yhteisöverosta leikataan kolmannes valtiolle.

Hyvinvointialueuudistus leikkaa asteittain kaupungin rahoitus pohjaa, viimeisimpien laskelmien mukaan noin 3,3 miljoonaa euroa vuoteen 2027 mennessä, mikä näkyy kaupungin valtionosuustuloissa. Samaan aikaan on ennakoitavissa, että julkista taloutta ryhdytään tasapainottamaan tulevina vuosina, mikä tulee näkymään myös kaupungin taloudessa.

Kaupunki on onnistunut viime vuosina alentamaan lainakantaa huomattavasti. Nykyisten lainojen korot on myös onnistuttu lukitsemaan matalalle tasolle seuraaville vuosille, joten korkojen merkittävä nousu ei vielä lähivuosina vaikuta merkittävästi kaupungin korkokustannuksiin. Lainakanta on kuitenkin kääntymässä selvään nousuun vuoden 2023 jälkeen, kun kaupungin vuosikate heikkenee ja investointitahti kiihtyy.

Lähivuosien keskeisimmät haasteet liittyvät maailmanpoliittisen tilanteen epävakauteen, ilmastonmuutokseen ja luonnon monimuotoisuuden heikkenemiseen, väestön ikääntymiseen, kuntien kehityksen eriytymiseen sekä valtakunnalliseen uudistukseen, jonka seurauksena TE-palvelut siirtyvät todennäköisesti kaupungeille vuonna 2025. Myös osaavan henkilöstön saatavuuden osalta haasteet ovat kasvamassa.

Porvoolla on kuitenkin vahva vetovoima, ja kaupunki kipuaa korkealle eri kaupunkien välisissä vertailuissa ja tilastoissa. Taloudellinen pohja ja mahdollisuudet kaupungin kehittämiseksi ovat hyvät.

Porvoolla on edelleen vahva vetovoima

Valtuusto hyväksyi kesällä kaupungille uuden Unelmien Porvoo -kaupunkistrategian, jonka mukaan valtuustokauden keskeisin päämäärä on kestävä kasvu. Parhailaan käynnissä olevassa keskeisten alueiden yleiskaavatyössä määritellään kaupungin kasvun suunnat tuleville vuosikymmenille, laajassa vuorovaikutuksessa kaupungin asukkaiden ja sidosryhmien kanssa. Länsirannan kehitys jatkuu, ja alueelle on tulossa lisää monenlaista asuntotuotantoa. Tontteja luovutetaan tai markkinoidaan myös mm. Haikkoossa, Toukovuorella ja Suomenkylässä.

Kasvavassa kaupungissa on vireillä useita suuria kaupunkikehityshankkeita, jotka tukevat kaupungin kasvua, kehitystä, ilmastotavoitteita sekä asukkaiden hyvinvointia ja viihtymistä. Itäradan suunnittelu etenee uudessa

hankeyhtiössä. Porvooon puistokadun suunnittelutyö kehittää Läntistä Mannerheiminväylää viihtyisänä ja toimivana keskusta-alueena. Kokkonniemen liikuntakeskukseen suunnittelua edistetään uudessa hankeyhtiössä, jonka tehtävänä on laatia alueen hankesuunnitelma vuoden 2023 loppuun mennessä. Laadukas varhaiskasvatus ja koulutus vahvistavat lasten ja nuorten hyvinvointia sekä ehkäisevät syrjäytymistä.

Kilpilahden vihreää siirtymää kaupunki tukee esimerkiksi kaavoituksella sekä markkinoimalla uusia yritystontteja alueella. Markkinaehtoisesta joukkoliikenteen ylläpitäjä väheneminen edellyttää merkittävää panostusta joukkoliikenteen kehittämiseen. Tämä on toisaalta suuri mahdollisuus kaupungin ilmastotavoitteiden näkökulmasta. Kaupunki lähtee kansallisesti vahvasta asemasta merkittävien muutosten vuosikymmenen.

Jukka-Pekka Ujula

Kaupunginjohtaja

PORVOON TALOUSARVIO 2023 PÄHKINÄNKUORESSA

Kaupungin talousarvion toteuttaa Unelmien Porvoo 2022–2025 – Mahdollisuuksien kaupunki -kaupunkistrategiaa. Talousarviossa toimialoille, palvelualueille ja liikelaitoksille asetettavat sitovat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet on johdettu kaupunkistrategiasta ja sen mittareista.

- **Kaupungin talous säilyy** vahvana vuonna 2023. Vuosikate on noin 42,8 miljoonaa euroa ja tilikauden tulos noin 14,3 miljoonaa euroa ylijäämäinen.
- **Menot* yhteensä** ovat 223,4 miljoonaa euroa. Toimintamenot kasvavat 7,9 % eli noin 18,4 miljoonaa euroa verrattuna muutettuun talousarvioon 2022, josta hyvinvointialueelle siirtyvät toiminnot on eliminoitu.
  - Kasvun ja oppimisen toimialan menot +8,8 %, eli noin 9,7 milj. € .
  - Elinvoiman toimialan menot +12,9 %, eli noin 4,3 milj. €.
  - Kaupunkikehityksen menot +10,0 % , eli noin 2,2 milj. €.
  - Konsernipalvelujen menot +5,6 %, eli noin 2,2 milj. €
- **Tulot yhteensä** ovat 267 miljoonaa euroa. Kaupungin tulopohjasta noin puolet siirtyy valtiolle hyvinvointialueuudistuksen takia.
  - **Kunnallisveron** veropohja kasvaa noin 4,0 %, mutta veroprosentti alenee 12,64 prosenttiyksikköä. Kunnallisveron tuotoksi ennakoitaan noin 97 milj. euroa (noin 219 milj. € v. 2022).
  - **Yhteisöveron** tuotosta kolmannes leikataan valtiolle ja lisäksi Porvoon jako-osuuden ennakoitaan alenevan. Vuonna 2023 tuotoksi arvioidaan noin 34 milj. € (noin 68 milj. € v 2022)
  - **Kiinteistövero** tuottaa noin 17 miljoonaa euroa, mikä vasta viime vuosien tasoa.
  - **Valtionosuustulot** alenevat noin 47 miljoonaa euroon. Valtionosuuksiin sisältyy jatkossa hyvinvointialueuudistuksesta johtuvia tasausmekanismeja.
- **Keskeisimmät toimintaympäristön muutokset:** Hyvinvointialueiden perustaminen ja kaupungin organisoituminen, korkea inflaatiokehitys, kasvun tukeminen, varhaiskasvatuksen maksualennukset sekä joukkoliikenneselvitys.
- **Kaupungin henkilöstömäärä*** kasvaa 32,3 vakanssilla, jolloin henkilöstömäärä yhteensä on 2 080,5 työntekijää. Henkilöstömenot kasvavat yhteensä noin 11,5 miljoonaa euroa.
- **Vuosille 2023–2026 on investointisuunnitelman mukaan kohdistumassa noin 139 miljoonan euron investoinnit.** Vuodelle 2023 investointeja kohdistuu yhteensä 27,5 miljoonaa euroa, joista talonrakennusinvestointien osuus on 14,0 miljoonaa euroa ja kaupunkikehityksen osuus 10,8 miljoonaa euroa.
- **Suurimmat yksittäiset investointikohteet** ovat Hinthaaran sivistyskeskus, Bjurbölen päiväkotit sekä hallinnon toimitilojen keskittäminen. Lisäksi vuonna 2023 tehdään myös lukuisia pienempiä investointeja muun muassa koulu- ja päiväkotirakennuksiin sekä niiden piha-alueisiin.
- **Lainakanta vuoden 2023 lopussa** tulee olemaan arviolta noin 81,3 miljoonaa euroa, mikä vastaa suunnilleen tämän vuoden tasoa. Tämä tarkoittaa, että lainaa on 1 619 euroa asukasta kohden.
- **Kaupungin uusi tuloveroprosentti on 7,11 % (19,75 v. 2022) .**
- **Kiinteistöveroprosentit säilyvät ennallaan.**

* vuosien välisissä vertailuissa on huomioitu vastaavat kaupungin toiminnot ennen kaupungin organisaatiouudistusta 2023, mutta ne eivät kaikilta yksityiskohdilta ole vertailukelpoisia.

TULOT

VEROTULOT
148,2
MILJOONAA
EUROA
(-51,2 %)

VALTIONOSUUDET
47
MILJOONAA
EUROA
(-30,2 %)

MYYN- JA
MAKSUTUOTOT
13
MILJOONAA
EUROA

MUUT TULOT
56
MILJOONAA
EUROA

MENOT

KASUN JA
OPPIMISEN
TOIMIALA
119,7
MILJOONAA EUROA
(+8,8 %)

KAUPUNKI-
KEHITYKSEN
TOIMIALA
24,7
MILJOONAA EUROA
(+10,0 %)

ELINVOIMAN
TOIMIALA
37,3
MILJOONAA EUROA
(+12,9 %)

KONSERNI-
PALVELUJEN
TOIMIALA
41,7
MILJOONAA EUROA
(+5,6 %)

TUNNUSLUVUT

LAINAKANTA
81,3
MILJOONAA
EUROA

NETTO-
INVESTOINNIT
27
MILJOONAA
EUROA

VUOSIKATE/
POISTOT
150 %

TILIKAUDEN
TULOS
14,3
MILJOONAA
EUROA

VÄESTÖ
51 191
(*ENNUSTE)

TULOVERO-
PROSENTTI
7,11 %

LAINAKANTA
1 619
EUROA/ASUKAS

TYÖTTÖMYYSSASTE
9,0 %
*elokuu 2022

Talousarviosta laskettavat tunnusluvut perustuvat ennusteeseen.

STRATEGISET TAVOITTEET

Talousarvio ja taloussuunnitelma toteuttavat kaupunginvaltuustossa keväällä 2022 vahvistettua Unelmien Porvoo 2022–2025 – Mahdollisuuksien kaupunki. Strategia on määritelty kaupungin visio, arvot ja kehittämissuhteet vuoteen 2025 mennessä.

Strategiassa on päätetty kaupungin pitkän aikavälin toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista. Strategia tiivistyy neljään kärkiteemaan: suosituin kotikaupunki, paras arkenakin, kaupunkielämän sykettä ja ilmastotekojen kaupunki. Strategian toimeenpano tapahtuu eri ohjelmien ja erityisesti vuosittaisten talousarviotavoitteiden kautta.

Kaupunkistrategian mittaristosta päätettiin valtuustossa 28.9.2022. Jokaiselle strategian kärkiteemalle määriteltiin mittari vaikuttavuuden seurantaan. Mittaristossa tukeudutaan osin aiempaan mittaristoon sekä YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin perustuvaan MayorsIndicators-mittaristoon, jonka kautta saadaan tietoa eri osalueiden, kuten ympäristön, talouden ja hyvinvoinnin kehityksestä kunnissa vuodesta 2010 alkaen. Tietopankki

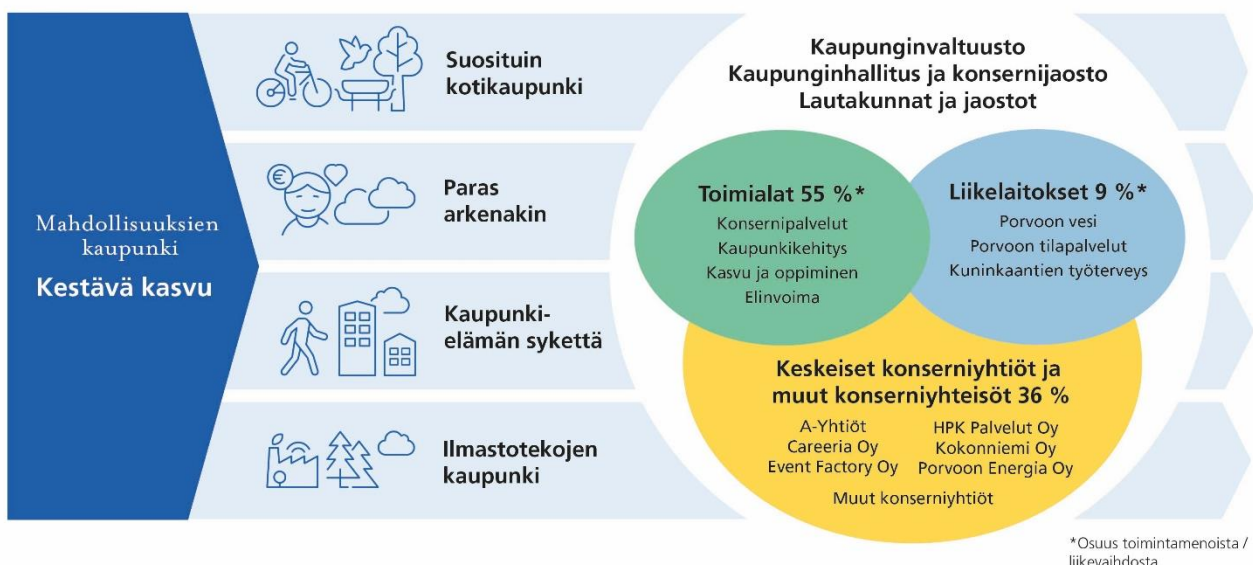
kattaa noin 200 indikaattoria ja sisältää tietoja kaikista Suomen, Ruotsin ja Iso-Britannian kunnista. Sen avulla voi vertailla nykytilaa sekä kehitystrendejä suhteessa muihin kuntiin.

Strategian mittareiden kehittymisestä raportoidaan vuosittain tilinpäätöksessä. Strategian toimeenpanon tuloksellisuutta arvioidaan osavuosiraporteissa, joissa valtuustolle raportoidaan mm. talousarviossa asetettujen tavoitteiden status.

Talousarviossa 2023 toimialoille, palvelualueille ja liikelaitoksille asetettavat sitovat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet on taulukossa koottu yhteen strategian neljän kärkiteeman alle. Strategiaa täydennetään eri toimintaohjelmilla, joista osa on myös lakisääteisiä. Talousarviovuoden aikana on tarkoitus arvioida voidaanko osa nykyisistä ohjelmista yhdistää suuremmiksi kokonaisuuksiksi tai jättää kokonaan päivittämättä.

Unelmien Porvoo – Kaupunkikonserni

PORVOO BORGÅ

Talousarvion sitovat tavoitteet

Strategian mittari: 1. Väestönmuutos, koko Porvoo ja keskusta-alue		
TA2023 sitova tavoite	Sitovan tavoitteen mittari	Vastuutaho
Turvataan tonttituotannon edellytykset lisäämällä kaupungin maanomistusta 35 hehtaaria	Lisäämällä kaupungin maanomistusta.	Kaupunkikehitys
Ylläpidetään kerros- ja rivitalotonttien tonttivarantoa: vähintään 20 000 k-m	Ylläpidetään kerros- ja rivitalotonttien tonttivarantoa: vähintään 20 000 k-m ²	Kaupunkikehitys
Luovutetaan vähintään 2 tonttia Ara-tuotantoon.	Luovutetaan vähintään 2 tonttia Ara-tuotantoon.	Kaupunkikehitys
Strategian mittari: 2. Hyte-kerroin		
TA2023 sitova tavoite	Sitovan tavoitteen mittari	Vastuutaho
Perusopetuksen TEAvisari otetaan käyttöön ja arvot käytössä olevista osa-alueista vähintään koko maan keskitasoa	TEAvisari otettu käyttöön. TEAvisari, Porvoon keskimääräinen arvo > koko maan keskimääräinen arvo	Kasvo
Varhaiskasvatuksen osallisuusaste kasvaa	varhaiskasvatuksen piirissä, 1-6 vuotiaat	Kasvo
Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö tuottamaan laadukkaita palveluita	Terveysperusteiset poissaolot enintään 4 %, koulutuspäivät per työntekijä keskimäärin 2 pv/v	Konsernipalvelut
Strategian mittari: 3. Koulutustasoindeksi		
TA2023 sitova tavoite	Sitovan tavoitteen mittari	Vastuutaho
Tiivistetään yhteistyötä Posintran kanssa	Käynnistetään tiedon saanti yrityskentästä yhdessä Posintran kanssa, jotta osaamiseen liittyvä potentiaalia saadaan täysimääräisesti hyödynnettyä Porvoon alueella	Elinvoima
Vähintään 99 prosenttia peruskoulun päättäneistä oppivelvollisuusikäisistä saa välittömästi toisen asteen koulutuspaikan.	Toisen asteen koulutuspaikan vastaanottanaiedien määrä.	Kasvo
Strategian mittari: 4. Katuturvallisuusindeksi		
TA2023 sitova tavoite	Sitovan tavoitteen mittari	Vastuutaho
Moniviranomaisyhteistyön tiivistäminen.	Esiselvitys kameravalvonnan tarpeista	Konsernipalvelut
Asukkaiden osallisuuden lisääminen ja syrjäytymisen vähentäminen	Turvallisuussuunnitelmien päivittäminen asukkaita osallistaen	Kaikki, konsernipalvelut
Strategian mittari: 5. Elämispulssi keskusta-alueella, muutos		
TA2023 sitova tavoite	Sitovan tavoitteen mittari	Vastuutaho
Matkailu ja tapahtumapalvelut edistävät ympärivuotisen matkailun	Matkailijoiden rekisteröidyt yöpymiset kuukausittain: kasvu 4%	Elinvoima
Merkittävien strategisten hankkeiden edistäminen	Eryisesti Kokkonniemi, Gammelbacka, Puistokatu	Kaupunkikehitys
Strategian mittari: 6. Työllisyysaste		
TA2023 sitova tavoite	Sitovan tavoitteen mittari	Vastuutaho
Valmistautuminen TE2025-palvelukokonaisuuteen	Järjestämisvastuusta, sopimuskokonaisuuksista ja organisoinnista päätetty	Elinvoima
Työllisyysaste on vahvistunut edellisvuodesta	Työllisyysaste	Elinvoima
Strategian mittari: 7. Yrityskanta		
TA2023 sitova tavoite	Sitovan tavoitteen mittari	Vastuutaho
Työllisyyden kohtaannon parantamiseksi tähtäävän hanke käynnistetty.	Hanke käynnistetty (kyllä/ei)	Elinvoima
Tuetaan joustavalla rakennuslupamenettelyllä yritysten toimintaa	Yritysten rakennuslupien käsittelyajan lyheneminen	Kaupunkikehitys
Strategian mittari: 8. Kaupungin lainakanta		
TA2023 sitova tavoite	Sitovan tavoitteen mittari	Vastuutaho
Kaupungin taloutta hoidetaan ja suunnitellaan vastuullisesti siten, että lainakanta säilyy maltillisena.	Lainakanta v. 2023 alle 2000 € / asukas	Konsernipalvelut
Kasvun ja oppimisen toimialan palveluverkkokokonaisuuden tarkastelua jatketaan	Tarkastelu aloitettu (kyllä/ei)	Kasvo
Oppilaaksiottoalueiden kokonaistarkastelu aloitettu	Tarkastelu aloitettu (kyllä/ei)	Kasvo
Kaupungin omien tilojen ja kiinteistöjen kuntoluokka. Palvelutuotannossa käytettävien tilojen ja kiinteistöjen kuntoluokka > 70%	Yhteenlaskettu tekninen arvo/jälleenhankinta-arvo x 100%	Konsernipalvelut, toimitilajohto
Strategian mittari: 9. Kasvihuonekaasupäästöt asukasta kohden		
TA2023 sitova tavoite	Sitovan tavoitteen mittari	Vastuutaho
Joukkoliikenne - ja sujuvat yhteydet pääkaupunkiseudulle	Laaditaan selvitys.	Kaupunkikehitys
Ilmastoohjelman päivittäminen vuoden 2023 aikana, huomioiden tulevan ilmastolain asettamat vaatimukset.	Ilmastoohjelman päivittäminen	Konsernipalvelut
Strategian mittari: 10. Suojellun metsämaan osuus		
TA2023 sitova tavoite	Sitovan tavoitteen mittari	Vastuutaho
Laaditaan metsäsuunnitelma ja huomioidaan se osana ilmastolain mukaista ilmasto-ohjelman päivitystä.	Kaupungin poikkihallinnollinen metsätyöryhmä laatii metsäsuunnitelma vuoden 2023 aikana.	Poikkihallinnollinen, konsernipalvelut.

Lisäksi toimialoilla ja liikelaitoksilla on muita tavoitteita, jotka eivät ole sitovia valtuustoon nähden

YLEISPERUSTELUT

Kuntatalouden tila

Viimeiset kolme vuotta ovat olleet kuntataloudessa hyvin poikkeukselliset. Koronavirusepidemia vaikutti toimintaan ja monella tapaa kuntien talouteen. Valtio tuki kuntia mittavasti erityisesti vuosina 2020 ja 2021, mutta jonkin verran myös vuona 2022. Kertaluonteisen tuen ansiosta kuntien talous on näinä vuosina lopulta näyttänyt varsin hyvältä. Valtio on kuitenkin velkaantunut merkittävästi.

Kuntien toiminta ja talous mullistuu vuoden 2023 alussa, kun sosiaali- ja terveystoimi sekä pelastustoimi siirtyvät hyvinvointialueen järjestettäväksi. Tämä tarkoittaa, että noin puolet kuntien tuloista ja menoista siirtyvät hyvinvointialueelle.

Hyvinvointialueudistuksen myötä kuntien menoista poistuu keskimäärin noin 54 prosenttia, mutta kuntakohdittaiset erot ovat suuria. Jatkokossa kuntien menot muodostuvat pitkälti sivistystoimen, elinvoiman ja teknisen sektorin tehtävien menoista. Kunnilla on jatkossa siten vähemmän sopeuttamismahdollisuuksia taloudessaan, mutta toisaalta jäljelle jäävien tehtävien menokehitys on tasaisempaa ja ennakoitavampaa.

Kaikkien kuntien tuloveroprosenttia alennetaan 12,64 prosenttiyksiköllä vuodelle 2023. Keskimääräinen kunnallisveroprosentti aleneekin siten noin 20,0 prosentista noin 7,4 prosenttiin. Muutos on suuri, mutta kunnallisvero säilyy edelleen kuntien merkittävimpanä tulonlähteenä, vaikka sen suhteellinen merkitys jonkin verran alenee. Kunnallisveron efektiivinen tuotto kasvaa jonkin verran, kun verotuksen vähennyksistä osa siirtyy valtionverotukseen tehtäväksi.

Kunnallisveroa maksetaan osittain jälkijättöisesti siten, että verovuoden verot tulevat jossain määrin erityisesti seuraavan vuoden aikana. Tämä tarkoittaa, että kunnat saavat vuonna 2023 kunnallisverotuloja vanhoilta vero vuosilta edelleen korkeamman veroprosentin mukaisesti. Kunnat saavatkin vuonna 2023 arviolta noin yhden kunnallisveroprosenttiyksikön verran verotuottoa ns. verohännistä, joka ei tulevina vuosina enää tule toistumaan. Pitkälti tämän kertaluonteisen erän takia kuntatalous säilyy suhteellisen vahvana edelleen vuoden 2023 ajan.

Kuntien yhteisöverosta leikataan kolmannes valtiolle, mutta yhteisöveron merkitys kuntien rahoituspohjassa säilyy edelleen vahvana. Kiinteistöverotukseen ei puolestaan ole tulossa muutoksia, joten sen suhteellinen merkitys noin kaksinkertaistuu kuntien rahoituspohjassa.

Myös kuntien valtionosuusjärjestelmä muuttuu hyvinvointialueudistuksen myötä, vaikka sen perusrakenne säilyy monelta osin samankaltaisena. Valtionosuusjärjestelmän kautta kuitenkin tasataan monipuolisella taasausmekanismilla hyvinvointialueudistuksen aiheuttamia kuntakohtaisia muutoksia.

Kuntatalouden toimintatulojen puolestaan arvioidaan laskevan noin 31 prosenttia vuonna 2023.

Kunnat ovat jatkossakin hyvin riippuvaisia yleisen taloustilanteen ja työllisyyden kehityksestä, koska kunnallisveron ja yhteisöveron tuotto vaihtelee taloussyklin mukaisesti.

Vuoden 2023 talousnäkömät ovat kuitenkin poikkeuksellisen epävarmat. Vuosien 2021 ja 2022 hyvä kehitys on enustelaitosten arvioiden mukaan pysähtymässä vuonna 2023, ja esimerkiksi kuntatalousohjelmassa vuoden 2023 BKT:n kasvuksi ennakoitaan vain 0,5 prosenttia.

Korkea inflaatio ja heikko talouskehitys haasteina

Venäjänsyökin hyökkäyssota Ukrainassa, materiaalin saataavuushaasteet, korkea inflaatio, korkojen nousu ja jopa stagflaation uhka aiheuttavat kuntatalouteen merkittäviä haasteita.

Korkea inflaatio sekä kunta-alan palkkatarkaisu aiheuttava merkittäviä menopaineita kunnille vuonna 2023. Syksyllä laaditun kuntatalousohjelman mukaan peruspalvelujen hintaindeksin muutos vuodelle 2023 olisi noin 3,8 prosenttia, vaikka inflaatio nousi syyskuussa jo 8,1 prosenttiin.

Vuosina 2024–2026 kuntatalouden toimintamenot kasvavat kuntatalousohjelman mukaan keskimäärin 2,9 prosenttia vuodessa. Kuntatalous onkin selvästi heikkenemässä erityisesti vuodesta 2024 alkaen, kun vuoden 2023 kertaluonteiset verotuotot jäävät pois.

Myös korkojen nousu vaikuttaa merkittävästi kuntien rahoituskustannuksiin, kun kuntien nettovelka on jatkuvasti kasvanut.

Lisäksi koko julkisen talouden heikkous on myös kuntatalouden haaste keskipitkällä aikavälillä, koska velkaantunut valtiontalous ja alijäämäiset hyvinvointialueet ovat todennäköisesti myös veronmaksajan kukkarolla.

Kaupungin toimintaympäristö

Kaupungin talouden lähtökohdat talousarviovuoteen 2023 ovat ristiriitaiset. Kaupungin talous on viime vuosina ollut selvästi ylijäämäinen pitkälti yhteisöveron kehityksen sekä valtion koronatukien takia. Nyt kuitenkin hyvinvointialueuudistus alkaa asteittain heikentämään kaupungin taloutta samalla kun inflaatio on korkealla ja taloustilanne on heikkenemässä.

Vuosi 2023 monella tapaa poikkeuksellinen

Vuoden 2023 muutokset kaupungin taloudessa ja toiminnassa on historiallisen merkittävät. Noin puolet kaupungin tuloista ja menoista siirtyy hyvinvointialueelle, ja samalla valtionosuusjärjestelmä uudistuu osittain.

Hyvinvointialueuudistuksen lisäksi kaupungin organisaatiouudistus aiheuttaa monia toiminnallisia muutoksia, jotka vaikuttavat myös talouden lukuihin.

Muut merkittävät lainsäädäntömuutokset liittyvät oppivelvollisuuden laajentamisen toimeenpanoon sekä varhaiskasvatustulosten alentamiseen. Näiden kustannukset valtio kompensoi kunnille.

Taloudellisessa mielessä vuoden 2023 merkittävin haaste liittyy inflaation ja palkkamenojen kiihtymiseen, mikä osaltaan kasvattaa kaupungin menoja. Positiivista puolestaan on, että kaupunki saa vielä vuonna 2023 korkeita verotuloja vanhoilta verovuosilta vanhojen veroprosenttien ja jako-osuuksien kautta

Inflaation ja strategisten panostusten myötä menokasvu kiihtyy

Kaupungin vertailukelpoiset menot kasvavat yhteensä noin 18,4 miljoonaa euroa, eli 7,9 prosenttia. Menot kasvavat kaikilla toimialoilla. Kasvun ja oppimisen toimialalla 8,8 prosenttia, elinvoiman toimialalla 12,9 prosenttia, kaupunkikehityksen toimialalla 10,0 prosenttia ja konsernipalvelujen toimialalla 5,6 prosenttia.

**Menokasvu
+ 7,9 %**

Kuntien yleistä menokehitystä parhaiten kuvaava peruspalvelujen hintaindeksi kasvaa vuonna 2023 yhteensä 3,8 prosenttia valtiovarainministeriön laatiman kuntatalousohjelman mukaan. Porvoon menot kasvavat kuitenkin tätä enemmän muun muassa väestökehityksen ja strategisten panostusten takia.

Vuodet eivät kuitenkaan ole täysin vertailukelpoisia keskenään kaupungin organisaatiouudistuksen ja hyvinvointialueuudistuksen takia.

Verotuloissa kertaluonteisia eriä

Kaupungin kunnallisveron tuoton arvioidaan uudella 7,11 prosentin verokannalla tuottavan vuonna 2023 noin 97 miljoonaa euroa. Tuottoarvio perustuu oletukseen, että kunnallisveron pohjana olevat ansiotulot kasvavat noin 4,0 prosenttia.

**Uusi kunnallisveroprosentti
7,11 %**

Kunnille tilitetään edellisiltä verovuosilta verotuloja kulloisenkin verovuoden veroprosentin mukaan. Tämä tarkoittaa, että vuonna 2023 Porvoo saa kertaluonteisesti noin 11 miljoonaa euroa kunnallisveroa enemmän kuin tulevina vuosina.

Kaupungin yhteisöveron tuotosta kolmannes leikataan valtiolle. Yhteisöverokertymän ennakoidaan vuonna 2023 edelleen vahvaksi, mutta Porvoon oman jako-osuuden odotetaan alenevan. Veron tuottoarvio on noin 34 miljoonaa euroon vuonna 2023. Kiinteistöveron arvioidaan tuottavan kaupungille noin 17,2 miljoonaa euroa, mikä vastaa viime vuosien tasoa.

KAUPUNGIN RAHOITUSPOHJA 2023

Kaupungilta siirtyy pois sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen kustannukset sekä näin liittyvät asiakasmaksutulot ja valtionosuudet. Siirryvä kustannuspohja perustuu vuosien 2021 ja 2022 kustannuksiin.

Kunnallisveroprosenttia alennetaan 12,64 prosenttiyksikköä ja vastaava tuotto siirretään valtiolle. Porvoon kunnallisveroprosentti on siten 7,11 %.

Kuntien yhteisöveron tuotosta leikataan noin kolmannes valtiolle.

Valtionosuusjärjestelmä uudistuu monelta osin. Valtionosuuskriteerit muuttuvat joiltain osin, verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus muuttuu ja lisäksi muutosvaiheen eroja tasataan moniportaisella tasausmekanismilla.

Nykyiset velan jäävät pääosin kaupungille, vaikka tulo-pohja puolittuu. Tämä tarkoittaa, että suhteellinen velkaantuneisuus kaksinkertaistuu.

Valtionosuuksissa muutoksia

Kuntien valtionosuusjärjestelmä uudistuu osittain hyvinvointialueuudistuksen takia. Porvoon valtionosuudet vuonna 2023 tulevat olemaan reilu 47 miljoonaa euroa. Summasta vain noin puolet on peruspalvelujen valtionosuutta ja toiset puolet valtionosuuksista koostuu erilaisista tasaus- ja kompensatioelementeistä.

Viimeisimpien laskelmien mukaan kaupungin vuotuisen valtionosuuksien kautta maksettava rahoituspohja olisi heikkenemässä noin 3,3 miljoonaa euroa vuoteen 2027 mennessä.

Näkymät heikkenevät vuodesta 2024 alkaen

Vuosina 2024–2025 kaupungin talous on painumassa selvästi alijäämäiseksi, kun kertaluonteiset verotulot poistuvat. Tulos vuonna 2024 on taloussuunnitelman mukaan noin 6 miljoonaa euroa alijäämäinen ja vuonna 2025 noin 13 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Hyvinvointialueuudistuksesta johtuva Porvoon vuotuisen rahoitustason leikkaus tulee asteittain voimaan vuoteen 2027 mennessä, mikä osaltaan heikentää kaupungin rahoituspohjaa.

Samanaikaisesti menokasvun ennakoidaan olevan edelleen kohtuullisen ripeää. Menojen ennakoidaan kasvavan noin 4 prosenttia vuodessa taloussuunnitelma-vuosina

Investoinnit kääntävät lainakannan kasvuun

Kaupungin investointisuunnitelman mukaan vuosille 2023–2026 on kohdistumassa yhteensä noin 139 miljoonan euron investoinnit.

Korkea investointitaso yhdessä heikkenevän käyttötalouslouden kanssa tarkoittaa, että kaupungin lainakanta on jälleen kääntymässä kasvuun. Vuoden 2023 lopussa lainakannan ennakoidaan olevan noin 81,3 miljoonaa euroa, mutta vuoden 2026 lopussa jo 149,9 miljoonaa euroa

Talousmittari	2017	2018	2019	2020	2021
Vuosikate/poistot, % Hyvä > 100 % Tyydyttävä 80 % - 100 % Heikko < 80 %	120,75	111,5	95,3	198,8	290,7
Investointien tulorahoitus, % (vuosikate/nettoinvestoinnit) Hyvä > 100 % Tyydyttävä 80 % - 100 % Heikko < 80 %	53,42	54,70	56,5	258,4	253,9
Omavaraisuusaste, % (omapääoma/ koko pääoma) Hyvä > 70 % Tyydyttävä 50 % - 70 % Heikko < 50 %	41,5	39,6	38,1	43,4	51,04
Kaupungin lainakanta, €/asukas Hyvä < maan keskiarvo, 3052 € Tyydyttävä 80 % - 100 % Heikko < kriisikuntakriteeri, 4578 €	2888	3243	3407	3066	2 744
Konsernin lainakanta, €/asukas Hyvä < maan keskiarvo, 6299 € Tyydyttävä 6299 € - 9471 € Heikko < kriisikuntakriteeri, 9471 € (Suluissa vuokra- ja leasingvastuut)	6633 (2290)	7202 (2655)	7376 (2254)	6876 (2798)	6 988
Toiminnan ja investointien rahavirta 5 edelliseltä vuodelta, milj. € Hyvä > 10 milj. € Tyydyttävä 0 - 10 milj. € Heikko < 0	-10,7	-52,4	-64,3	-33,4	19,0
Kunnallisverotuksen tuloveroprosentti Hyvä < Uudenmaan kuntien keskiarvo 18,66 Tyydyttävä 18,66 - 19,97 Heikko > koko maan keskiarvo 19,97	19,75	19,75	19,75	19,75	19,75

Vihreä = Hyvä

Keltainen = Tyydyttävä

Punainen = Heikko

PORVOON VÄESTÖ KASVAA JA IKÄÄNTYY

Porvoossa oli vuoden 2021 lopussa 51 149 asukasta, mikä oli 530 asukasta enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Vuoden 2022 elokuun ennakkotilaston mukaan kaupungin väkiluku oli 51 229.

Tilastokeskuksen 30.9.2021 julkaiseman kuntakohtaisen väestöennusteen mukaan Porvoon väkiluku kasvaa 2020-luvun alkupuolella selvästi, parhaimpina vuosina jopa yli 150 asukasta vuodessa. Kasvun vauhti hiipuu kuitenkin jo 2020-luvun loppupuolella ja on 2030-luvulla enää noin 50 asukasta vuodessa. Vuonna 2030 porvoalaisia olisi ennusteen mukaan 52 037 ja vuonna 2040 yhteensä 52 614.

Ennusteen mukaan muutokset poikkeavat merkittävästi toisistaan eri ikäryhmien välillä. Vuoteen 2040 mennessä yli 75-vuotiaiden osuus Porvoon väestöstä nousee 9,9 prosentista 16,4 prosenttiin, eli yli 3 600 asukkaalla. Kaikki muut ikäluokat pienevät. Suurin vähennys asukasmäärässä on alle 15-vuotiaiden osalta, jonka määrä vähenee noin 1 100 asukkaalla. Vuoteen 2040 mennessä alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä laskee 16,5 prosentista 13,8 prosenttiin. Ikäryhmän määrä laskee ennusteen mukaan nopeinten 2020-luvun aikana, jolloin vähennys on yhteensä reilu 800. Työkäisen väestön osuus alenee ennusteen mukaan jonkun verran 61,2 prosentista 58,1 prosenttiin.

Väestönkehitys vaikuttaa monella tapaa kaupungin palveluihin, päätöksentekoon ja talouteen. Kaupungin talouden näkökulmasta on tärkeää huomioida väestönkehitys palvelujen tarjonnassa ja erityisesti kaupungin investointeja suunniteltaessa, jotta verorahoille saadaan tarkoituksenmukaista vastinetta.

Lapsimäärän väheneminen keventää kasvun- ja oppimisen toimialan menopaineita. Työssä käyvät ikäluokat puolestaan vaikuttavat merkittävästi kaupungin verotuloihin.

TULOT JA TYÖPAIKAT

Työllisyyden odotetaan talousarviovuonna pysyvän suunnilleen nykytasolla tai heikentyvän hieman. Valtiovarainministeriön 19.9.2022 julkaiseman talouskatsauksen mukaan koko maan työllisyysaste on jatkanut nopeaa kasvua vuonna 2022. Katsauksen mukaan työllisyysaste olisi vuonna 2023 73,8 prosenttia, mikä on 0,1 prosenttiyksikköä vuoden 2022 ennustetta alhaisempi.

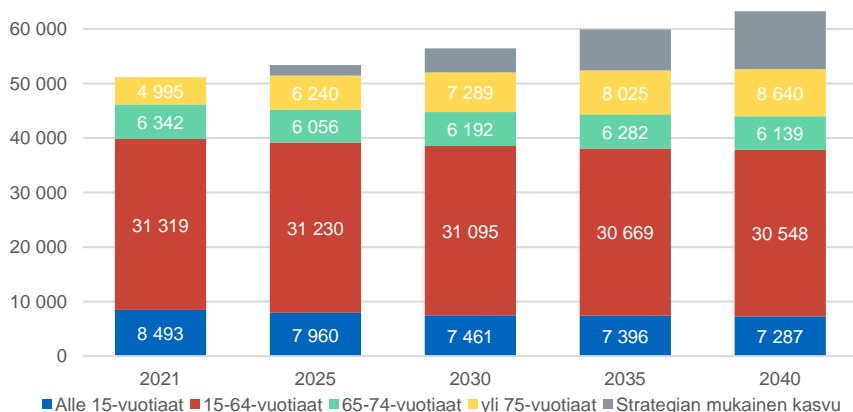
Uudenmaan alueella työllisyys on elokuun 2022 työllisyyskatsauksen perusteella noussut selvästi vuoden takaisesta ja kehitys on keskimääräistäkin parempi. Uudenmaan työttömyysaste elokuussa oli 9,3 prosenttia, mikä on 2,4 prosenttiyksikköä edellisvuotta vähemmän.

Porvoon työpaikkarakenteen on palvelu- ja jalostusvaltainen. Palvelujen osuus on noin kaksi kolmasosaa ja jalostuksen osuus noin yksi kolmasosa. Maa- ja metsätalouden osuus on runsaan prosentin. Porvoon työpaikkaomavaraisuus on yli 90 prosenttia. Porvoon työttömyysaste oli elokuussa 9,0 prosenttia, mikä on alhaisempi kuin edeltävänä vuonna.

Työllisyyskehitys vaikuttaa voimakkaasti kaupungin kunnallisverotuloihin. Viimeksi vahvistetussa verotuksessa eli vuonna 2021 kunnallisverotuksessa verotettavat asukaskohtaiset tulot olivat Porvoossa 21 080 euroa (20 267 euroa vuonna 2020). Verotettavat tulot ovat Porvoossa selkeästi maan keskiarvon yläpuolella, mutta samalla selvästi alle Uudenmaan kuntien keskiarvon. Koko maan keskimääräinen kunnallisverotettava tulo oli 18 900 euroa ja Uudenmaan kuntien vastaava on 23 182 euroa.

Valtionosuusjärjestelmään sisältyvä kuntien verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus leikkaa kuitenkin kaupungin hyviä verotuloja voimakkaasti. Yhteensä tasaus vähentää Porvoon tuloja noin 16,7 miljoonaa euroa vuonna 2022 (noin 13,6 miljoonaa euroa v. 2021).

Porvoon väestönkehitys ikäryhmittäin

Lähde: Tilastokeskus

Verotulot ja valtionosuudet

Talousarvion verotulokohta koostuu kunnan tuloverosta, kiinteistöverosta ja osuudesta yhteisöveron tuottoon. Verorahoitukseen luetaan edellisten lisäksi valtionosuudet. Kunnan päätösvalta koskee kunnallisveroa ja kiinteistöveroa, joiden verokannat päätetään vuosittain talousarvion käsittelyn yhteydessä. Vuodelle 2023 kunnat eivät kuitenkaan poikkeuksellisesti saaneet päättää kunnallisveroprosentista.

UUSI KUNNALLISVEROPROSENTTI 7,11 % - TUOTTO ARVIOLTA 97 MILJOONAA EUROA

Kunnallisveron tuotto määräytyy luonnollisen henkilön ja kuolinpesän ansiotulon perusteella.

Hyvinvointialueuudistuksen takia kaikkien kuntien vuoden 2023 kunnallisveroprosentti on vuoden 2022 veroprosentti vähennettynä 12,64 prosenttiyksiköllä.

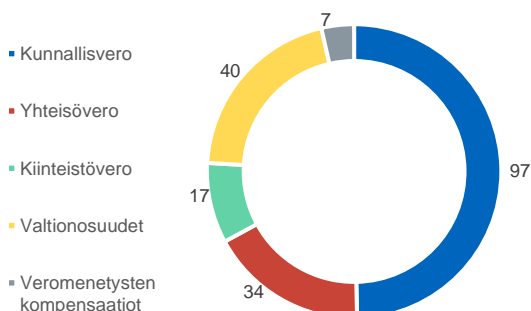
Porvoon osalta tämä tarkoittaa, että kaupungin kunnallisveroprosentti on 7,11 % vuodelle 2023. Koko maassa kunnallisveroprosenttien vaihteluväli on 4,36 % - 10,86 %. Uudenmaan kuntien joukossa Porvoon veroprosentti on suunnilleen maakunnan keskivaiheilla, kun Uudenmaan kuntien veroprosenttien vaihteluväli on 4,36 % - 9,36 %.

Kaupungin kunnallisveron tuoton arvioidaan vuonna 2023 olevan noin 97 miljoonaa euroa. Tuottoarvio perustuu oletukseen, että kunnallisveron pohjana olevat ansiotulot kasvavat noin 4,0 prosenttia.

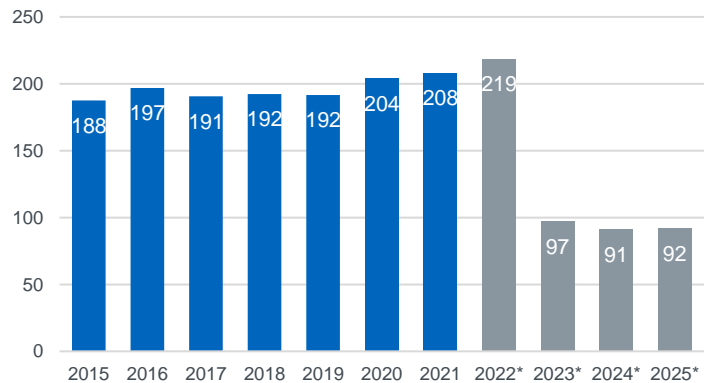
Kunnallisveron tuotto kuitenkin alenee veroprosenttileikkauksen takia noin 121,7 miljoonaa euroa vuodesta 2022. Kunnallisvero säilyy edelleen selvästi kaupungin suurimpana yksittäisenä tulonlähteenä, vaikka sen suhteellinen merkitys heikkenee jonkin verran. Kunnallisveron tuotto muodostaa vuonna 2023 noin 65 prosenttia kaupungin verotuloista, kun vastaava luku vuonna 2022 oli noin 77 prosenttia.

Kunnille tilitetään edellisiltä verovuosilta verotuloja kulloisenkin verovuoden veroprosentin mukaan. Tämä tarkoittaa, että vuonna 2023 Porvoon saa kertaluonteisesti noin 11 miljoonaa euroa kunnallisveroa enemmän kuin tulevina vuosina.

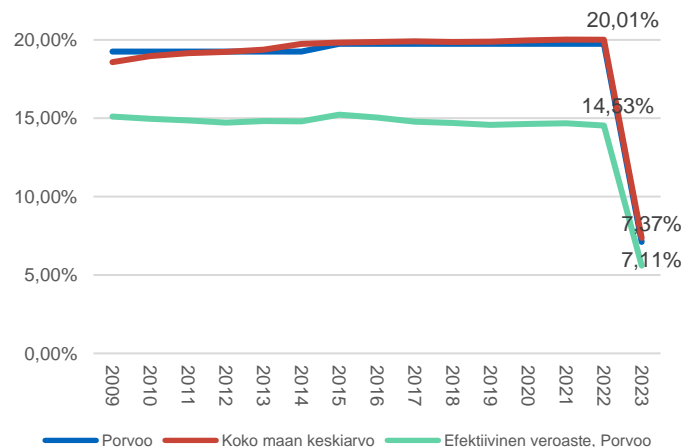
Kaupungin verorahoitus 2023, milj. €

M€ Kunnallisveron tilitykset ja tuottoarvio*

Kunnallisveroprosentin kehitys

UUDENMAAN KUNTIEN TULOVEROPROSENTIT 2023

Kauniainen	4,36	Lohja	7,86
Espoo	5,36	Vihti	7,86
Helsinki	5,36	Pornainen	7,86
Vantaa	6,36	Inkoo	8,11
Kerava	6,61	Mäntsälä	8,36
Sipoo	6,61	Karkkila	8,61
Kirkkonummi	7,11	Siuntio	8,61
Nurmijärvi	7,11	Askola	8,86
Porvoo	7,11	Lapinjärvi	8,86
Tuusula	7,11	Myrskylä	8,86
Hyvinkää	7,61	Pukkila	8,86
Järvenpää	7,61	Hanko	9,11
Loviisa	7,61	Raasepori	9,36

KIINTEISTÖVEROSTA TASAISTA TUOTTOA

Kiinteistövero on vuosittain maksettava, kiinteistön omistamiseen perustuva vero. Kiinteistövero koskee kaikkia kiinteistöjä lukuun ottamatta metsiä, maatalousmaita ja eräitä yleisiä alueita. Kiinteistövero maksetaan kiinteistön sijaintikunnalle. Vero on kaupunginvaltuuston vahvistamien prosenttien mukainen määrä kiinteistön verotusarvosta.

Porvoon kaupungin kiinteistöveroprosentteihin ei esitetä muutoksia vuodelle 2023. Kiinteistöveron arvioidaan tuottavan kaupungille noin 17,2 miljoonaa euroa, mikä vastaa noin 12 prosenttia kaupungin verotuloista.

Kaupungin nykyiset kiinteistöveroprosentit ovat vaihteluvälin keskitason alapuolella: yleinen kiinteistöveroprosentti on 1,3 %, vakituisen asuinrakennuksen 0,50 % ja vapaa-ajan asuntojen 1,3 %. Kaupunki ei ole määrännyt kiinteistöveroa yleishyödyllisille yhteisöille.

Kiinteistövero säilyy vuoden 2023 jälkeenkin kunnallisenä verona. Kaupungin muun toiminnan puolittuessa, kiinteistöveron merkitys kaupungin rahoituslähteenä kasvaa.

KIINTEISTÖVEROPROSENTTIEN VAIHTELUVÄLIT

Kiinteistöveroprosenteille on kiinteistöverolaissa säädetty ylä- ja alarajat. Kunnat voivat valita veroprosentit lain määrittämän vaihteluvälin rajoissa.

Yleinen kiinteistövero peritään asuin- ja liiketonteista sekä liikerakennuksista. Asuinrakennusten kiinteistövero peritään asuinkäytössä olevista rakennuksista. Vapaa-ajan asunnoille on erillinen kiinteistövero.

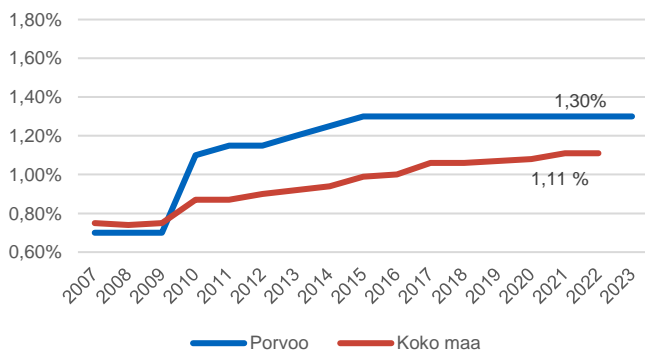
Yleinen kiinteistöveroprosentti ja vapaa-ajan rakennuksen kiinteistöveroprosentti on 0,93–2,00 prosenttia. Vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentin vaihteluväli on 0,41–1,00 prosenttia.

Muun kuin asuinrakennuksen eli pääasiassa vapaa-ajan rakennuksen kiinteistövero voi olla enintään yhden prosenttiyksikön korkeampi kuin vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentti.

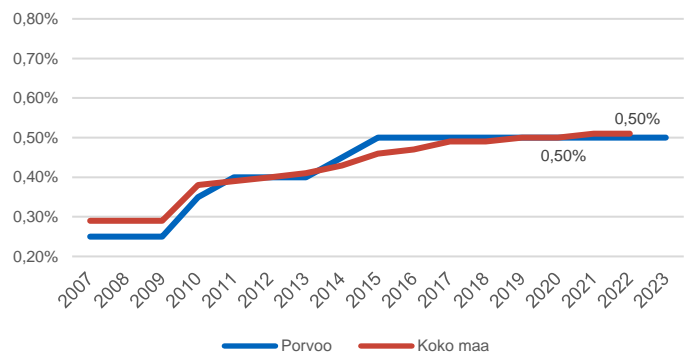
Yleishyödyllisen yhteisön omistaman rakennuksen ja sen maapojan kiinteistöveroprosentin alarajaksi voidaan määrätä 0,00.

Voimalaitosrakennuksen ja -rakennelman kiinteistöveroprosentin enimmäismäärä on 3,1 prosenttia. Rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentin enimmäismäärä on 3,93 prosenttia.

Yleinen kiinteistövero, veroprosentit

Vakituinen asuinrakennus, kiinteistöveroprosentit

YHTEISÖVEROSTA VALTIO VIE KOLMANNEKSEN JA PORVOON JAKO-OSUUS ALENEE

Koko maan tasolla yhteisöveron tuotto on ollut viime vuosina merkittävä. Maksettava yhteisövero oli vuosina 2016–2020 noin 5,5–5,9 miljardia euroa, mutta vuonna 2021 se nousi 7,2 miljardiin euroon ja vuonna 2022 arviolta noin 7,7 miljardiin euroon. Vuodelle 2023 Kuntaliitto ennustaa noin 7,9 miljardin euron tuottoa.

Kuntien yhteisöveron osuutta korotettiin 10 prosenttiyksiköllä väliaikaisesti vuosille 2020 ja 2021. Koska veron tuotto tulee osin viiveellä, kohdistui osa ylimääräisestä tuotosta myös vuodelle 2022.

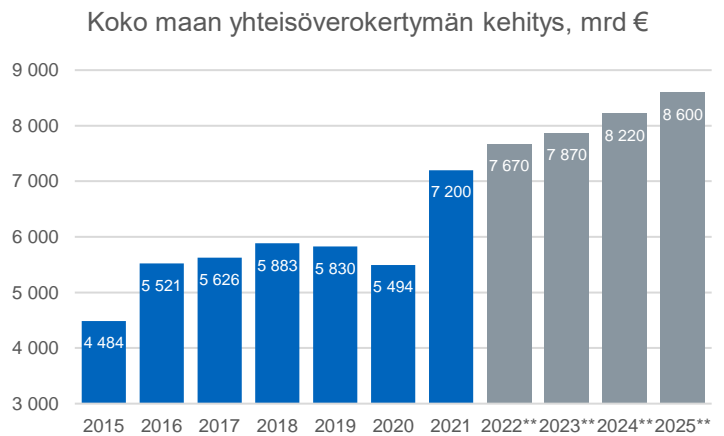
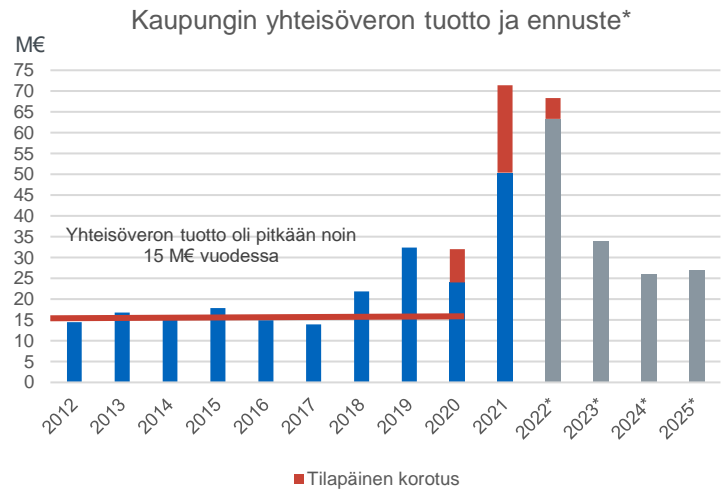
Porvoon kaupungin osuus kuntien yhteisövero-osuudesta kasvoi voimakkaasti vuosina 2018–2021. Porvoo sai vuonna 2017 noin 0,7 prosenttia kuntaryhmän osuudesta, kun vuonna 2021 osuus oli jo noin 2,6 prosenttia. Vuonna 2022 Porvoon jako-osuus aleni noin 2,4 prosenttiin.

Vuodelle 2023 kaupungin jako-osuuden arvioidaan alenevan edelleen merkittävästi. Käytännössä kaupungin jako-osuus on hyvin riippuvainen Kilpilahden yritysclusterin tuloskehityksestä, joka vaikuttaa kahden vuoden viiveellä kaupungin yhteisöveron tuottoon.

Kun samanaikaisesti valtion tilapäinen korotus poistuu ja kolmannes veron tuotosta siirretään hyvinvointialueuudistuksen takia valtiolle, alenee kaupungin yhteisöveron tuotto arviolta noin 34 miljoonaan euroon vuonna 2023. Tämä siitä huolimatta, että yhteisöveron tuoton koko maan tasolla ennakoitaan olevan edelleen hyvä. Mikäli taloussuhdanne heikkenee selvästi, tulee myös yhteisöveron tuotto alenemaan voimakkaasti.

Yhteisöveron tuotto vuonna 2023 sisältää jonkin verran verotuloja myös edellisiltä verovuosilta, jotka kaupunki saa korkeamman jako-osuuden perusteella. Kun nämä kertaluonteiset erät poistuvat vuonna 2023, tulee veron tuotto jonkin verran heikkenemään.

Yhteisövero tuotti kaupungille 2010-luvun alkuvuosina noin 14–16 miljoonaa euroa vuodessa. Vuonna 2018 tuotto nousi reiluun 20 miljoonaan euroon. Vuonna 2019 tuotto nousi jo noin 33 miljoonaan euroon, ja vuonna 2020 tuotto säilyi korkealla kuntaryhmän jako-osuuden korotuksen takia. Vuonna 2021 tuotto nousi reiluun 71 miljoonaan euroon, johtuen muun muassa koronaepidemian takia korotetusta kuntien jako-osuudesta. Vuoden 2022 tuotto tulee olemaan arviolta 68 miljoonaa euroa.

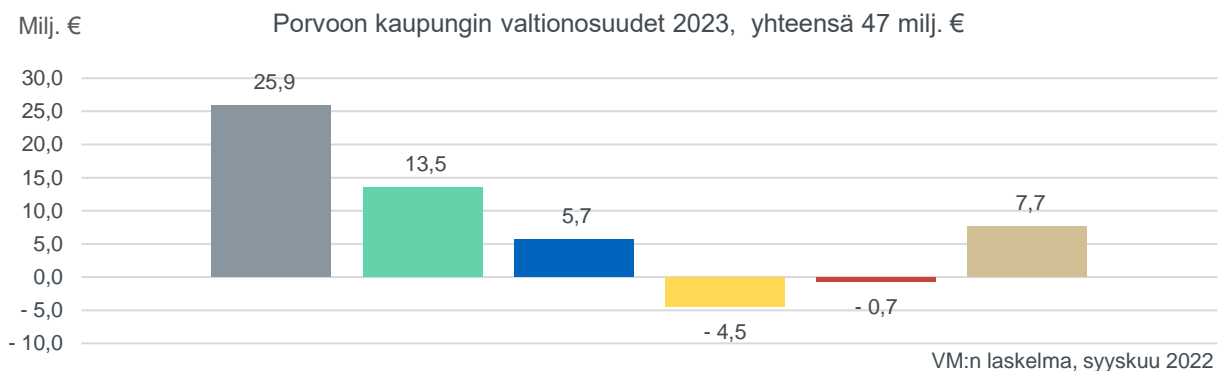
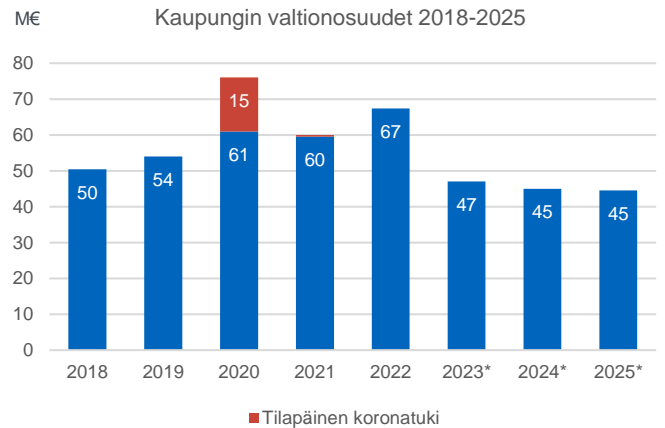
VALTIONOSUUSJÄRJESTELMÄ UUDISTUU OSITTAIN – TUOTTO ARVIOLTA 47 MILJOONAA EUROA

Kuntien valtionosuusjärjestelmä uudistuu osittain hyvinvointialueuudistuksen takia. Sosiaali- ja terveystoimeen sekä pelastustoimeen liittyvät valtionosuuden poistuvat, verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasausjärjestelmä muuttuu ja valtionosuusjärjestelmään sisällytetään hyvinvointialueuudistukseen liittyviä tasausmekanismeja. Lisäksi muihin kriteereihin tulee jonkin verran muutoksia.

Valtiovarainministeriön syyskuussa 2022 julkaiseman valtionosuuslaskelman mukaan Porvoon valtionosuudet vuonna 2023 tulevat olemaan reilu 47 miljoonaa euroa. Tästä noin 26 miljoonaa euroa on peruspalvelujen valtionosuutta (ilman tasausta). Porvoon verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus olisi noin 4,5 miljoonaa euroa. Hyvinvointialueuudistukseen liittyvät tasausmekanismit olisivat yhteensä noin 19 miljoonaa euroa (muutosrajoitin + järjestelmämuutoksen tasaus). Veromenetysten kompensatio puolestaan olisi vajaa 8 miljoonaa euroa.

Jatkossa kaupungin valtionosuuksista vain reilu puolet olisi siten rahaa, jolla valtio osallistuu kaupungin lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi. Vastaavasti lähes puolet valtionosuuksista koostuisi erilaisista tasaus- ja kompensatioelementeistä.

Monet valtionosuusjärjestelmään sisältyvät tasauselementit riippuvat kuntien vuosien 2021 ja 2022 lopullisista tilinpääöstiedoista, joten on mahdollista, että kaupungin lähivuosien valtionosuuksien taso muuttuu merkittävästi, kun lopulliset tiedot tarkentuvat. Viimeisimpien laskelmien mukaan kaupungin vuotuinen rahoituspohja olisi heikkenemässä noin 3,3 miljoonaa euroa vuoteen 2027 mennessä.

- Peruspalvelujen valtionosuus ilman tasausta ja sote-eriä eli muutosrajoitinta ja siirtymätasausta
- Sote-uudistuksen muutosrajoitin
- Sote-uudistuksen järjestelmä-muutoksen tasaus vuodelle 2023
- Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus
- Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus
- Veromenetysten korvaus

Kaupungin rahoitustarpeet ja lainanotto

Kaupungin vuotuinen lainarahoitustarve tai lainanlyhennysvara muodostuu vuosikatteen ja nettoinvestointien välisestä erotuksesta. Tasapainossa olevassa taloudessa vuosikatteella voidaan rahoittaa nettoinvestoinnit. Pitkällä aikavälillä vuosikatteella tulee rahoittaa myös lainan lyhennykset.

Kaupungin pitkän ajan tavoite on ollut lainamäärän kasvun pysäyttäminen ja kääntäminen laskuun merkittävien koulu- ja päiväkotiverkkoinvestointien jälkeen. Kaupungin lainakanta onkin alentunut vuodesta 2019 alkaen, pääsääntöisesti hyvien yhteisöverotulojen ja valtion koronatukien takia.

Vuoden 2019 lopussa kaupungin lainakanta oli noin 172 miljoonaa euroa, kun vielä vuoden 2015 lopussa lainakanta oli noin 115 miljoonaa euroa. Vuonna 2020 lainakanta aleni noin 155 miljoonaan euroon, vuonna 2021 noin 140 miljoonaan euroon, ja vuoden 2022 lopussa lainakanta tulee olemaan arviolta noin 90 miljoonaa euroa.

Hyvinvointialueuudistus heikentää kaupungin investointikykyä ja lainanottoa, kun tulopohja puolittuu lainojen jäädessä käytännössä kokonaan kaupungille. Ennen uudistusta kaupungin kestävä investointitaso pitkällä aikavälillä oli noin 25-30 miljoonaa euroa vuodessa. Uudistuksen jälkeen kestävä vuosittainen taso on lähempänä 20 miljoonaa euroa. Taseen kertynyttä ylijäämää on mahdollista osittain purkaa investointeihin, mutta samalla vahva tase vahvistaa varautumisen sekä huonimpiin vuosiin että laadukkaiden peruspalveluiden ylläpitämiseen.

Vuosille 2023–2026 noin 139 milj. euron investoinnit

Kaupungin investointisuunnitelman mukaan vuosille 2023-2026 on kohdistumassa yhteensä noin 139 miljoonan euron investoinnit. Tästä vuodelle 2023 olisi kohdistumassa noin 27,5 miljoonaa euroa, vuodelle 2024 noin 34,7 miljoonaa euroa, vuodelle 2025 noin 36,9 miljoonaa euroa.

Tämän lisäksi liikelaitos Porvoon veden 5,0 miljoonan euron investoinnit Saksalan vesilaitokseen vuonna 2023 vaikuttavat kaupungin rahoitusasemaan.

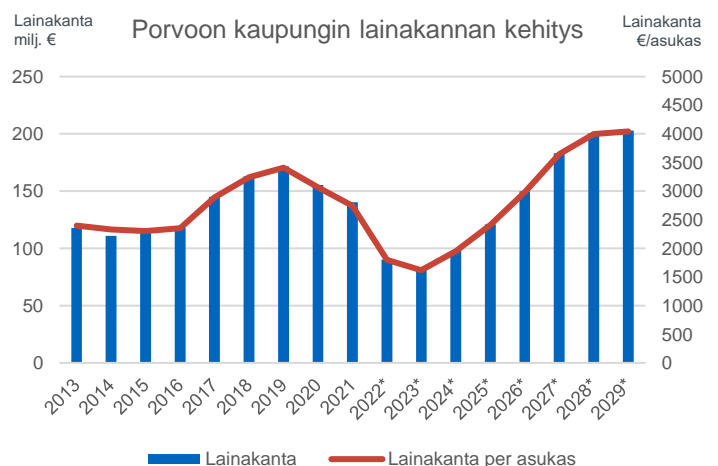
Kaupunki on talousarviossa varautunut myöntämään Porvoon Energia Oy:lle korkeintaan 30 miljoonaa euroa lyhytaikaista lainaa, mikäli tämä on äärimmäisessä tilanteessa tarpeen sähkömarkkinoiden poikkeuksellisessa markkinatilanteessa. Koska kyse on korkeintaan lyhytaikaisesta rahoitustarpeesta, ei mahdollista lainaa ole huomioita lainakantaennusteessa.

Kaupungin lainakanta on vuonna 2023 säilymässä suunnilleen vuoden 2022 tasolla, mutta kääntymässä selvään kasvuun vuosina 2024–2026. Lainakanta ensi vuonna on noin 81,3 miljoonaa euroa, vuonna 2024 noin 97,8 miljoonaa euroa, vuonna 2025 noin 120,9 miljoonaa euroa ja vuonna 2026 noin 149,9 miljoonaa euroa.

Investointiohjelmassa korostuu suunnitteluvuosina erityisesti useat koulu- ja päiväkotiverkkoinvestoinnit, kaupunki-kehityksen kasvua tukevat investoinnit sekä Kokonniemen liikuntakeskuksen ensimmäisen vaiheen investoinnit. Lisäksi varaudutaan pääomittamaan Itäradan hanke-yhtiötä sekä varaudutaan Kuninkaantien työterveys -liikelaitoksen mahdollisiin uudelleenjärjestelyyn.

Kaupungin käyttötalouden kehitys vuoden 2023 jälkeen vaikuttaa myös investointimahdollisuuksiin tulevaisuudessa. Mikäli käyttötalouden kehitysnäkymät saadaan käännettyä ylijäämäisiksi, mahdollistaa tämä myös paremmin investointeja tulevaisuudessa.

Korkotaso on ollut useita vuosia poikkeuksellisen matala. Kaupungin lainojen keskiporko on vuoden lopussa noin 0,3 prosenttia ja koko lainasalkku on sidottu kiinteäkorkoisiin lainoihin. Uusien lainojen keskiporko tulee kuitenkin olemaan huomattavasti korkeampi, tällä hetkellä noin 3,0 – 3,5 prosenttia. Tämä tarkoittaa, että lähivuosina kaupungin tulee myös varautua korkokustannusten nousuun.

TULOSLASKELMA JA RAHOITUSLASKELMA

Kaupungin talousarvion mukaan kaupungin talous on tasapainossa vuonna 2023. Tulos on jonkin verran ylijäämäinen ja vuosikate riittää kattamaan poistot.

Talousarviovuoden 2023 vuosikate tulee olemaan noin 42,8 miljoonaa euroa ja tulos noin 14,3 miljoonaa euroa. Hyvä tulos selittyy pitkälti kaupungin saamista kertaluonteisilla verotuloilla, koska kaupunki saa kunnallisverosta ja yhteisöverosta tuottoja osin myös vanhoilta verovuosiilta. Ilman näitä ns. verohäntiä kaupungin tulos vuonna 2023 olisi lähellä nollatulosta.

Kaupungin kokonaismenot alenevat noin 200 miljoonaa euroa, koska sosiaali- ja terveystoimi sekä pelastustoimi siirtyvät hyvinvointialueelle. Kun siirtyvät toimintamenot eliminoidaan vertailusta, kasvavat kaupungin jäljelle jäävien toimintojen menot voimakkaasti.

Kaupungin vertailukelpoiset menot kasvavat vuonna 2023 noin 7,9 prosenttia, eli noin 18,4 miljoonaa euroa verrattuna muutettuun talousarvioon 2022. Korkea menokasvu selittyy osin inflaatiolla ja palkkakustannusten nousulle, ja osin kaupungin väestökasvulla ja panostuksella strategian mukaisesti toimenpiteisiin. Kuntien yleistä menokehitystä parhaiten kuvaava peruspalvelujen hintaindeksi kasvaa vuonna 2023 yhteensä 3,8 prosenttia valtiovarainministeriön laatiman kuntatalousohjelman mukaan.

Kasvun ja oppimisen toimialan menot kasvavat 8,8 %, elinvoiman toimialan menot 12,9 %, kaupunkikehityksen menot 10,0 % ja konsernipalveujen menot 5,6 %. Vuodet eivät kuitenkaan ole täysin vertailukelpoisia keskenään kaupungin organisaatiouudistuksen ja hyvinvointialueuudistuksen takia.

Vuosina 2024–2025 kaupungin talous on painumassa selvästi alijäämäiseksi, kun kertaluonteiset verotulot poistuvat ja hyvinvointialueuudistuksesta johtuva Porvoon vuotuisen rahoitustason leikkaus asteittain tulee voimaan. Valtionosuustulot ovat tulevana vuosina poikkeuksellisen epävarmoja, koska valtionosuusjärjestelmän kautta tasataan hyvinvointialueuudistuksen vaikutuksia kuntien toteutuneiden tilinpäätöslukujen perusteella. On todennäköistä, että valtio joutuu sopeuttamaan julkista taloutta seuraavien hallituskausien aikana. Mahdollisen vähennykset kohdistuvat myös kaupunginsaamiin valtionosuustuloihin.

Kaupungin investointisuunnitelman mukaan vuosille 2023–2026 kohdistuu noin 139 miljoonan euron suuruiset investoinnit. Investointitahti on edelleen liian korkea huomioiden kaupungin rahoituspohja vuodesta 2023 alkaen.

Heikkenevä tuloskehitys yhdistettynä korkeaan investointitasoon johtaa siihen, että kaupungin lainakanta tulee suunnitteluvuosina kääntymään jälleen kasvuun. Uusista lainoista aiheutuu korkotason nousun myötä myös merkittäviä korkokustannuksia.

Kaupungille on kuitenkin takanaan muutamia taloudellisesti hyviä vuosia, joten kaupungin talous ja tase kestää muutaman vuoden korkeamman investointitason, mutta pidemmällä aikavälillä investointitase tulee palauttaa noin 100 miljoonan euron tasolle per valtuustokausi.

TULOSLASKELMAN JA RAHOITUSLASKELMAN LAADINTAPERIAATTEET

Tuloslaskelmassa yhdistetään toimialojen käyttötalouden tulot ja menot. Tulot ja menot esitetään tiliryhmittäin. Toimialojen tulojen ja menojen erotus on toimintakate.

Talousarvio laaditaan bruttoperiaatteella siten, että tulot ja menot budjetoidaan erikseen. Talousarvio sisältää kaupungin sisäisiä tuloja ja menoja, yhteensä 33 miljoonaa euroa. Lisäksi kaupungin sisäiset ostot liikelaitoksilta ovat 13 miljoonaa euroa.

Liikelaitosten talousarviot eivät sisälly kaupungin talousarviolukuihin, vaan ne esitetään talousarviosta erillään talousarvion liitetiedoissa.

Talousarviomenot voidaan rahoittaa vain pieneltä osin toiminnasta saatavilla tuloilla. Valtaosa toiminnasta rahoitetaan verorahoituksella, johon luetaan kunnallisvero, kiinteistövero, yhteisövero ja valtionosuudet. Lisäksi tuloslaskelmassa osoitetaan muun rahoituksen tuotot ja kulut. Kun toimintakatteeseen lisätään verorahoitus ja muut rahoituserät, saadaan tuloslaskelman vuosikate.

Vuosikatteella tulisi kattaa käyttöomaisuuden poistot, jotta toiminnan kirjanpidollinen tulos olisi positiivinen.

Rahoituslaskelmassa yhdistetään tuloslaskelman vuosikate, investointimenot ja -tulot. Siinä esitetään myös kaupungin anto- ja ottolainauksen muutokset sekä muut maksuvalmiuden muutokset. Rahoituslaskelmalla osoitetaan, miten kaupungin rahoitustarve katetaan.

Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	TP2021	TA2022	TA2022+m	T Ae2023	TS2024	TS2025
TOIMINTATUOTOT	118 874 103	103 152 869	103 152 869	69 098 142	69 789 123	70 487 015
Myyntituotot	28 346 270	29 526 237	29 526 237	5 103 900	5 154 939	5 206 488
Maksutuotot	17 712 122	15 246 820	15 246 820	7 624 900	7 701 149	7 778 160
Tuet ja avustukset	19 415 255	8 130 850	8 130 850	5 371 200	5 424 912	5 479 161
Muut toimintatuotot	53 400 456	50 248 962	50 248 962	50 998 142	51 508 123	52 023 205
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	493 277	620 000	620 000	620 000	620 000	620 000
TOIMINTAKULUT	-407 697 774	-412 316 233	-424 871 233	-223 409 137	-232 568 912	-241 639 099
Henkilöstökulut	-148 408 905	-157 286 011	-157 591 033	-100 368 260	-104 483 359	-108 558 210
Palkat ja palkkiot yhteensä	-118 824 164	-126 297 811	-126 549 521	-80 750 260	-84 061 021	-87 339 400
Henkilösivukulut	-29 584 740	-30 988 200	-31 041 512	-19 618 000	-20 422 338	-21 218 809
Palvelujen ostot	-179 342 021	-175 751 183	-187 231 161	-52 158 621	-54 297 124	-56 414 712
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-15 786 990	-15 911 320	-15 981 320	-14 166 400	-14 747 222	-15 322 364
Avustukset	-15 326 459	-13 085 600	-13 725 600	-10 555 400	-10 988 171	-11 416 710
Muut toimintakulut	-48 833 399	-50 282 119	-50 342 119	-46 160 456	-48 053 035	-49 927 103
TOIMINTAKATE	-288 330 394	-308 543 364	-321 098 364	-153 690 995	-162 159 788	-170 532 085
VEROTULOT	296 720 160	266 000 000	303 700 000	148 238 600	134 238 600	136 238 600
Kunnan tulovero	208 030 074	214 000 000	218 700 000	97 000 000	91 000 000	92 000 000
Kiinteistövero	17 270 664	17 000 000	17 000 000	17 238 600	17 238 600	17 238 600
Osuus yhteisöveron tuotosta	71 419 423	35 000 000	68 000 000	34 000 000	26 000 000	27 000 000
VALTIONOSUJDET	61 803 501	63 000 000	67 300 000	47 000 000	45 000 000	44 500 000
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	3 441 427	1 766 500	1 766 500	1 260 000	1 060 000	760 000
Korkotuotot	110 675	136 000	136 000	160 000	160 000	160 000
Muut rahoitustuotot	3 903 619	3 030 500	3 030 500	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Korkokulut	-394 520	-1 300 000	-1 300 000	-800 000	-1 000 000	-1 300 000
Muut rahoituskulut	-178 347	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
VUOSIKATE	73 634 695	22 223 136	51 668 136	42 807 605	18 138 812	10 966 515
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-23 138 567	-24 500 000	-24 500 000	-28 500 000	-24 000 000	-24 000 000
TILIKAUDEN TULOS	50 496 128	-2 276 864	27 168 136	14 307 605	-5 861 188	-13 033 485
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOKSET	-23 605 939		0	700 000		
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	26 890 189	-2 276 864	27 168 136	15 007 605	-5 861 188	-13 033 485

Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA	TP2021	TA2022	TA2022+m	TAe2023	TS2024	TS2025
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	73 634 695	22 223 136	51 668 136	42 807 605	18 138 812	10 966 515
Tulorahoituksen korjaukset	-8 311 918	-5 155 000	-5 155 000	-5 700 000	-5 200 000	-5 200 000
	65 322 777	17 068 136	46 513 136	37 107 605	12 938 812	5 766 515
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-27 425 764	-28 839 000	-29 569 000	-27 481 000	-34 660 000	-36 860 000
Rahoitusosuudet investointeihin	787 574	50 000	50 000	520 000		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	8 715 634	5 155 000	5 155 000	5 700 000	5 200 000	5 200 000
	-17 922 556	-23 634 000	-24 364 000	-21 261 000	-29 460 000	-31 660 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	47 400 221	-6 565 864	22 149 136	15 846 605	-16 521 188	-25 893 485
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainauksen lisäykset	-177 458	-9 000 000	-9 000 000	-36 150 000	-2 000 000	-150 000
Antolainauksen vähennykset	1 396 283	1 263 500	1 263 500	31 425 000	1 725 000	1 825 000
	1 218 825	-7 736 500	-7 736 500	-4 725 000	-275 000	1 675 000
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	29 500 000	29 500 000	4 000 000	30 000 000	39 500 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-14 954 774	-15 000 000	-15 000 000	-13 030 000	-13 435 000	-16 439 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos						
Lainakannan muutokset yhteensä	-14 954 774	14 500 000	14 500 000	-9 030 000	16 565 000	23 061 000
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 459 365				300 000	1 700 000
	-1 459 365	0	0	0	300 000	1 700 000
Rahoituksen rahavirta	-15 195 315	6 763 500	6 763 500	-13 755 000	16 590 000	26 436 000
Rahavarojen muutos	32 204 906	197 636	28 912 636	2 091 605	68 812	542 515

TOIMIALAKOHTAISET PERUSTELUT

KONSERNIPALVELUJEN TOIMIALA

	MENOT M€	TULOT M€	HENKILÖSTÖ
Kaupungin johto (sisältää: vaalilautakunta, kaupunginvaltuusto, tarkastuslautakunta, kaupunginjohto, kaupunginhallitus, kaupunginhallituksen muu toiminta)	5,1	0,1	1
Viestintä, markkinointi ja yhteiskuntasuhteet	1,5	0	14
Henkilöstö, demokratia ja kehitys	5,5	0,8	30,5
Rahoitus ja strategia	1,0	0	9
Toimitilajohto	28,7	39,9	54

Vaalit

Vuonna 2023 järjestetään eduskuntavaalit. Vaalien järjestelyihin saadaan ohjeet oikeusministeriöstä, ja valtio korvaa vaaleista aiheutuvat kustannukset. Kaupungilla on hyvä valmius järjestää koronasuojaus äänestyspaikoille, jos se osoittautuu tarpeelliseksi.

Kaupunginvaltuusto

Kaupunginvaltuuston toiminnan ja sen kustaannusten ennakoidaan olevan menneiden vuosien tasolla. Valtuuston kokouksia ja iltakouluja tullaan todennäköisesti järjestämään viime vuosina vakiintunut määrä.

Merkittävän erillisen kuluerän ensi vuonna muodostaa uuden äänestysjärjestelmän hankinta. Äänestysjärjestelmän uudistaminen yhteydessä myös valtuustosalin mikrofonijärjestelmä uudistuu, mikä osaltaan parantaa salin käytettävyyttä myös muuhun tarkoitukseen kuin valtuuston kokousten järjestämiseen.

Tarkastustoimi

Tarkastustoimi suorittaa lakisääteisiä tarkastustoimia tarkastussuunnitelman mukaisesti. Talousarvio sisältää tarkastustoimelle määrärahan käyttöä tarvittaessa ulkopuolista tukea toiminnassaan.

Kaupunginhallitus

Kaupunginhallituksen toiminnan oletetaan jatkuvan luonteeltaan ja kuluiltaan nykyisen kaltaisena. Talousarvio on tästä syytä pitkälti totutun tapainen.

Kaupunginhallituksen talousarvioon varataan 30 000 euroa kaupunginhallituksen kokoushuoneen kalustuksen uudistamista varten. Kalustus ei kaikilta osin tue kokousten ja muiden tilaisuuksien järjestämistä tarkoitukseenmukaisella tavalla.

Konsernin tytäryhtiöiden merkitys osana kuntakonsernia kasvaa vuoden 2023 alussa, kun sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät siirtyvät hyvinvointialueen vastuulle. Porvoossa konserniasiat keskitetään jatkossa kaupunginhallituksen alaisuudessa toimivalla konsernijaostolle, kun uusi konsernijaosto aloittaa toimintansa 1.1.2023. Konsernijaosto ohjaa ja valvoo omistajana, että tytäryhteisöt toimivat kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen asettamien tavoitteiden ja kaupunkistrategian mukaisesti sekä huolehtii konsernivalvonnan toteuttamisesta konserniohjeiden mukaisesti.

Kaupungin johto

Kaupungin johto edistää kaupunkistrategian toteuttamista talousarviovuoden aikana. Työssä hyödynnetään valtuuston hyväksymiä kaupunkistrategian mittareita.

Kaupunginjohdon keskeisimmät prioriteetit talousarviovuoden aikana liittyvät kaupunkistrategian toimeenpanon edistämiseen, kaupungin uuden organisaation järjestäytymiseen sekä TE2025-palveluiden organisointiin. Lisäksi kaupunginjohdon prioriteetti on edelleen varmistaa organisaation toiminta ja talous koronaepidemian jatkuessa ja tilanteen muuttuessa.

Kaupunginjohto edistää Porvoon kannalta keskeisten erillishankkeiden toteutusta, kuten raideyhteyksiä. Lisäksi kaupungin yleistä edunvalvontaa jatketaan mm. kaupunkipolitiikan osalta useilla eri foorumeilla.

Kaupunginjohto toimii prosessiomistajan roolissa ja edistää kaupungin digiohjelman mukaista tiedolla johtamista koko kaupunkikonsernissa. Lisäksi kaupungin johto vastaa sisäisen tarkastuksen järjestämisestä yhdessä kaupunginhallituksen kanssa.

Viestintä, markkinointi ja yhteiskuntasuhteet

Organisaatiouudistuksen yhteydessä konsernipalvelujen toimialalle syntyy uusi palvelualue. Viestinnän ja yhteiskuntasuhteiden lisäksi palvelualueelle siirtyy vastuu markkinoinnista ja brändistä, asiakaspalvelusta ja neuvonnasta sekä kansainvälistä asioista ja vierailuista ja kaupunginjohtajan assistentti tehtävästä.

Uuden kaupunkistrategian mukaan avoin ja saavutettava viestintä sekä suunnitelmallinen markkinointi vahvistavat Porvoon vetovoimaa ja brändiä. Viestinnässä tulee huomioida kaksikielisyyden lisäksi myös selkokieliisyys.

Ajankohtaisviestinnän tiimi huolehtii tiiviissä yhteistyössä toimialojen kanssa kaupungin palveluihin sekä asioiden valmisteluun ja päätöksentekoon liittyvästä päivittäisviestinnästä. Suunnitelmallista, laajaa ja monikanavaista viestintää edellyttävät suuret kehityshankkeet, kuten esimerkiksi kaupunkikehityksen kärkihankkeet ja vaalit. Erityispainopisteenä ajankohtaisviestinnässä on viestinnän kehittäminen sosiaalisen median eri kanavissa. Uutta selkokieliisyyteen liittyvää tavoitetta edistetään järjestämällä selkokielikoulutuksia sekä suunnittelemalla ja toteuttamalla kokonaan uusia viestintäkokonaisuuksia selkosuomeksi ja selkoruotsiksi.

Käännöspalveluiden ohjaaminen siirtyi viestinnälle uutena tehtävänä HPK Oy:n perustamisen yhteydessä. Viestintä kuvaa käännöspalveluiden arvioinnissa käytettävät laatumittarit ja laadun seurantomallin yhdessä HPK Oy:n kanssa yhtiön ensimmäisen toimintavuoden aikana. Palvelun laatutasoa seurataan lisäksi säännöllisesti yhteistyöpalavereissa. Viestintäyksikössä on valmius kääntää kiireellisiä asioita myös itse.

Kaupungin verkkopalvelun (porvoo.fi) uudistusprojekti on päättynyt, mutta palvelun kehitystyö jatkuu alan nopea kehitys ja asiakkaiden ja käyttäjien palaute huomioon. Uuden hyvinvointialueen perustamisen myötä Porvoon kaupungin verkkopalvelusisältöihin täytyy tehdä mittavia muutoksia alkuvuoden aikana. Suurin osa sote-palveluiden sisällöistä siirtyy hyvinvointialueen verkkosivustolle kevään aikana. Tavoitteena on se, että kaupungin asukkaat löytävät sote-palveluita koskevat sisällöt helposti ja vaivattomasti uudistuksesta huolimatta.

Työyhteisöviestinnän tarve ja rooli korostuvat edelleen organisaatiomuutoksen vuoksi. Sisäistä viestintää toteutetaan entistä suunnitelmallisemmin sekä Intran että koko henkilöstölle suunnatun sähköisen uutiskirjeen, Viikkoinfon avulla. Esimiehille ja henkilöstölle tarjotaan viestintäasiantuntijoiden vetämiä koulutuspaketteja viestintäosaamisen kehittämiseksi. Viestintätietoiskut ovat pysyvä teema myös lähijohtajainfoissa.

Suunnitelmallinen markkinointi vahvistaa kaupungin kestävästä kasvusta ja vetovoimaa, houkuttelee uusia asukkaita ja osaajia, tukee BusinessPorvoo -konseptia, elämyksellisiä tapahtumia, matkailua ja kaupungin ilmastotavoitteita sekä kehittää kaupungin työnantajavetovoimaa. Yhteistyö jatkuu Kilpilahden alueen yritysten kanssa Kilpilahden alueen brändäyksessä ja osaajien houkuttelussa.

Organisaatiouudistus mahdollistaa uudenlaiset synergiatyövälineet viestinnän ja markkinoinnin välillä erityisesti kaupungin omia palveluita koskevassa viestinnässä ja markkinoinnissa. Kaupungin brändin kehitys- ja jalkauttamistyö jatkuu ja samalla painopisteeksi nousee myös kaupungin omiin palveluihin liittyvän markkinoinnin kehitystyö.

Vastuu matkailuneuvontapalveluista siirtyy kevään aikana Event Factoryltä asiakaspalvelupiste Kompassiin, joka tarjoaa jatkossa neuvontaa ja asiakaspalvelua sekä asukkaalle, matkailijoille ja osin myös kaupungin henkilökunnalle. Kompassi valmistelea toimitilajohdon vetämissä projekteissa siirtymistä uusiin asiakaspalvelutiloihin torin laidalle, Nimbustaloon vuodesta 2024 alkaen. Parhaan mahdollisen asiakaspalvelukokemuksen tarjoava tila- ja palvelukonsepti tullaan suunnittelemaan yhteistyössä alan ammattilaisten ja opiskelijoiden, asiakkaiden ja sidosryhmien kanssa.

Kompassi jatkaa sähköisen asiakaspalvelun kehitystyötä yhteistyössä kehitysyksikön kanssa. Vuonna 2023 painopisteinä on verkkokaupan käyttöönotto sekä chat-palveluiden ja CRM-järjestelmän käytön laajentaminen. Myös kansalliseen palvelutietovarantoon (PTV) liittyvä työ jatkuu.

Kaupunginjohtajan assistenttitehtävän ohessa kehitetään ja systematisoidaan asteittain kaupungin kansainvälisiä asioita ja vierailuja yhteistyössä toimialojen kanssa. Työ käynnistyy nykytilan ja kehitystarpeiden arvioinnilla sekä vertailukaupunkien benchmarkingilla.

Henkilöstö, demokratia ja kehitys

Vuosi 2023 aloitetaan uudella organisaatiolla. Henkilöstö, demokratia ja päätöksenteon tuki sekä digitalisaatio ja kehitys muodostavat oman palvelualueen, jonka sisällä kehitetään yhteisiä toimintamalleja organisaation sisäisten tukipalvelujen tuottamiseksi. Organisaatiouudistuksen yhteydessä demokratiayksikköön siirtyy muilta toimialoilta yhteensä kolme vakanssia ja kehitysyksikköön siirtyy kaksi vakanssia. Konserniohjauksen tehostamiseksi palkataan myös konsernilakimies demokratiayksikköön. Pelastustoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen erkaantumisen johdosta esitetään henkilöstöyksikköön palkattavaksi valmius- ja riskienhallintapäällikkö, joka toimii yhteistyössä työsuojelupäällikön ja työsuojeluorganisaation kanssa.

Henkilöstö

Hyvä johtaminen ja osaava henkilöstö ovat edellytyksiä kaupungin menestykselle tulevaisuudessa. Porvoon kaupunki on suosittu ja vetovoimainen työnantaja, joka tukee henkilöstöään muutoksen tekemisessä ja huolehtii henkilöstön osaamisen kehittymisestä ja työhyvinvoinnista. Kaupungin strategiaan perustuva henkilöstöohjelma ja työsuojelun toimintaohjelma päivitetään vuosille 2023–2026. Se linjaa henkilöstöasioiden keskeisimmät kehittämistoimenpiteet toimintakaudelle.

Hyvä johtaminen perustuu yhteisiin ja tasalaatuisiin johtamiskäytäntöihin. Lähijohtajia valmennetaan muun muassa työhyvinvoinnin ja osaamisen johtamiseen sekä johtamiseen muutoksessa. Osku – osaamisen hallinta -järjestelmä vakiinnutetaan esihenkilön keskeiseksi johtamisen työkaluksi. Hallinnon ammattien osaamisprofiilien määrittely jatkuu. Intrassa oleva esihenkilön tiekartta päivitetään lähijohtajan toimintäkäsikirjaksi, joka tukee lähijohtajan perehdyttämistä ja johtamista palvelussuhteen koko elinkaaren ajan. Henkilöstöä kannustetaan jatkuvaan oppimiseen, osallisuuteen ja oman työn kehittämiseen. Osaamistarpeita, tehtäväkuvia ja kehityskeskusteluja käydään Osku-järjestelmän tuella. Henkilöstön työhyvinvointi perustuu selkeisiin tavoitteisiin ja

tehtäviin sekä oikeanlaiseen osaamiseen suhteessa työn vaatavuuteen. Työhyvinvointiluentojen painopisteenä ovat omien kuormitustekijöiden tunnistaminen ja hallinta sekä muutoskyvykyys. Työhyvinvointia tuetaan myös Auntie-verkkopalvelulla ja –luennoilla sekä työterveyshuollon psykologi- ja ryhmätoiminnalla.

Hyvää työntekijäkokemusta kehitetään suunnitelmallisesti työyhteisöissä. Kaupungin työnantajamielikuvaa ylläpidetään hyvällä työntekijäkokemuksella ja työnantaja-politiikalla. Hyvä sisäinen työnantajamielikuva sitouttaa olemassa olevia työntekijöitä ja tukee osaavan henkilöstön rekrytointia. Kaupungin työntekijöitä kutsutaan kertomaan omasta työstään työntekijälähettiläinä. Kaupungin työkalttuurista ja avoimista työpaikoista viestitään yhteistyössä rekrytointiyksikön sekä viestintä- ja markkinointiyksikön kanssa. Vuosilomasijaisten ja kausityöntekijöiden lisäksi nuorille opiskelijoille ja koululaisille tarjotaan 150 kesätyöpaikkaa. Yrityksille ja yhteisöille tarjotaan edelleen kesätyöseteleitä nuorten kesätyöllistämistä varten.

Työkykyjohtamisen painopisteenä on mielenterveyden johtaminen, aktiivisen tuen toimintakulttuurin edistäminen ja terveystieteiden poissaolojen ehkäisy. Työterveyden kanssa jatketaan yksilöiden tukemista työurien jatkumiseen liittyvissä asioissa. Uudelleensijoitusten ja työkokeilujen tukemiseksi varataan henkilöstöjohtoon talousarvioon erillinen määräraha.

Työhyvinvointiluentojen lisäksi henkilöstöä kannustetaan huolehtimaan omasta hyvinvoinnistaan mm. tarjoamalla lounas- ja virkistysetuja. Lounas- ja virkistyssetujen sähköistämisen edellytykset selvitetään. Henkilöstöllä on myös käytössään kuusi vapaa-ajan vuokramökkiä Sondbyssä.

Vuosittaisen työsuojelun toimintasuunnitelman pääpainona on henkilöstön kuormittuneisuuden hallinta ja oman työn hallintaa lisäävien toimenpiteiden edistäminen. Työtapaturmien ehkäisyyn panostetaan prosessien ja työtapojen tutkimisella ja kehittämisellä. Riskienarviointityökalu kilpailutetaan alkuvuoden aikana.

Vuonna 2021 valmistunut kestävä työympäristön suunnitelmaa huomioidaan muun muassa Nimbus -talon toimitiloja suunniteltaessa. Kaupunki osallistuu monipaikkaisen työn valmiudet ja käytännöt -tutkimukseen, josta saadaan tutkittua tietoa etätyön vaikutuksesta henkilöstön hyvinvointiin ja tuottavuuteen.

Henkilöstöjohto jatkaa yhdessä toimialojen ja henkilöstön edustajien kanssa palkkajärjestelmien kehittämistä. Kunnallisen palkkaratkaisun osalta varaudutaan myös paikallisesti neuvoteltaviin eriin. Työn vaatavuuden arviointijärjestelmät toimivat pohjana paikallisen järjestelyerän jakamisessa.

Demokratia ja hallinto

Kaupungin organisaation supistuessa hyvinvointialueuudistuksen seurauksena hallintoa tehostetaan. Tehostaminen käytännössä merkitsee hallinnon keskittämistä ja toimialoille sijoittuvien hallinnollisten toimintojen yhteensovittamista ja yhteistyön kehittämistä. Erityisesti uuden elinvoiman toimialan hallinto on saatava järjestettyä. Tästä syystä demokratiayksikköön siirtyy kaksi vakanssia toimialoilta, joiden pääasiallinen tehtävä demokratiayksikössä on toimielinten kokousten järjestäminen, ennen muuta esityslistojen kokoaminen ja pöytäkirjojen laatiminen myös muille kuin konsernipalveluiden toimielimille.

Kaupunki tarjoaa kuntalaisille parempia osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Perinteinen hallintotoiminta ja hallinnon tukeminen on edelleen yksikön toiminnan ydin, mutta hallinnon on pystyttävä entistä laajemmin ja monipuolisemmin järjestämiseen kuntalaisille vaikutusmahdollisuuksia Osallistaminen edellyttää toteuttajakseen koordinaattorin, jonka tehtävänä on ennen muuta kaupungin osallistavien toimintojen koordinointi, aloitteiden käsittely ja uusien vaikuttamismahdollisuuksien kehittäminen. Osallistavaa budjetointia varten on varattu 40 000 euron suuruinen määräraha.

Asiakirjahallinnon tulee jatkossa aikaisempaa läheisemmin olla mukana kehittämässä kaupungin tiedonhallintaa. Nykyaikainen tiedonhallinta muodostuu tietojärjestelmistä, joiden käyttö ja kehittäminen edellyttävät itäosaamisen ohella asiakirjahallinnon perusteiden ja käytäntöjen tuntemusta. Uuden tiedonhallintalain linjaukset lisäävät merkittävästi vaatavaa, poikkihallinnollista ja moniammatillista osaamista edellyttävää viranomaistyötä. Asiakirjahallinnon suunnittelijat tulevat tästä syystä tekemään läheistä yhteistyötä erityisesti kehitysyksikön kanssa. Erityisesti sähköisen arkiston käyttöön ottaminen on merkittävä koko organisaatiota koskeva tiedonhallintaa parantava hanke.

Kaupungin strategisten tavoitteiden kannalta on tärkeää, että kaupunkikonsernilla on käytössään toimivat juristi-palvelut. Tästä syystä esitetään konsernilakimiehen toimen perustamista. Konsernilakimiehen tehtävät kohdentuvat hankinta- ja sopimusjuridiikkaan sekä TE2025-uudistuksen valmisteluun, toimialojen tarvitseman muun juridisen tuen ohella. Aikaisemmasta poiketen myös tytäryhteisöillä on mahdollisuus tukeutua konsernilakimiehen palveluihin.

Kehitys

Digitalisaatio & kehitys -yksikön työtä ohjaa kaupungin digiohjelman mukaiset painopisteet, jotka ovat tiedolla johtamisen ja sähköisen asioinnin kehittämisen lisäksi palvelun laadun ja työn tehokkuuden lisääminen. Yk-

sikkö vastaa vuodesta 2023 alkaen myös kaupungin tiehallinnosta sekä ulkoistettujen perus ICT-palveluiden ohjaamisesta.

Rahoitus ja strategia

Kaupungin rahoitus ja strategia – palvelualueeseen kuuluvat vuoden 2023 alusta alkaen seuraavat yksiköt: rahoitusjohto, hankintapalvelut sekä strategiayksikkö (sisältäen toiminnot: strategia, kestävä kehitys ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen strateginen koordinaatio).

Rahoitusjohdon toiminnan painopiste talousarviovuonna on uuden kaupunkioiganisaation talouden ja rahoituksen kokonaivaltainen haltuunotto ja tarvittavien toimenpiteiden toteuttaminen, jotta kaupungin talous ja talousprosessit toimivat moitteetta. Erityiset painopisteet vuonna 2023 ovat: inflaation ja menojen seuranta, rahoitusratkaisut nousevassa korkoympäristössä sekä hyvinvointialueudistuksesta aiheutuvien muutosten ennakointi ja implementointi sekä muutoksen aiheuttama edunvalvonta.

Hankintapalvelujen painopiste on lisätä suunnitelmallisuutta ja mitattavuutta hankinnoissa sekä kehittää kaupungin hankintaprosessia entisestään uudenaikaisessa toimintaympäristössä.

Strategiayksikkö on nyky muodossaan uusi yksikkö, jonka käytännön toiminnot ja yhdyspinnat toimialoilta sekä hyvinvointialueen suuntaan täsmentyvät vuoden 2023 aikana. Kaupungilla on päivitetty kaupunkistrategia ja siihen liittyvät mittarit, joiden mukaisesti kaupungin toimintaa ja strategiaa ohjelmia tulee kehittää. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä tehdään laajasti kaupungin eri toimialoilla, mutta näiden strateginen koordinaatio edellyttää selkeitä toimintamalleja ja priorisointeja. Kestävän kehityksen rooli puolestaan on jatkuvasti kasvanut osana kaupungin muita strategisia toimintoja, ja uusi ilmastolaki asettaa kunnille aivan uudenaikaisia velvoitteita esimerkiksi ilmasto-ohjelmaan liittyen.

Toimitilajohto

Vuoden 2023 alusta Liikelaitos Porvoon tilapalveluihin kuuluva kiinteistönhoito siirtyy kokonaisuudessaan toimitilajohdon alaisuuteen. Siirto yhdelle taholle tuo kiinteistönhoitoon prosessiin selkeyttä, kun yksi organisaatio vastaa kaikesta kiinteistönpitoon liittyvästä toiminnasta. Toimitilajohdossa on paras asiantuntemus kiinteistöhoitoon tulevien kehittämistarpeiden määrittämiseen ja kehitysprosessien läpivientiin, esim. elinkaariajattelun, järjestelmien, automaation ym. kiinteistökniikan osalta ja se on myös loogisin paikka organisaatiossa näiden osatekijöiden kehittämiseen.

Toimitilajohdon toiminnan painopiste keskittyy jatkossa omien tilojen ja kiinteistöjen ennakoivaan kunnossapitoon ja ylläpitokorjauksiin. Kaupungin palvelu-tuotannon kannalta merkittävimmille tiloille ja kiinteistöille on laadittu vähintään viiden vuoden pituinen korjaus- ja ylläpito-ohjelma PTS, jolla niiden käyttötarkoituksen mukainen kunto ja arvon säilyminen varmistetaan. Ohjelmaa ylläpidetään ja kehitetään jatkuvasti.

Kiinteistöautomaatioon, olosuhdevalvontaan ja -säätöön panostetaan tulevina vuosina modernisoimalla kiinteistöautomaatiota ja liittämällä sen piiriin uusia kohteita. Kiinteistöjen kaukovalvonta siirtyy kiinteistönhoitoon siirron yhteydessä Tilapalvelut-liikelaitokselta toimitilajohdolle.

Kaupungin tilat ja kiinteistöt on salkutettu kolmeen pääkategoriaan: pidettävät (A), kehitettävät (B) ja luovuttavat (C). A-luokan tilat ja kiinteistöt ovat toiminnallisuudeltaan, sijainniltaan ja tekniseltä kunnoltaan parhaimpia, B-luokkaa vaatii kehittämistoimenpiteitä noustakseen A-luokkaan tai jos niitä ei pidetä tarkoituksenmukaisina, ne siirretään hallitusti C-luokkaan. C-luokan tilat ja kiinteistöt eivät sovellu kaupungin omaan palvelutuotantoon. Niistä pyritään eroon joko myymällä, ulos vuokraamalla tai viimeisenä keinona purkamalla ne.

Kiinteistökannan laskennallinen kuluminen on noin 9,5 miljoonaa euroa vuodessa (1,5 – 2% jälleen hankintahinnasta). Jotta kaikkien kiinteistöjen ja tilojen tekninen kunto pysyisi nykyisellä tasolla, kiinteistökorjauksia ja korvausinvestointeja tulisi tehdä vuosittain vastaavalla summalla. Ennakoivien ylläpito- ja kunnossapitokorjauksen painopiste kohdistetaan jatkossa kaupungin palvelutuotannon kannalta tärkeimpiin A- ja B-luokan tiloihin ja kiinteistöihin, joten laskennalliseen kulumiseen ei tarvitse täysimääräisesti varautua. Kiinteistöjen ylläpidon tavoite on, että strategisesti tärkeimmät tilat ja kiinteistöt peruskorjataan täydellisesti vähintään 30–40 vuoden välein. Näiden välillä tehtävät pienemmät perus- ja ylläpitokorjaukset tulisi jatkossa tarkemmin jakaa pieniin peruskorjausinvestointeihin ja käyttötalousvaroista tehtäviin ylläpitokorjauksiin.

Toimitilajohto luopuu strategian mukaisesti tarpeettomista ja huonokuntoisista C-kategorian rakennuksista. Taloudellisesti ja toiminnallisesti on sekä järkevää että tarkoituksenmukaista, että tyhjiä tiloista ja rakennuksista luovutaan tavalla tai toisella mahdollisimman nopeasti. Kaupunkikehityksen, kaavoituksen ja maankäytön kanssa on pidetty säännöllisiä kokouksia ja sovittu yhdessä merkittävimpien kohteiden kaavamuutoksista ja/tai käyttötarkoituksen muutoksista, joilla mahdollistetaan kohteiden myyminen.

Porvoon kaupunki on vuonna 2017 solmitussa energia- ja tehokkuussopimuksessa sitoutunut konsernitasolla vähentämään energiankulusta vuoden 2017 tasosta 4 pro-

senttia vuoteen 2020 mennessä ja 7,5 prosenttia vuoteen 2025 mennessä. Toimitilajohdon hallussa olevien kiinteistöjen energiankulutus on yli puolet kaupunkikonsernin kiinteistömassan energiankulutuksesta, ja näin ollen suurin vastuu tavoitteen saavuttamisesta on toimitilajohdolla. Tavoitteen saavuttamisen edellytyksenä on, että toimitilajohto huomioi energiatehokkuuden kaikessa toiminnassaan ja valvoo omalta osaltaan, että konserniyhtiöt noudattavat yhteisesti sovittuja säästötavoitteita.

Energiansäästöhankeille on myönnetty talousarviossa oma erillismääräraha usean vuoden ajan, minkä turvin suurin osa vaikuttavuudeltaan merkittävimmistä energiansäästötoimenpiteistä on jo toteutettu. Tulevalle talousarviovuodelle 2023 ja erityisesti talvikaudelle 2022-2023 tehdään kiinteistöautomaation kautta pienehköjä lämpötilan ja valaistuksen säätöjä, millä pyritään vastaamaan voimakkaasti kohonneisiin energiahintoihin ja varautumaan mahdollisiin sähkökatkoksiin.

- [Määräraha-**taulukot**](#)
- [Henkilöstö](#)
- [Tunnusluvut](#)

	TP2021	TA2022	TA2022+m	TAe2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	39 339 070	38 734 194	38 734 194	40 981 142	41 389 453	41 801 848
Toimintakulut	-35 634 753	-38 119 654	-39 459 654	-41 673 069	-43 381 665	-45 073 550
Toimintakate	3 704 317	614 540	-725 460	-691 927	-1 992 211	-3 271 702

KIINTEISTÖ-
OMAISUUDEN
JÄLLEENHANKINTA-
ARVO
n. 530
MILJOONAA EUROA

TOIMITILAJOHDON
HALLINNOIMAT
270 000
HUM²

OMASSA
OMISTUKSESSA
OLEVAT TILAT
164 000
M²

TALONRAKENNUS-
INVESTOINNIT
14
MILJOONAA EUROA

KAUPUNKIKEHITYKSEN TOIMIALA

	MENOT M€	TULOT M€	HENKILÖSTÖ
Kaupunkikehityksen johto	0,9	0	4
Maapolitiikka	2,1	8,8	27,5
Kaupunkisuunnittelu	2,2	0,3	16
Kaupunki-infra	15,2	4,1	88,5
Rakennusvalvonta	1,2	0,6	12
Ympäristönsuojelu	0,6	0	7,5
Ympäristönterveysthuolto	2,5	1,6	30,5

Kaupunkikehityksen johto

Kaupunkikehityksen toimialan osalta suurin muutos nykyiseen organisaatioon verrattuna on elinkeino-, matkailu- ja markkinointiasioiden siirtyminen elinvoima- ja konsernipalvelujen toimialoihin.

Kaupunkikehityksen talousarviossa on lisäystä henkilöstöresursseihin sekä kunta-infraan että rakennusvalvontaan. Talousarvio esityksessä on myös esitetty henkilöstösiirtoja kustannuspaikkojen välillä.

Kestävä kehitys on kaupunkikehityksen perusta. Taloudellinen, sosiaalinen ja ekologinen kestävyys huomioidaan jo suunnitteluvaiheessa.

Maapolitiikka

Maapolitiikkayksikkö hoitaa kaupungin maaomaisuutta, ostaa ja myy tontteja ja muuta maata, vastaa maankäyttöön liittyvistä sopimuksista, tuottaa kartta- ja paikkatietoaineistoa sekä ylläpitää kiinteistörekisteriä asemakaava-alueilla. Yksikkö koostuu kaupunkimittauksesta sekä maanhankinta ja luovutuksesta.

NETTOTULOT
€/ASUKAS
131

Omakotitonttien on kysyntä jatkunut vilkkaana, keskustan läheisyydessä olevat alueet kiinnostavat eniten, mutta myös kylistä on luovutettu yksittäisiä tontteja. Syksyllä 2022 tulee myyntiin 42 uutta tonttia Haikkoosta, tontit luovutetaan vuoden 2023 aikana, Vuonna 2023 tonttimarkkinointiin tulee 12 omakotitonttia Suomenkylästä sekä Toukovuoresta.

Lähes kaikki kaupungin omistamat kerrostalotontit ovat varattuja. Länsirannalla Opistokuja 1:n sekä Länsirannan puukorttelin asemakaavat ovat lainvoimaisia, olemassa oleviin varauksiin perustuva tonttien luovutus on tarkoitus aloittaa 2023. Porvoonportin ainoasta vapaasta tontista järjestetään laatuun perustuva tontinluovutuskilpailu vuoden 2023 alussa. Tehtaanpuiston puutalot asemakaava valmistuu vuonna 2023. Länsirannan alueelle on tulossa sekä yksityistä että Aran tukemaa tuotantoa. Keskustassa Lundinkadun päätteen tontti on tarkoitus vuokrata 2022 lopulla, rakentaminen alkaa vuonna 2023. Porvoon Energia -asemakaavan mukaiset tontit myydään vuoden 2023 aikana. Yhtiömuotoisia pientalotontteja on tarjolla lähinnä Toukovuoren alueella.

Kilpilahden yritysalueen tonttien myyntiä ja markkinointia jatketaan vuonna 2023. Tällä hetkellä viisi tonttia on varattu. Yritystontteja on myynnissä lisäksi Ölstensin, Kaupunginhaan, Tarmolan ja Kuninkaanportin alueilla. Kuninkaanportin markkinointia tehostetaan. Alueelle ollaan laatimassa asemakaavamuutosta, joka vastaa paremmin tonttikysyntään. Tonttimyynti pysynee aiemmin budjetoidun mukaisena eli noin 6 miljoonaa euroa vuodessa.

Kaupunki on saanut hankittua raakamaata yksityisiltä maanomistajilta viime vuosina. Yksi etuostoon perustuva hanke on meneillään. Neuvotteluja jatketaan maanhankintasuunnitelman mukaisesti.

Kaavoituksen pohjakarttoja saatetaan ajan tasalle dronekuvausten ja maastomittausten avulla. Uutta pohjakarttaa tehdään kevään 2023 ilmakuvauksen ja keilauksen avulla Kilpilahden alueelle noin 1194 hehtaaria.

Kaupunkisuunnittelu

Kaupunkisuunnittelu vastaa asema- ja yleiskaavojen laatimisesta, rakentamisen ohjauksesta ja kaupunkikuvasta. Vuonna 2023 kaavavarantoa pyritään kasvattamaan niin, että se vastaa kaupungin strategisia kasvutavoitteita. Porvoon kasvuodotukset edellyttävät koko kaupunkikehityksen toimialalta toimintatapojen jatkuvaa kehittämistä.

Keskeisten kaupunkialueiden osayleiskaava on kaupunkikehityksen tavoitteiden kannalta erittäin keskeinen hanke. Yleiskaavaluonnoksen valmistelu aloitetaan rakennemalleja koskevan laajan vuorovaikutustyön pohjalta. Kaupungin kasvun suunnat ja alueet kartoitetaan yhdessä kaupunkilaisten kanssa. Itärata luo uusia mahdollisuuksia maankäytölle ja tarkoittaa pidemmällä aikavälillä muutoksia kaupunkirakenteeseen. Yleiskaavatyöllä selvitetään kaupungin kannalta hyviä malleja liittämään Porvoon valtakunnalliseen infrahankkeeseen.

NETTOKULUT
€/ASUKAS
37

Kaupunkisuunnittelu jatkaa täydennysrakentamisen edellytysten parantamista asunto-ohjelman pohjalta. Keskustan asemakaavamuutoksilla mahdollistetaan uusien asuinrakennusten rakentaminen olemassa olevaa infraa hyödyntäen. Meritullin asemakaavahankkeessa luodaan uusia mahdollisuuksia keskusta-asuntojen rakentamiselle, kun Länsiranta ja Porvoon puistokatu ovat edelleen asemakaavoituksen painopistealueita. Kaupungin omien kiinteistöjen joukossa kunnantalo on tärkeä muutostavoite. Kaupungin työpisteiden siirtyessä Nimbus -taloon kunnantalon korttelin käyttötarkoitus on määriteltävä uudelleen.

Uusista omakotitaloista vähintään 75 % rakennetaan kaava-alueille, mikä edellyttää huomattavaa suunnittelu-

panosta pientalokaavojen valmistelussa. Kaavoituksessa ja tontinmyynnissä otetaan huomioon kylärakennehjelma.

Kokonniemen tulevaa liikuntakeskusta varten valmistellaan asemakaavaehdotus. Hankkeen yksi osapuoli on hankesuunnitelman laatimista varten perustettu yhtiö. Kaupunkisuunnittelu käy tiivistä vuoropuhelua yhtiön ja sen suunnittelijoiden kanssa koko vuoden.

Yritystonttien kaavavarantoa parannetaan nykyisillä yritysalueilla. Vuonna 2023 suunnittelun painopistealueita ovat Kuninkaanportin pohjoisosassa ja Kilpilahti. Kuninkaanportissa luodaan edellytykset työpaikkaintensiiviselle toiminnalle ja Kilpilahdessa vastataan mm. suuryritysten muuttuneisiin kasvutarpeisiin.

Kaupunki-infra

Maailmanpoliittisen tilanteen takia tulevaa talousarviokautta on normaalia haastavampaa ennustaa. Vuonna 2022 alkanut voimakas kustannusten nousu tulee nostamaan monia kustannuksia niin palveluissa kuin materiaaleissa. Kaupungin strategian mukainen kasvutavoite edellyttää kuntatekniikan toimintatapojen kehittämistä sekä henkilöstöresurssien kasvattamista. Suurimmat yksittäiset kustannusnousut tulevat talousarviossa olemaan kunnossapidon sekä joukkoliikenteen osalla. Kunnossapidon menoissa on varauduttu alueiden kasvuun ja palvelutason ylläpitämiseen sekä joukkoliikenteessä paikallisliikenteen oston kokonaisuudessaan elokuusta 2023 lähtien. Siirryttäessä pois markkinaehtoisesta liikenteestä kaupungin panostukset joukkoliikenteeseen tulevat kasvamaan merkittävästi. Aiempaan liikennöintiin verrattuna tavoitellaan paremmin asukkaiden tarpeita palvelevia vuoroja, reittejä ja hinnoittelua ennen lopullisia päätöksiä. Selvitellään matkustustarpeita, -toiveita, vuorotarjontaa sekä eri toimintamalleja ja kaluston soveltuvuutta toiminnan parantamiseksi. Palveluja kehitetään yhdessä ELY-keskuksen sekä Tampereen yliopiston kanssa.

NETTOKULUT
€/ASUKAS
208

Kuntatekniikka osallistuu myös keskusta-alueen osayleiskaavan uusimisprosessiin merkittäväällä työpäinoksella, jonka perusteella joukkoliikennetarjontaa voidaan jatkossa paremmin optimoida.

Jatketaan vuonna 2021 valmistuneen Porvoon pyöräliikenteen edistämishojelman jalkauttamista. Kävelyn ja pyöräilyn verkostoa pyritään täydentämään uusilla yhteyksillä ja nykyisten yhteyksien laatua parannetaan, jotta kävelen ja pyörällä liikkuminen olisi sujuvaa ja turvallista. Lisäksi halutaan parantaa kävelyn ja pyöräilyn kilpailuetua. Kävelyn ja pyöräilyn osalta parantamistoimia kohdistetaan erityisesti asuinalueiden ja keskustan välisille pääreiteille sekä keskusta-alueelle.

Sääolojen lisääntyneiden ääri-ilmiöiden johdosta hulevesijärjestelyihin kohdistetaan enemmän resursseja uusilla sekä vanhoilla alueilla. Talousmetsän hoidossa painotetaan metsäluonnon monimuotoisuuden edistämistä. Vuoden 2022 aikana työryhmä aloittaa metsäsuunnitelman teon, jota jatketaan vuoden 2023 puolella. Metsien hiilitasetta ja metsänhoidon ilmastovaikutuksia selvitetään uuden ohjelmiston avulla. Hakkuiden taso määräytyy vuosittain talousarvion tulotavoitteiden mukaisesti.

Kuntatekniikka ja kaupunkisuunnittelu laativat vuonna 2019 osayleiskaavatyötä Suomen ympäristökeskuksen kanssa Maankäyttö- ja logistiikkaselvityksen maarakentamisen kiertotalouden suunnitelmalliseksi ohjaamiseksi. Selvityksen pohjalta jatketaan vuosina 2022-2023 Circular economy goes east and west (CEGO) -hankkeessa Posintran johdolla alueellisen maa-ainesten kiertotalouden kehittämistä kiertotalouden tiekartan tavoitteiden mukaisesti.

Vierasperäisten haitallisten kasvi- ja eläinlajien torjunta vie enenemässä määrin resursseja ja torjuntaa yhteistyössä kuntalaisten kanssa kehitetään edelleen erilaisten kampanjoiden avulla. Mätäjärven kaatopaikan kunnostuksen suunnittelua ja esivalmisteluita jatketaan hule- ja jätevesiverkoston laajentamiseksi vastaamaan kunnostuksen tarpeita.

Leikkipuistojen kehittämistä jatketaan aiempien linjausten mukaisesti panostaen erityisesti turvallisuuteen. Leikkipuistojen kehittämistyössä huomioidaan esteettömyys ja luonnonmukaisten ympäristöjen hyödyntäminen. Puistojen hoidossa voimavaroja suunnataan puistoalueiden monimuotoisuuden lisäämiseen mm. nurmikon leikkaamisen vähentämisellä.

Puistojen suunnittelussa huomioidaan eri käyttäjäryhmien tarpeet ja selvitetään myös mahdollisuus rakentaa myös senioreille sopivia kuntoilu- ja oleskelupuistoja. Työprosesseissa huomioidaan ilmastotavoitteet sekä kestävä kehitys mukaiset toimintatavat. Viheralueiden kunnossapitoa kehitetään kestävä ympäristöhoidon periaatteiden mukaisesti.

Varikkotoimintojen yhdistämisen valmistelua jatketaan yhteistyössä eri toimialojen kanssa.

Lupa- ja valvonta-asiat

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonta toimii rakennusvalvontaviranomaisena lupa- ja valvontalautakunnan alaisuudessa. Pääasiallinen tehtävä on rakennuslupien myöntäminen, rakentamisen ja rakennetun ympäristön viranomaisvalvonta.

NETTOKULUT
€/ASUKAS
10

Rakennusvalvonta keskittyy rakentamisen ohjaamiseen ja neuvontaan, koska suurin hyöty lopputuloksen kanalta saadaan ennako-ohjauksen kautta. Ohjausta järjestetään kaikille luvan hakijoille.

Rakennusvalvonnan henkilöstöä esitetään lisättäväksi yhdellä tarkastajalla. Uusi palkattava tarkastaja keskittyy rakennetun ympäristön hoitoon.

Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojelu toimii lupa- ja valvontalautakunnan alaisuudessa. Se vastaa kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävistä, kuten maa-aines- ja ympäristölupien, rekisteröintien ja ilmoitusten käsittelystä ja valmistelusta lupa- ja valvontalautakunnan päätettäväksi. Lupien ja ympäristölakien noudattamisen valvonta muodostaa tehtävien toisen puolen. Lisäksi ympäristönsuojelulle kuuluu erilaisia lakisäätteisiä ympäristönsuojelun edistämiseen, valistukseen, tiedottamiseen ja valvontaan liittyviä tehtäviä. Ympäristönsuojelu vastaa Porvoon Luontokoulun toiminnasta.

NETTOKULUT
€/ASUKAS
11

Vuoden 2023 talousarviossa varaudutaan yhden määrällisen tarkastajan palkkaamiseen lupavalvonnan työruuhkaa purkamaan. Ilmansuojelussa jatketaan ilmanlaadun ja vaikutusten seuranta Uudenmaan kuntien yhteistyönä. Ilmasto-ohjelmaan sisältyvä tavoite lisätä suojeltujen metsien määrää edellyttää luontoarvojen inventointia.

Ympäristöterveydenhuolto

Ympäristöterveydenhuolto (YTH) toimii lupa- ja valvontalautakunnan alaisuudessa. Lautakunnan ympäristöterveysjaosto toimii ylikunnallisena viranomais-toimielimenä ympäristöterveydenhuoltoon kuuluvien valvontatehtävien osalta. Ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue laajenee vuoden alusta lukien. Toimialueeseen kuuluu silloin yhteensä 8 kuntaa: Askola, Lapinjärvi, Loviisa, Myrskylä, Pornainen, Porvoo, Pukkila ja Sipoo. Toimialueen laajentumisesta johtuvia muutoksia työmäärässä selvitetään vuoden aikana YT-neuvotteluissa kirjatulla tavalla. YTH varmistaa epidemiaselvityksiin, sisäilmasto-ongelmiin ja monialaisiin tarkastuksiin ym. liittyvän yhteistyön jatkumisen sujuvana sosiaali- ja terveydenhuollon kanssa hyvinvointialueen aloittaessa toimintansa. YTH varautuu myös tartuntatautilain mukaisen tarkastustoiminnan jatkumiseen mahdollisen hyvinvointialueen kanssa tehtävän sopimuksen pohjalta. Ympäristöterveydenhuolto varautuu toiminnassaan yhteiskunnan häiriötilanteisiin ja jatkaa toimintansa laadun kehittämistä. Vuonna 2023 tavoitteena on parantaa niin sanotun pakkoimiprosessin sujuvuutta ja virheettömyyttä.

NETTOKULUT
€/ASUKAS
18

Terveydensuojelu vastaa terveydensuojelulain viranomaistehtävistä kuten talous- ja uimavesiin, asuin – ja oleskelutiloihin, kauneushoitoloihin ja muihin ihon pintaa rikkovien kuluttajapalveluihin sekä kansainvälisiin merialuksiin liittyvästä terveysvalvonnasta, neuvonnasta sekä terveyshaittojen selvityksestä. Lisäksi terveydensuojelu vastaa tupakkalain valvonnasta niissä sisä- ja ulkotiloissa, joille on laissa säädetty tupakointikielto, sekä tupakointikieltojen määräämisestä hakemuksesta asuin-yhteisöille. Terveydensuojelussa varaudutaan terveydensuojelulain muutokseen ja juomavesidirektiivistä aiheutuviin uusiin tehtäviin. Strategiaan liittyvänä painopisteenä terveydensuojelu jatkaa ilmastonmuutoksesta aiheutuvia terveyshaittoja ehkäisevää työtä. Vuonna 2023 jatketaan haittaeläin ja elinympäristön terveyshaittaprosessien parantamista sekä lausuntoprosessin vaikuttavuuden kehittämistä.

Elintarvikevalvonta vastaa toimialueensa elintarvikevalvontaviranomaisen tehtävistä, kuten lupien ja ilmoitusten käsittelystä ja elintarvikealan toimijoiden säännöllisestä valvonnasta ja neuvonnasta. Elintarvikevalvonta osallistuu ruokamyrkytysten selvitykseen. Elintarvike-tiimi valvoo myös tupakka- ja nikotiinituotteiden myyntiä mm. myöntämällä myyntilupia. Vuoden 2023 aikana tarkistetaan henkilöstön työnjako. Sisäisten tehtävien osalta jatketaan tilapäis- ja ulkomyyntin valvonnan prosessin sujuvoittamista.

Eläinlääkintähuolto vastaa peruseläinlääkäripalveluista ja ympärivuorokautisesta päivystyksestä lemmikki- ja tuotantoeläimille. Eläinlääkintähuolto vastaa myös eläin-suojelu- ja eläintautivalvonnasta. Porvoon ympäristöterveydenhuolto tekee päivystysyhteistyötä Vantaan kaupungin kanssa, joka virka-ajan ulkopuolella vastaa Askolan, Lapinjärven, Loviisan, Pornaisen, Porvoon, Siipoon ja Vantaan pieneläinpäivystyksestä. Porvoon kaupunki vastaa saman alueen suurelainten eläinlääkäripäivystyksestä. Yhteistoiminta-alueen laajentamisen myötä Myrskylän ja Pukkilan peruseläinlääkäripalvelut ja ympärivuorokautinen päivystys hankitaan vuoden 2023 alusta Helsingin yliopiston tuotantoeläinsairaalaalta. Eläinlääkintähuoltolain ja eläinten hyvinvointilain uudistus on meneillään ja vuoden 2023 aikana eläinlääkintähuolto valmistautuu muutoksiin. Toiminnan laatutavoitena on vähentää antibioottien käyttöä sekä parantaa uusien työntekijöiden perehdytystä.

- **Määräraha-aulukot**
- **Henkilöstö**
- **Tunnusluvut**

	TP2021	TA2022	TA2022+m	TAe2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	19 520 674	15 017 209	15 017 209	15 890 500	16 044 705	16 200 452
Toimintakulut	-19 498 968	-21 506 723	-24 481 723	-24 722 576	-25 736 202	-26 739 913
Toimintakate	21 705	-6 489 514	-9 464 514	-8 832 076	-9 691 497	-10 539 461

KUNTATEKNIIKAN
INVESTOINNIT
YHTEENSÄ
9,4
MILJOONAA EUROAA

KATUJEN JA
KAAVATEIDEN
KUNNOSSAPITO
234
KILOMETRIÄ

KAAVARESERVI
KERROS-, RIVITALO-
JA YRITYSTONTIT
205 000
K-M²

MAANMYNTITULOT
5,7
MILJOONAA EUROAA

KASVUN JA OPPIMISEN TOIMIALA

	MENOT M€	TULOT M€	HENKILÖSTÖ
Kasvun ja oppimisen johto	4,7	0	11
Suomenkielinen perusopetus ja lukiokoulutus	51,8	2,9	500,6
Ruotsinkielinen perusopetus ja lukiokoulutus	23,5	1,2	263,5
Varhaiskasvatuspalvelut	39,7	3,2	531,1

Kasvun ja oppimisen johto

Asiakkuudet

Kasvun ja oppimisen toimialalla luodaan edellytyksiä kasvulle, hyvinvoinnille ja oppimiselle. Laadukas varhaiskasvatus ja koulutus vahvistavat lasten ja nuorten hyvinvointia sekä ehkäisevät syrjäytymistä.

Väestöennusteiden mukaan lasten määrä laskee tulevina vuosina sekä varhaiskasvatusikäisissä, mutta myös peruskouluikäisissä muutamilla sadoilla lapsilla muuttovoitosta huolimatta. Asiakkuuksien vähentyessä joudumme jatkuvasti pohtimaan palvelutarjontaamme sekä palveluverkkomme optimointia tarvetta vastaavaksi ennakointimallia hyödyntäen. Lapsimäärän lasku ennusteiden mukaisesti merkitsee valtionosuuksien laskua noin 2,5 miljoonaa euroa sivistyksen käyttötaloudessa, koska valtionosuudet määräytyvät lapsimäärän pääluvun mukaan.

Asiakkuuksien muutokset (mm. koronan myötä: erityisen tuen tarpeet, mielenterveysongelmat, oppimisen haasteet) sekä perheiden ja asiakkuuksien monimuotoistuminen ja monikulttuuristuminen vaativat meitä pohtimaan eri tavoin sekä ihmisten kohtaamista että palvelujen uudelleen muotoilua, jotta olemassa olevat resurssit saadaan käytettyä taloudellisesti. Asiakastytyvyyttä ja palvelujen sujuvuutta seurataan jatkuvasti sekä laadullisin että määrällisin menetelmin.

Kuraattori- ja psykologipalveluiden siirtyessä hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen on tärkeää seurata, että oppilashuollon palvelut pysyvät yhtä laadukkaina ja ovat oppilaiden tavoitettavissa kuten aikaisemmin.

Toiminnot, palvelut ja prosessit

Palveluorganisaation palvelukulttuuria kehitetään entistä enemmän palvelutarpeen ja määrän mukaiseen suuntaan sekä sisäisissä että ulkoisissa palveluissa. Muun muassa sopimushallinnan ja projektisalkun hallinnon kehittämisen kautta organisaatiomme saa kattavaa informaatiota työtämme tukevista prosesseista ja sisällöistä.

Organisaatiomuutos sosiaali- ja terveystalouden siirtymässä hyvinvointialueelle muokkaa toimialojen toimintoja ja henkilöstömääriä. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen siirtymässä elinvoima-toimialalle sekä hallinnon palvelujen osittaisen keskittämisen myötä henkilöstömäärä vähenee paitsi toimialalla myös johdossa. Organisaation kokoa, resursseja ja osaamista pyritään jatkossa huolellisemman määrittelyn kautta ohjaamaan yhä tarkoitukseenmukaisemmin. Näin työnjako, hallittavat alueet ja toimenkuvat sekä keskinäinen yhteistyö selkiytyvät. Tehtävänkuvien tarkistaminen sekä sijaisjärjestelyistä sopiminen lisäävät osaamista sekä varmistavat palvelujen saatavuuden.

Palvelun laatuun panostetaan ja tilojen käyttöä tehostetaan paitsi hallinnossa, myös palvelualueilla. Laskeviin asiakas- ja lapsimääriin tehdään varautumissuunnitelma ja ennakointilaskelmat.

Palveluverkon kokonaisvaltainen tarkastelu on ennakointimallin avulla mahdollistunut entistä paremmin, varsinkin, kun kaupungin eri alueet kehittyvät palveluiden tarpeen ja määrän näkökulmasta eri tavoin. Palvelurakenteita ja oppilaaksi-ottoalueita optimoimalla pystytään parhaalla mahdollisella tavalla tuottamaan laadukkaita varhaiskasvatus- ja koulutuspalveluita myös jatkossa väestörakenteen ja väestön sijoittumisen muokkauksessa. Vuonna 2023 tehdään koko Kasvun ja oppimisen palvelujen osalta selvitys, jossa tarkastellaan palveluverkot, oppilaaksi-otto-alueet sekä koulujen että päiväkotien osalta kokonaisuutena ja luodaan kriteerit kestäville palveluratkaisulle ja taloudelle. Selvityksessä tutkitaan myös mahdollisuutta yhdistää Läntisellä alueella Hamarin, Peipon ja Albert Edelfeltin koulun oppilaaksiottoalueet sekä Itäisellä alueella Huhtisen, Kevätkummun ja Keskuskoulun oppilaaksiottoalueet tavoitteena oppilasvirtojen tasaaminen ja alueellisen segregaaation ennaltaehkäisy. Tavoitteena on strategian mukaiset ehyet kasvun polut. Perusteluina tähän ovat ikäluokkien pieneeminen, tasavertainen kohtelu, resurssien käyttö ja investointitarpeet.

Valtuuston kesäkuussa 2021 päättämä oppimisen ja hyvinvoinnin tukemisen toimenpideohjelma päättyy vuoden 2022 loppuun, mutta osa sen myötä käyttöön otetuista toiminnoista halutaan säilyttää osana palvelujamme myös jatkossa. Rahoitusta toimintojen jatkumiseen haetaan edelleen myös hankerahoituksina, mutta osittain vakinaistamalla hyväksi havaittuja toimintamuotoja, mm koulucoach-palveluita, jolla tuetaan syrjäytymisen ehkäisyä ja lasten hyvinvointia kokonaisvaltaisesti.

Henkilöstö

Kasvun ja oppimisen johdon henkilöstökokonaisuus muokkautuu organisaatiouudistuksen myötä. Henkilöstön sijoittumista organisaatiossa pohditaan edelleen loppuvuoden 2022 aikana ja tarkennetaan suunnitelmien selkiytyessä. Siirtyminen keskitettyyn hallintoon tai toimialan palvelualueiden hallintoon vaikuttaa hallinnon kaikkien työnkuviin ja tehtävien organisointiin ja se vaatii työnkuvien sekä toimintokokonaisuuksien tarkastamista sekä vahvaa yhteistyötä toimialan sisällä mutta myös keskitettyjen hallintopalvelujen kanssa. Hallinnon prosessien virtaviivaistaminen organisaatiomuutoksen myötä mahdollistaa prosessien kehittymistä sekä jatkossa henkilöstöresurssien ja ohjelmistojen täsmällisempää käyttöä. Automatisoinnin sekä ohjelmisto-osaimisen ja -kehittämisen ansiosta voidaan manuaalista työtä ja resursseja vähentää jatkossa.

Resurssien vähentyessä henkilöstön kouluttaminen, yhteistyö toimialojen välillä sekä ulkopuolisten yhteistyökumppaneiden kanssa on välttämätöntä työn kehittämisen kannalta, joten asiantuntijapalveluihin sekä koulutusmäärärahojen määrään ja on satsattava resursseja.

Henkilöstön osallistaminen ja kuuleminen mm. kyselyjen avulla toimintojen ja johtamisen kehittämiseen liittyen mahdollistaa resurssien tarpeenmukaista kohdentamista sekä koulutustarpeeseen vastaamista. Työvoimapaala haastaa tällä hetkellä voimakkaasti toimialamme palvelujen toteuttamista, etenkin varhaiskasvatuksessa. Muutoksessa on syytä huolehtia henkilöstön työhyvinvoinnista ja panostaa osaamista sekä resursseja myös siihen. Haasteeseen vastataan Kasvun ja oppimisen toimialalla myös johtamisjärjestelmää uudistamalla, toimintoja yhdenmukaistamalla sekä luomalla näin juuri tarvetta vastaavia toimenkuvia ja vastuita.

Talous

Kasvun ja oppimisen toimialan talousarviossa merkittävässä roolissa ovat eri hankkeet, projektit ja ohjelmat sekä avustukset. Gammelbackan koulu ja monitoimitalon tarveselvitys on laadittu. Samassa yhteydessä ratkaistaan myös Albert Edelfeltin koulun pienluokkien ja Tulliportin päivähoidon tilakysymykset sekä Pääskytien koulun pienluokkien tilanne. Kaupunginhallitus on edellyttänyt, että selvitetään myös vaihtoehto, jossa koulu rakennetaan Pääskytien koulun yhteyteen

Projekteilla ja hankkeilla mahdollistetaan paitsi uusien toimintojen kehittämistä, myös lisäresursointia perustööhön. Projektisalkkumme koko on noin 4 miljoonaa euroa (omavastuu projekteissa 5–25 %, noin 400 000) ja tästä rahasta suurin osa on kohdennettu henkilöstökustannuksiin rahoittajan määräämänä. Projekteissa ja hankkeissa työskentelevää henkilöstöä on yhteensä arviolta noin 80 henkilötyövuotta, mutta laskennallisesti projekteissa työskenteleviä henkilöitä on lukuvuoden aikana enemmän.

Projektien tuloja ja menoja seuraamalla saadaan kokonaisuus hahmotettua ajantasaisesti, mutta ennakoivasti tämä on haastavaa rahoitushakujen, rahoitusaikataulujen, rekrytointiaikataulujen ja raportointiaikataulujen kulussa omia polkujaan kussakin projektissa. Isoimpiin projekteihin tullaan jatkossa nimeämään talous- ja toimintavastuulliset projektipäälliköt. Porvoon sivistystoimen projektisalkku on saman suuruisenkuin muissa vastaavissa kunnissa ja hallinnon alallemme (OKM) tyypillinen.

Toimintojen taloudellinen tuottaminen vaatii lapsimäärän muuttuessa palveluverkon ja palvelutarjottimen muotoilua tarpeita vastaavaksi. Sisäiset vuokrat ja muut sisäiset palvelut sekä kalusteinvestointien määrä kasvavat uusien investointien ja tilatarpeiden myötä. Tulevan vuo-

den osalta sisäiset vuokrat kasvavat noin 25 % eli yli 5 miljoonaa euroa. Tilapalveluiden kustannusnousu vuodelle 2023 on 3,5 % ruokakustannusten ja 2,5 % siivouskustannusten osalta. Yhteistyötä tukipalveluorganisaatioyksiköiden kanssa tiivistetään edelleen yhteisten prosessien virtaviivaistamisen hengessä.

Suomenkielinen perusopetus ja lukiokoulutus

Asiakkuudet

Suomenkieliset koulutuspalvelut ohjaavat esiopetuksen järjestämistä, järjestävät perus-, erityis- ja maahanmuuttajaopetuspalvelut, lukio-koulutuspalvelut sekä koordinoivat aamu- ja iltapäivätoimintaa sekä järjestävät Tulliportin aamu- ja iltapäivätoiminnan erityislapsille, jonka rahoituksesta käydään neuvottelut hyvinvointialueen kanssa. Palveluiden piirissä on yhteensä noin 450 esiopetuksen oppilasta, lähes 4000 perusopetuksen oppilasta, hieman alle 700 lukiokoulutuksen opiskelijaa sekä alueen toisen asteen opiskelijat. Lisäksi koulutuspalvelut koordinoivat 17 iltapäiväkerhoa, joiden järjestäjinä toimii 7 eri palvelun tuottajaa ja joissa on yhteensä noin 570 lasta. Oppilasmäärä kääntyy vuonna 2023 lievään laskuun koululokkaiden osalta. Samalla kuitenkin yläluokkien oppilasmäärä kasvaa hiukan ja muuttovoitto kasvattaa kokonaisoppilasmäärää muutamilla oppilailla vuosittain. Covid-19 jälkeen tukitoimien, tehostetun ja erityisen tuen tarve on kasvanut. Lisäksi yhteisöllisyyden puute on aiheuttanut koulupudokkaiden määrän kasvua, johon on reagoitava tukitoimin vuonna 2023. Laajennetun oppivelvollisuuden piiriin vuonna 2023 siirtyy koko toinen aste.

NETTOKULUT

€/ASUKAS

957

Toiminnot, palvelut ja prosessit

Suomenkielisissä koulutuspalveluiden perusopetuksen toimintaa ohjaa perusopetuslain ja -asetuksen lisäksi esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmat. Lukuvuoden 2022–2023 painopisteenä on monilukutaidon kehittäminen sekä oppilaiden hyvinvointi. Lisäksi käynnissä useita kehittämishankkeita, joista merkittävimmät koskevat koulutuksellisen tasa-arvon lisäämistä ja Covid-19 aiheuttamien ongelmien korjaamista sekä monilukutaitoa.

Lukiokoulutuksessa painopisteenä on uuden opetussuunnitelman kehittäminen sekä laajennetun oppivelvollisuuden lainsäädännön toimeenpano jokaisella vuosikurssilla. Edelliseen talousarviovuoteen nähden uusia velvoitteita on tullut laajennetun oppivelvollisuuden myötä.

Johtamisjärjestelmän pilotoinnin ja kehittämisen toimenpiteet vakinaistetaan ja kolme aluerehtorin sekä neljä virka-apulaisrehtorin paikkaa julistetaan auki. Lisäksi hallintosäännön kehittämisen kautta johtamisen rakenteita muutetaan ja strategista johtamista tehostetaan sekä samalla myös koulutason pedagogiselle johtamiselle vapautetaan lisää aikaa. Tavoitteena on yhdenmukaistaa koulujen toimintamalleja sekä lisätä opetuksen tasalaatuisuutta sekä työhyvinvointia. Rakenteelliset uudistukset yhdenmukaistavat johtamisjärjestelmiä niin varhaiskasvatuksen kuin suomen- ja ruotsinkielisten koulutuspalveluiden osalta ja ne liittyvät uuden kasvun ja oppimisen toimialan perustamiseen.

Henkilöstö

Laadukkaan johtamisen kehittämiseen panostetaan aluerehtorimallin kautta, jolloin myös vakinaistetaan kolme aluerehtoria ja neljä virka-apulaisrehtoria. Covid-19 jälkeen on edelleen panostettava oppilaiden hyvinvointiin. Tämän tukemiseksi opetushenkilöstöä tulee olla riittävästi ja koulunkäynnin ohjaajaresurssin kohdentamiseen panostetaan. Lisäksi vakinaistetaan kaupunginvaltuuston toimenpideohjelmalla aikaisemmin rahoitetut kolme yläkoulujen school coachia sekä porttiluokan kaksi erityisluokanopettajaa. Laajennetun oppivelvollisuuden lainsäädäntö velvoittaa lisäämään oppilaiden tehostettua ohjausta, jonka vuoksi on perustettava yksi uusi opinto-ohjaajan virka.

Henkilöstölle järjestetään virkaehtosopimuksen mukaista ja lisäksi muuta niin koulukohtaista kuin keskitettyäkin täydennyskoulutusta. Painopisteenä koulutuksessa on opetussuunnitelman toteuttaminen ja monilukutaito. Henkilöstön työhyvinvointia seurataan ja kehitetään työyhteisökyselyjen tulosten mukaan suunnitelmallisesti. Lisäksi yhteisöllisyyttä ja jaetun johtamisen periaatteita edistetään edelleen. Tavoitteena huomioida erityisesti koulunkäynnin ohjaajien ammattiryhmä osana kouluyhteisöä.

Talousarviovuonna 2023 panostetaan erityisesti opetushenkilöstön työkuormien arviointiin. Tavoitteena on mitoitaa työmäärä oikein ja tarvittaessa ottaa uutta opetushenkilöstöä tasapainottamaan kuormitusta. Lisäksi tällä voidaan taata myös jatkossa pätevän opetushenkilöstön saanti.

Talous

Oppilasmäärän kasvun pysähtyminen mahdollistaa henkilöstökulujen tarkastelun pitkällä aikavälillä. Suomenkielinen koulutusjaosto tulee käsittelemään opetuksen resursointia lukuvuodelle 2023–2024 alkuvuodesta 2023.

Opetuksen laadun kehittäminen ja opetussuunnitelman mukainen opetus vaatii arviolta samansuuruiset opetustuntiresurssit kuin lukuvuonna 2022–2023. Vuoden 2023 henkilöstökulut arvioidaan kuitenkin nousevan uusien lainsäädännöllisten, kuten laajennettuun oppivelvollisuuteen sekä oppilaiden tukeen liittyvien veloitteiden johdosta. Lisäksi sisäiset vuokratulot nousevat Kevät-kunnan ja Tolkkisten koulujen lisärakennusten sekä Linnajoen, Albert Edelfeltin ja Huhtisten koulujen uudistettujen pihojen käyttöönoton seurauksena. Toisaalta palveluverkon tehostaminen Epoon koulun osalta tuosäästöjä vuokratustannuksiin 1.8.2023 alkaen. Digitalisaation hyödyntäminen opetuksessa lisää tietokoneiden määrää ja nostaa leasing kustannuksia käyttötalouteen.

Vuoden 2023 talousarvioon liittyy epävarmuuksia Covid-19 virusepidemian tukitoimien ja oppimiseen liittyvien toimenpiteiden osalta. Lisäksi materiaalien ja muiden kustannusten hintojen nousua on vaikea arvioida haasteellisen maailmanpoliittisen tilanteen vuoksi. Myös valmistavan opetuksen tarve ja ryhmien määrän arviointi on vaikeaa. Valtuuston kesäkuussa 2021 hyväksymän toimenpideohjelman toteuttaminen ja siihen liittyvien välttämättömien toimenpiteiden jatkuminen lisää kustannuksia. Epävarmuustekijä on laajennetun oppivelvollisuuden lainsäädännön hyväksymisen tuomat lisäkustannukset varsinkin materiaali- ja henkilöstökulujen sekä uusien tukikurssien osalta. Koulukuljetusten kokonaisuus ja varsinkin tilausliikenteen uusi kilpailutus lisää epävarmuutta kuljetuskustannusten määrän arvioimiseen. Koulukuljetusasioissa pyritään jatkossa tiiviimpään yhteistyöhön kaupunkikehityksen liikennesuunnittelijoiden kanssa.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan välipalakustannukset sekä valtuuston päättämät koululaisten välipalat ovat mukana talousarviossa. Valtion erityisavustukset lukuvuodelle 2022–2023 on huomioitu niin tulojen kuin menojen osalta kevääseen 2023 asti. Henkilöstökulut ja myös kokonaishenkilöstön lukumäärä on kuitenkin lisääntynyt hankerahoituksen, kehittämisprojektien sekä kohdennettujen valtionosuuksien mahdollistamana vuonna 2023 verrattuna edelliseen vuoteen.

Ruotsinkielinen perusopetus ja lukiokoulutus

Asiakkuudet

Ruotsinkieliset koulutuspalvelut järjestää perusopetusta ja valmentavaa koulutusta yhdeksässä ruotsinkielisessä peruskoulussa noin 1700 oppilaalle. Oppilasmäärä pysyy samana tulevina vuosina, kuin 2022. Toisen asteen koulutus järjestetään Borgå Gymnasiumissa, jossa on vähän päälle 300 opiskelijaa. Toisen asteen koulutuksessa kehitetään aktiivisesti yhteistyötä Kotkan, Loviisan ja Siipoon ruotsinkielisten lukioiden kanssa, mutta tiivistetään myös yhteistyötä Linnankosken lukion sekä Careerian ja Praktikumin kanssa. Yhteistyötä on vielä kehitettävä, erityisesti laajennetun oppivelvollisuuden kannalta. Peruskoulun jälkeistä nivelvaiheen koulutusta järjestetään lukuvuonna 2022-23 sekä Borgå folkakademissa että Praktikumisissa. Molemmilla linjoilla tehdään alueellista yhteistyötä, jota tulee arvioida ennen jatkosta päättämistä. Oppilas- ja opiskelijahuolto hyvinvointialueella tarjoaa kuraattori- ja psykologiapalveluja sekä ruotsinkielisen perusopetuksen oppilaille että toisen asteen opiskelijalle. Hyvinvointialue järjestää palvelut 1.1.2023 alkaen. Opinto-ohjauksen tarpeen ennakoidaan kasvavan, mutta resursseja ei ole lisätty talousarvioon vuodelle 2023.

NETTOKULUT
€/ASUKAS
436

Toiminnot, palvelut ja prosessit

Työtä ohjaa ensi sijassa lainsäädäntö ja kansalliset opetussuunnitelman perusteet. Henkilöstökysely tulokset otetaan huomioon kehitettäessä organisaatiotamme ja johtamistamme, jotta meillä on parhaat edellytykset luoda puitteet laadukkaaseen koulutukseen sekä turvalliseen ja terveelliseen oppimisympäristöön, sekä oppilaille että henkilöstölle. Työtä on johdettu ruotsinkielisessä koulutusjaostossa, jossa myös tavoitteista on päätetty pilottiprojektin yhteydessä. Johtamista muokataan vastaamaan uusia tarpeita muuttuneessa toimintaympäristössä uuden kasvun ja oppimisen toimialan, kaupungin uuden organisaation, hyvinvointialueen sekä päivitetyn hallintosäännön kanssa. Uudistus on samankaltainen suomalaisten koulutuspalvelujen kanssa. Laajennetun oppivelvollisuuden prosessit laaditaan hyvinvointialueen ja muiden kuntien kanssa, joissa on ruotsinkielisiä oppilaita. Erityistä huomiota kiinnitetään läsnäoloon kouluissa ja alueellisiin vaihtoehtoihin niiden oppilaiden kohdalla, joilla on poissaoloja tai joilta puuttuu peruskoulun päättötodistus.

Henkilöstö

Johtamisen kehittäminen ja kaupungin hyväksymä koronapandemian jälkeinen toimenpideohjelma vaikuttaa ruotsinkielisten koulutuspalveluiden henkilöstöohjelmaan. Kahden tärkeän alueen, opetussuunnitelman sekä oppilaiden hyvinvoinnin ja oppimisen tukemisen

prosessien johtamiseksi tehdään uudelleenjärjestelyjä, jonka seurauksena tulee kaksi aluerehtorin virkaa. Strategista johtamista ja koulun kasvatuksellista päivittäistä johtamista vahvistetaan. Hyväksi havaitut asiat pilottiprojektissa toteutetaan 2023. Pitkällä aikavälillä muutokset johtavat parempiin tuloksiin ja parempaan hyvinvointiin kouluissa. Koronapandemian jälkeisen toimenpideohjelman seurauksena lisätään resursseja koulunkäynnin ohjaajan palveluihin ja opetushenkilöstöön palkataan uusia henkilöitä. Korona-aikana on perustettu ryhmä niille oppilaille, jotka ovat usein poissa koulusta ja ovat riskissä jäädä ilman peruskoulun päättötodistusta, ja tätä tarvitaan myös lukuvuonna 2023–2024. Koulukoacheja on palkattu toistaiseksi ja he työskentelevät hyvinvoinnin puolesta, niin yläkoulun oppilaiden kuin huoltajienkin sekä Kvarnbackens skolan kanssa. Ruotsinkieliset koulutuspalvelut budjetoivat myös vuotta 2022 suurempiin valmistavan opetuksen tarpeisiin.

Talous

Suurimmat menot koostuvat sisäisistä vuokrista sekä henkilöstömenoista. Muutokset sisäisten vuokrien osalta johtuvat Lyceiparkens skolan koulupiikan uudistamisesta, Vårberga skolan lisärakennuksesta ja Borgå Gymnasiumin julkisivukorjauksesta. Vuonna 2023 suunnitellaan esikouluryhmille sopivat tilat Kvarnbackenin skolaniin, jotta tilat olisivat valmiita syksyllä 2024, joten työ ei vaikuta sisäisiin vuokriin vuonna 2023. Ruotsinkielisen koulutusjaoston käsittelemät resurssit peruskoulun opetussuunnitelman mukaisen opetuksen turvaamiseksi on pidettävä viime vuosien tasolla, paitsi Korona-ohjelman osalta, kun oppilasmäärä on sama. Vaikka ulkoiset tuet kattavat suurelta osin koronapandemiasta aiheutuvan toimenpideohjelman kustannukset, myönnettyihin tukiin sisältyy myös omavastuuosuus, joka on yleensä 10–20 % kokonaiskustannuksista. Lisäykset henkilöstömenoissa johtuvat panostuksesta oppilaisiin, joilla on riski jäädä ilman päättötodistusta, Korona-ohjelman toimenpiteistä, valmistavan opetuksen tarpeista sekä johtamisjärjestelmän uudistuksesta. Laajennettu oppivelvollisuus aiheuttaa uusia kustannuksia vuoteen 2022 verrattuna, koska syksystä 2023 alkaen kaikkien kolmen vuosikurssin aineisto on ilmaista samoin kuin opiskelijoiden tietokoneet. Koronapandemian aikana koulujen henkilökunta on osallistunut vain vähän täydennyskoulutuksiin, mikä on johtanut patoutuneeseen tarpeeseen, jota alamme purkamaan vuonna 2023. Tämä lisää sijais- tarvetta. Oppivelvollisuuden laajentaminen lisää painetta hieman useamman kurssin järjestämiseen luki-ossa. Ruotsinkielisten koulutuspalvelujen tulot muodostuvat pääosin valtion ulkopuolisista tuista sekä niin sanotuista kotikuntakorvauksista, joiden arvioidaan olevan pienempiä kuin vuonna 2022. Koronapandemian seuraukset, koulujen oppilaiden läsnäolon haasteet, tilattujen koulukyntien hankinnat ja Ukrainan sota ja sen seurauksena valmistavan opetuksen tarve, aiheuttavat epävarmuutta talousarviovuoteen 2023.

Varhaiskasvatuspalvelut

Asiakkuudet

Syntyvyyden lasku näkyy alle kouluikäisten lasten määrän vähenemisenä myös Porvoossa. Varhaiskasvatuspalveluissa tämä on näkynyt viime vuosina erityisesti kotihoidon tuen käytön vähenemisenä. Alle 3-vuotiaiden lasten osallisuusaste varhaiskasvatuksessa kasvaa ja 1–2-vuotiaiden lapsiryhmien määrä lisääntyy. Nämä ryhmät sitovat henkilökuntaa 1,75 kertaa enemmän kuin vanhempien lasten ryhmät. Alle 3-vuotiaiden lasten päiväkotipaikkojen lisääntynyt kysyntä edellyttää uusien tilapäisten päiväkotiryhmien perustamista vuoden 2023 alussa ja lisätilan käyttöönottoa viimeistään syksyllä 2023.

NETTOKULUT
€/ASUKAS
714

Toiminnot, palvelut ja prosessit

Varhaiskasvatuspalvelujen kysyntä vaihtelee alueittain ja kieliryhmittäin, minkä vuoksi lähipalveluperiaatteen toteuttaminen on haasteellista. Alueilla Tolkkinen, Haikkoo, Huhtinen, Omenatarha ja Kevätkumpu kysyntää on enemmän kuin tarjontaa. Vastaavasti alueilla Kulloo, Hinthaara, Eestinmäki tarjontaa on enemmän kuin kysyntää. Alueiden välillä tehdään henkilöstösiirtoja vastattaessa kysyntään. Kunnallisia päiväkoteja on 21 ja yksityisiä päiväkoteja yhdeksän. Turvataan varhaiskasvatuksen henkilöstöresurssit, jotta henkilöstömitoituksesta voidaan pitää kiinni. Rakennetaan käyttöiän päässä olevan Huhtisen päiväkodin tilalle uusi isompi päiväkotirakennus.

Bjurbölen, Eestinmäen ja Huhtisen päiväkotien rakennushankkeet ovat seuraavan suunnitelmakauden talonrakennusinvestointeja. Selvitetään Pohjois-Porvoon varhaiskasvatuspalvelut Kaarenkylän päiväkodin tullessa käyttökänsä päähän.

Avoimien varhaiskasvatuspalvelujen perhekahvilointi ja osa kerhotoiminnasta suunnitellaan keskitettävän yhteen toimipisteeseen länsirannalle rakennettavan esteettömän leikki- ja perhepuiston yhteyteen. Siinä vaiheessa luovutaan Perhetupa ilonasta ja Perhepaikka Familista. Kerhotoimintaa järjestetään tämän lisäksi muutamissa päiväkodeissa.

Varhaiskasvatuslakiin kirjatun Lapsi tuki -käsitteen mukaisesti Kehityksen ja oppimisen tuki -tulosityksikkö muutetaan Lapsen tuki -tulosityksiköksi.

Valtion erityisavustuksien avulla panostetaan edelleen toiminnan kehittämiseen. Avustuksia käytetään liikkumisen lisäämisen edistämiseen, digiosaamisen kehittämiseen sekä vieraskielisten lasten ja perheiden tukemi-

seen sekä hyvinvointityöhön palkkaamalla varhaiskasvatuksen erityisopettajia, kieli- ja kulttuuriopettajia, digiasiantuntija ja varhaiskasvatuksen lastenhoitajia.

Myös omia projekteja toteutetaan. Päiväkodinjohtajien työkykyjohtamisen projektiin on saatu Kevan rahoitusta.

Henkilöstö

Kelpoisuusehdot täyttävän henkilöstön saatavuus ja myös sijaisten saanti on ollut jo pitkään haastavaa. Varhaiskasvatuspalveluihin on palkattu määräaikainen rekrytointiasiantuntija sijaisväilyksen kehittämiseksi. Vakituksia sijaisia lisätään päiväkoteihin ja Lapsen tukeen. Lisäksi Lapsen tukeen lisätään vakituksia lastenhoitajia määräaikaisten sijaan.

Nimikemuutoksia tehdään nimikkeiden yhdenmukaistamiseksi ja vastaamaan paremmin tehtäväkuvauksia. Myös päiväkotien henkilöstörakenteen muuttaminen varhaiskasvatuslain mukaiseksi edellyttää nimikemuutoksia ja korkeakoulutettujen työntekijöiden lisäämistä, jota edistetään tukemalla henkilöstön jatkokouluttamista.

Perhepäivähoitajat siirtyivät kuukausipalkkaisiksi syksyllä 2022. Lasten määrä lapsiryhmässä ei enää vaikuta perhepäivähoitajan palkkaan.

Suunnittelijaresurssia varhaiskasvatuksen hallintoon on lisätty vakanssiirrolla sivistystoimen hallinnosta varhaiskasvatukseen.

Talous

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja on valtion talousarvioesityksessä esitetty edelleen alennettavaksi niin, että Porvoon tulot vähenevät noin 700 000 euroa. Asiakasmaksujen alentaminen lisää myös palvelusetelikutannuksia, kun asiakkaiden omavastuuosuus pienenee ja kunnan osuus kasvaa. Lisäksi palvelusetelin arvon nousu lisää yksityisen varhaiskasvatuksen kustannuksia.

Valtion erityisavustukset näkyvät sekä tulo- että menopuolella. Avustuksien omavastuut ovat 5–20 % hankkeen kokonaiskustannuksista, paitsi liikunnan edistämishankkeen omavastuuosuus on 50 %. Omavastuuosuudet on huomioitu talousarviossa. Avustuksissa ja omavastuuosuuksissa on huomioitu vuodelta 2022 siirretyt avustukset, jos avustusten käyttö jatkuu vuonna 2023. Lisäksi vuodelle 2023–2024 myönnettyt avustukset näkyvät kokonaisuudessaan vuoden 2023 talousarviossa, vaikka osa avustuksista tullaan siirtämään seuraavan talousarvion yhteydessä seuraavalle vuodelle.

Tehdään selvitys varhaiskasvatushenkilöstön työvaatekorvauksesta.

➤ Määräraha- ja tulotaulukot

➤ Henkilöstö

➤ Tunnusluvut

	TP2021	TA2022	TA2022+m	TAe2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	6 695 048	6 427 000	6 427 000	7 172 200	7 243 922	7 316 361
Toimintakulut	-106 411 512	-108 051 477	-110 051 477	-119 737 115	-124 646 337	-129 507 544
Toimintakate	-99 716 463	-101 624 477	-103 624 477	-112 564 915	-117 402 415	-122 191 183

ELINVOIMAN TOIMIALA

	MENOT M€	TULOT M€	HENKILÖSTÖ
Elinvoiman toimialan johto	3,4	0	3
Matkailu ja tapahtumat	1,2	0	5
Vapaa-aika palvelut	16,9	2,8	121,3
Jatkuvan oppimisen palvelut	8,1	2,4	117,5
Elinkeinot ja työllisyys	7,7	0,5	20

Elinvoiman toimialan johto

Elinvoiman toimiala on uusi toimiala, joka aloittaa toimintansa 1.1.2023. Toimiala palvelee kaupungin nykyisiä yrityksiä, kaupungin asukkaita sekä kaupunkiin tulevia matkailijoita ja uutta sijoituspaikkaa harkitsevia yrityksiä. Yritysyhteistyö korostuu elinkeino- ja työllisyyspalveluiden sekä matkailu- ja tapahtumapalveluiden toiminnassa. Vapaa-aikapalvelut sekä jatkuvan oppimisen palvelut tuottavat ensisijaisesti laadukasta sisältöä kaupungin asukkaille, mutta osa palveluista tuotetaan myös muiden kuntien asukkaille sekä kaupungissa vierailleille.

Toimialan toiminnassa korostuvat kaupungin strategian mukaisesti yrittäjämönteisyys ja yritysten toimintaympäristön kehittämien sekä kaupunkitapahtumien ja kaupunkikulttuurin kehittäminen kestäväällä tavalla.

Toimialan johto koordinoi kehitysyritys Posintalta tilattavia palveluita, Taidetehtaan ja Event Factoryn toimintaa sekä Kokkonniemen kehitysyrityksen toimintaa. Mainitut yritykset ovat keskeisiä toimijoita kaupungin palvelutarjonnan tuottamisessa.

Matkailu- ja tapahtumapalvelut

Matkailu- ja tapahtumapalvelut on kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa tuottava palvelualue, jonka tavoitteena kaupungin organisaatiossa on huolehtia siitä, että Porvoo kiinnostaa matkailukohteena, tapahtuma-alueena sekä kuvauskohteena kansallisesti ja kansainvälisesti.

NETTOKULUT
€/ASUKAS

24

Palvelualue kehittää alueellista elinvoimaa, kasvattaa matkailutuloa, synnyttää kiinnostavia ja elämyksellisiä uusia konsepteja sekä houkuttelee Porvooseen uusia tapahtumia. Matkailu- ja tapahtumapalvelut on arvostettu kumppani ja se verkostoi ja yhdistää paikallisia ja kaupungin ulkopuolelta tulevia toimijoita. Työn tulokset mitataan matkailijoiden määrässä, aluetaloudellisina vaikutuksina sekä medianäkyvyytenä. Työtä tehdään tiiviissä yhteistyössä yritysten, yhdistysten ja sidosryhmäverkostojen kanssa valtakunnallisia ja kansainvälisiä kumppanuuksia hyödyntäen. Toiminnan painopisteinä ovat digitaalisuus, kestävyys, turvallisuus ja ympärivuotisen matkailun edistäminen.

Palvelualueen tavoitteet saavutetaan seuraamalla trendejä sekä tarttumalla rohkeasti ja ennakkoluulottomasti uusiin signaaleihin ja työkaluihin. Palvelualue on edelläkävijä ja uudenlainen laboratorio kokeiluille kuntatoimijoiden kentällä.

Vuonna 2023 Matkailu- ja tapahtumapalvelut tuottaa esimerkiksi Porvoon Valot -tapahtuman, osallistumisen Loviisan Asuntomessuille sekä tuo Porvoo Borgå Jukolan koettavaksi Porvoon torilla. Vikingarna-konsertissa heinäkuussa 2023 Matkailu- tapahtumapalvelut toimii kumppanina. Tulevan vuoden aikana käynnistyy työ myös Urban Agenda for the EU Sustainable Tourism Partnership -verkostossa.

Vapaa-aika palvelut

Asiakkuudet

Vapaa-aika palvelut eli kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalveluiden kohderyhmänä ovat kaikki porvoolaiset. Vapaa-aika palvelut tuottavat eri ikäryhmille suunnattuja, hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistäviä, liikkumiseen ja osallistumiseen aktivoivia ja ennaltaehkäiseviä ns. hyvän elämän palveluita ja tapahtumia. Vapaa-ajan palveluilla vaikutetaan yritysten ja alan toimijoiden rinnalla kaupungin houkuttavuuteen ja viihtyisyyteen asuinpaikkana. Palveluiden saatavuutta, saavutettavuutta ja yhdenvertaisuutta kehitetään monialaisesti kulttuuri- ja liikuntaohjelmien mukaisin toimenpitein.

Toiminnot, palvelut ja prosessit

Kaupungin avustukset lasten ja nuorten seuratoimintaan säilyvät hyvällä tasolla ja Porvoon harrastamisen mallia kehitetään edelleen yhdessä koulutus- ja varhaiskasvatustalvelujen kanssa, tavoitteena on tarjota jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteyteen. Kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluilla on myös selkeä kytkös lapsiystävälliseen kuntaan.

Vapaa-aika palvelut eroavat muista peruspalveluista siten, että ne ovat usein maksullisia. Palvelukokonaisuuteen liittyy myös kaikille avoimia, maksuttomia palveluita kuten esim. Kirjastopalvelut ja suurin osa nuorisopalveluiden toiminnasta. Palveluiden laatua seurataan sekä kehittämistarpeita kerätään palautteen ja asiakastytyväisyysskyselyiden muodossa, tavoitteena kehitetään toimintaa entistä paremmin palvelemaan kaikkia kohderyhmiä. Laadun arviointi on myös tärkeä osa erilaisten tapahtumien toteutusta.

Kulttuuri- ja liikuntaohjelmien avulla linjataan asukkaiden tarpeisiin perustuvia palveluita ja harrastusmahdollisuuksia sekä tilatarpeita. Tilojen varaus- ja hallintaohjelmaa kehitetään hallintokuntien kesken.

Henkilöstö

Koronapandemian jälkeen painopisteenä on yhteisölliseen hyvinvointiin sekä henkilökunnan hyvinvointiin ja jaksamiseen panostaminen. Henkilöstön osaamista ylläpidetään säännöllisen täydennyskoulutuksen avulla. Painopisteenä koulutuksissa ovat digitaalisten taitojen kehittäminen. Asukkaiden osallistamiseen, johtamiseen, toiminnan kehittämiseen ja viestintään panostetaan myös jatkuvasti uudistuvassa toimintaympäristössä. Vuoden 2023 aikana kiinnitetään erityistä huomiota koko henkilöstön työhyvinvoinnin edistämiseen muutosten keskellä.

Talous

Kestävän talouden ohjelma on huomioitu talousarvioesityksessä. Hankerahoituksella niin kehittämishankkeina kuin hankkeena kohdennettuina valtionosuuksilla palkattujen henkilöiden lukumäärä on kasvanut. Kestävän talouden ohjelman mukaisesti eläköityvien henkilöiden tilalle ei ole palkattu uusia henkilöitä, mikäli tarvetta ei ole olemassa. Henkilöstökulut ja myös kokonaishenkilöstön lukumäärä on tietyiltä osin lisääntynyt hankerahoituksen, kehittämisprojektien sekä kohdennettujen valtionosuuksien mahdollistamana vuonna 2023 verrattuna edelliseen vuoteen. Hankerahoitussalkku on kuvapalveluissa laaja, jolloin myös omavastuuosuuden osuus on merkittävä.

NETTOKULUT
€/ASUKAS
275

Tulosityksiköt

Liikuntapalveluissa keskeistä on parantaa kaupungin eri toimijatahojen yhteistyötä liikunnan, urheilun ja liikkumisen edistämiseksi. Tavoite on lisätä ja monipuolistaa entisestään liikunnan ohjauspalvelutoimintaa, erityisesti matalan kynnyksen palvelujen osalta. Yhteistyötä ja toiminnan kehittämistä seurojen kanssa tehdään mm. seurafoorumien kautta. Liikuntapalveluilla on tärkeä rooli Kokonniemen liikuntakeskuksen hankesuunnittelussa. Tulevan vuoden aikana luodaan yhdenvertainen ja läpinäkyvä toimintamalli, jolla edesautetaan liikunta-alan yrittäjien tuleamista Porvooseen ja toimimista kaupungissamme. Liikuntapalveluissa kehitetään edelleen myös tilavarausten hallinnoinnissa käytettyä Timmi-varausjärjestelmässä selvittämällä sen käytön laajennusmahdollisuuksia muille kaupungin yksiköille sekä myös tapahtumailmoittautumisiin. Liikuntapalveluiden ja kaupunkikehityksen yhteistä rajapintaa ja niihin liittyviä prosesseja selvitetään vuoden aikana, tavoitteena tehostaa toimintaa. Kaupunginvaltuusto on 15.6.2022 päättänyt: konsernijaoston tulisi yhdessä Kokonniemen kehitysyhtiön ja liikuntapalveluiden kanssa laatia joustava ja ajantasainen malli siitä, miten liikuntatiloja hoidetaan ja kuka on vastuussa kiinteistöjen ylläpidosta ja teknisestä toiminnasta tulevaisuudessa. Lisäksi on laadittava yksityiskohdainen vaikutustenarviointi ennen kuin uudesta liikunta-toimintojen hallintomallista päätetään. Päätökset uudesta hallintomallista tehdään vuoden 2023 aikana ja malli tulee voimaan viimeistään tilikauden 2024 alussa.”

Kulttuuripalveluiden osalta toteutetaan uuden Kulttuuriohjelman linjauksia. Kulttuuripalvelut tukee kulttuuritapahtumatuotantoa eri toimenpitein, jotta tuotannot ja yleisömäärät nousevat pandemiaa edeltävälle tasolle. Vuoden aikana tiivistetään kaupungin ja Porvoon museon yhteistyötä vuonna 2021 tehdyn selvitystyön perusteella ja kehitetään saavutettavia kulttuuripalveluita.

Kirjastopalvelut pyrkivät nostamaan kävijä- ja lainamäärät vähintään pandemiaa edeltävälle tasolle. Tämä tehdään kokoelmia, palveluita ja tiloja kehittämällä ja markkinoimalla. Pääkirjaston uudistetuista tiloista ja niiden käyttömahdollisuuksista tiedotetaan edelleen aktiivisesti (kokoushuoneet, pajatila, näyttämöt, uudet lasten- ja nuortenosastot) asiakkaille ja kehitetään toiminta yhdessä käyttäjien kanssa. Panostetaan erityisesti lasten ja perheiden tapahtumiin sekä yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua lisäävään toimintaan.

Vahvistetaan koulu- ja päiväkotiyhteistyötä kansallisen yhteistyösopimuksen mallin mukaan. Pidetään kokonaisuutena monipuolisena ja ajankohtaisena. Jatketaan e-aineistokokoelman kasvattamista ja panostetaan monipuoliseen digituen antamiseen asukkaille. Kehitetään yhteistyötä nuorisopalveluiden kanssa lähikirjastoissa ja pääkirjaston uudella nuortenosastolla. Henkilökunta osallistuu aktiivisesti koulutuksiin omaan osaamisen ja työmotivaation lisäämiseksi.

Nuorisopalvelut panostaa nuorten yksilölliseen kohtamiseen kaikissa työmuodoissa ja pyrkii varmistamaan nuorisotyön oikea aikainen saatavuus kaikissa nuorisotyön ikäluokissa (11–29v). Nuorten ilmaisia tai edullisia matalan kynnyksen vapaa-ajan toimintoja ja harrastamiseen ohjautumista mahdollistetaan ja edistetään hyvinvoinnin lisäämiseksi. Alueellisen nuorisotyön, nuorisotilojen toiminnan palveluita korostetaan. Huomioimme kaikissa työmuodoissamme nuorten kouluterveyskyselyn vastauksienperusteella nousseet painopistealueet ja nuorisotyön palvelusuunnitelma (nups) tehdään. Digitaalisia etäpalveluja kehitetään ja jatketaan sekä osallistumisen kynnyksiä madalletaan. Virvikin leiri- ja retkialueen toimintamahdollisuuksia parannetaan ja näistä tehdään kokonaisvaltainen käyttö- ja investointisuunnitelma yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa. Työntekijöiden työhyvinvointia ja motivaatiota edistetään ja ylläpidetään järjestämällä kaikille työnhajausta sekä mahdollisuus osallistua koulutuksiin.

Jatkuvan oppimisen palvelut

Porvoonseudun musiikkiopisto-Borgånejdens musikintitit ja Porvoon taidekoulu - Borgå konstskola yhdistyivät 2022 hallinnollisesti yhdeksi yhteiseksi Taideoppilaitokseksi, joka sisältää Musiikkiopiston eri sopimuskuntien opetusyksiköt kuten ennenkin lisättyinä Taidekoululla, ja sen sopimuskunnan Sipoon yksiköllä (Taidekoulu Sipoossa - Konstskolan i Sibbo). Taideoppilaitos keskittyy pääsääntöisesti lasten ja nuorten tutkintoon johtavan taiteen perusopetuksen järjestämiseen. Musiikkiyksikkö järjestää taiteen perusopetuspalveluja laajan ja yleisen oppimäärän mukaan kaikille ikäryhmille musiikissa, alle kouluikäisille myös tanssissa muskarissa. Opetusta annetaan klassisen ja popjazz-perinteen mukaisesti. Mu-

NETTOKULUT
€/ASUKAS
112

siikkiyksikön eri hankkeissa tarjotaan oppilaille mm. vanhan musiikin ja kansanmusiikin opetusta vaihtoehtoisina opintoina. Kuvismuskarissa tarjotaan alle kouluikäisille lapsille sekä kuvataide-, että musiikin opetusta yhteistyönä musiikki- ja taideyksikön kanssa. Taideyksikkö tarjoaa tutkintoon johtavan opetuksen lisäksi myös valmentavaa kuvataidekasvatusta 7–9-vuotilallelapsille Konstikas-palvelun kautta. Konstikas on iltapäivätoimintaa, jonka lähtökohtana on taidekasvatuksen saatavuus ja saavutettavuus. Taideoppilaitos jatkaa edelleen sekä musiikkiyksikön, että kuvataideyksikön digi- ja etäopetuspalveluittensa kehittämistä. Päiväkotijärjestelmän kehittäminen jatketaan myös maksuttomien musiikkileikkikoulupalveluiden osalta.

Uudistetun hallintorakenteen myötä on myös mahdollista nostaa oppilasmäärää alueesta ja sopimuskunnasta riippuen, tavoite on myös lisätä aikuisille suunnattua opetusta. Viikonloppukursseja voidaan taas toteuttaa pandemiatilanteen sen salliessa.

Kansalaisopiston asiakasmäärätavoite on 7000 opiskelijaa vuoden 2023 aikana. Tavoitteena on toteuttaa kuntalaisille Porvoossa ja Askolassa monipuolisesti eri aihealueilta lähi- ja etäopetuksena suomeksi ja ruotsiksi yhteensä 20500 opetustuntia. Opinto-ohjelmassa painotetaan ajankohtaisia ilmiöitä ja asiakkaita kiinnostavia kursseja. Vapaassa sivistystyössä korostuu omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus. Vuoden 2023 aikana vahvistetaan sekä ikääntyvien että työikäisten, mutta työelämän ulkopuolella olevien, taitoja. Myös aikuisten maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon opetuksen sekä neuvonnan ja ohjauksen kehitystyö jatkuu, osa hankerahoituksen turvin. Myös kansalaisopiston hallintorakennetta ja johtamisjärjestelmää selkeytetään vuoden aikana.

Elinkeinot, työllisyys ja kotoutuminen

Elinkeinot ja työllisyys palvelualue toteuttaa osaltaan kaupungin elinkeinopoliittisia toimenpiteitä, tuottaa kaupungin työllisyystoimenpiteet sekä edistää kotoutumista.

Kaupungin tarjoamia elinkeinopalveluja tuottaa elinkeinoyhtiö Posintra. Palvelualue koordinoi elinkeinopalvelujen tuotannon Posintran kanssa ja määrittelee vuosittain hankittavien palvelun painopisteet. Tiedossa on myös, että tulevaisuudessa osaavan työvoiman saanti tulee olemaan yrityksille vaikeampaa ja saattaa muodostaa jopa pullonkaulan yritysten kehityksessä. Tästä johtuen työllisyyspalvelut sijoittuvat organisaatiossa elinkeinopalvelujen yhteyteen. Eduskunnan käsittelyssä oleva lakiesitys työllisyyspalveluista tarkoittaa edetessään, että vastuu työllisyyden hoidosta siirtyy kuntiin 2025 alusta. Porvoon kaupungin osalta organisaation toiminnallinen ja taloudellinen valmistelu perustuu järjestämisvastuuseen.

NETTOKULUT
€/ASUKAS
140

Tällä hetkellä Porvoossa on käynnissä työllisyyden kuntakokeilu, jonka kautta vastuu työllisyyden hoidosta on osittain kaupungilla 2024 loppuun asti. Tämä tarkoittaa, että kaupunki kehittää ja kokeilee kuntakokeilussa toimintamalleja, joita voidaan ottaa täysimääräisesti käyttöön vuonna 2025. Kaupungin tulee yhä voimakkaammin kehittää yhteistyötään mm. toisen asteen ammatillisen koulutuksen toimijoiden kanssa ja suunnata työllisyyspalvelujaan enenevässä määrin osaavan työvoiman tuottamiseen kaupungin yritysten tarpeisiin. Palvelualueen vastuulla on myös kaupungin osuus pitkään työttömänä olleiden kuntalaisten työmarkkinatuesta.

Tärkeässä roolissa työvoiman varmistamisessa tulee olemaan myös maahanmuutto. Samaan palvelualueeseen, kun elinkeinoja ja työllisyyttä hoitavat yksiköt, on sijoitettu myös kotouttamisen edistäminen. Kotoutumisen edistämisen yksikön päätavoite on pyrkiä tehostamaan ja nopeuttamaan maahanmuuttajien kotoutumista ja työllistymistä. Yksikön organisointi ja resursointi saataan loppuun vuoden 2023 aikana ottaen huomioon ukrainalaisten pakolaisten tilanne ja sen perusteella tehtävät erilliset päätökset.

- **Määrärahataulukot**
- **Henkilöstö**
- **Tunnusluvut**

	TP2021	TA2022	TA2022+m	TAe2023	TS2024	TS2025
Toimintatuotot	4 637 596	5 675 100	5 675 100	5 674 300	5 731 043	5 788 353
Toimintakulut	-30 406 532	-32 894 180	-33 004 180	-37 276 377	-38 804 708	-40 318 092
Toimintakate	-25 768 937	-27 219 080	-27 329 080	-31 602 077	-33 073 665	-34 529 739

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

Vuosi 2023 alkaa suurilla muutoksilla, jotka vaikuttavat merkittävästi myös henkilöstötarpeeseen. Sosiaali- ja terveydenhuollon, pelastustoimen, oppilashuollon ja näitä palvelevien tukipalveluiden henkilöstö siirtyy liikkeenluovutuksella Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle. Vuoden 2022 henkilöstösuunnitelmassa olleesta 3100,7 vakanssista siirtyy noin 1100 hyvinvointialueelle. Hallintopalveluiden yhtiöittämisessä siirtyi 50,5 vakanssia HPK Palvelut Oy:öön. Näiden henkilöstösiirtojen johdosta kaupungin organisaatioon syntyy paitsi uusia palveluiden ostamiseen, ohjaamiseen ja hankintaan liittyvää osaamistarvetta myös selkeää osaamisvajetta muun muassa valmiuden, varautumisen ja riskienhallinnan osalta sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinoimisen osalta. Kotoutumista edistäviin tehtäviin on palkattu viranhaltijoita ja työntekijöitä jo vuoden 2022 aikana, kun sosiaali- ja terveystoimessa vastaavia tehtäviä hoitavista kaikki siirtyvät hyvinvointialueelle. Muutokset jatkuvat myös seuraavina vuosina, kun työllisyyden hoitamista esitetään siirrettäväksi valtiolisilta TE-palveluilta kunnille. TE2025-uudistukseen valmistautuminen on aloitettava hyvissä ajoin. Uutta TE-organisaatiota valmistellaan projektityönä työllisyyden kuntakokelun oppeja hyödyntäen.

Porvoon kaupunkikonsernin emo-organisaatiolla on vuoden 2023 henkilöstösuunnitelman mukaisesti 2080,5 virkaa ja tehtävää. Vuodelle 2023 kaupungin perustomaloilla virkojen ja tehtävien määrä lisääntyy yhteensä 32,3 vakanssilla, kun ei huomioida liikelaitos Porvoon tilapalveluista sisäisesti siirtyvää 39 vakanssia. Liikelaitos Porvoon tilapalveluista siirtyy lisäksi 53 ruokahuollon ja tilahuollon tehtävää Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle. Liikelaitos Kuninkaantien työterveydestä siirtyy niin ikään muutama vakanssi hyvinvointialueelle, kun liikelaitos Porvoon veden tehtävien ja virkojen määrä pysyy jatkain ennallaan. Kaupungin taloudelliset näkymät eivät mahdollista vastaavaa kasvua tulevina vuosina. Vuosina 2024 ja 2025 on kiinnitettävä erityistä huomiota eläköitymistien huomioimiseen, tuotettavien palveluiden priorisointiin ja myös palvelutarpeen kehittymiseen erityisesti oppilas- ja lapsimäärän laskiessa.

Hyvinvointialueen perustamisen yhteydessä kaupungin organisaatio on uudistettu. Organisaatiouudistus ei itsessään aiheuta juurikaan lisäresursoinnin tarvetta. Kullekin toimialalle nimetään kuitenkin toimialan johtaja ja palkataan toimialan yhteisiä kehittämis- ja tukipalveluita hoitamaan hallintopäällikkö ja johdon assistentti. Organisaatiomuutoksessa siirretään kokonaisia yksiköitä ja myös yksittäisiä vakansseja toimialojen ja palvelualueiden välillä.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi keväällä 2022 päivitetyn kaupunkistrategian, jonka mukaisesti Porvoo on oppimisen ja kasvun sekä ilmastotekojen kaupunki, joka kasvaa kestävästi ja panostaa elämykselliseen vapaa-aikaan ja tapahtumiin. Strategian tavoitteiden edistäminen edellyttää osaamisen ja resurssien vahvistamista.

**HENKILÖSTÖ
YHTEENSÄ
2 080,5**

Konsernipalveluiden vakanssien määrä kasvaa neljällä uudella vakanssilla. Henkilöstö, demokratia ja kehitys - palvelualueelle palkataan virkasuhteinen valmius- ja riskienhallintapäällikkö koordinoimaan valmiussuunniteluun, varautumiseen, riskienhallintaan ja turvallisuuteen liittyviä asioita koko kaupungin tasolla. Konserniyhtiötä ja konserniohjausta tukemaan perustetaan uusi konsernilakimiehen virka. Viestinnän tehtävät lisääntyvät strategian selkokielivaatimusten vuoksi. Lisäksi vastuu käännöspalveluiden ohjaamisesta siirtyy viestintään, ja yksikkö varautuu hoitamaan jatkossa myös osan kaikkein kiireellisimmistä käännöstöistä. Tämän johdosta johdosta viestintä, markkinointi ja yhteiskuntasuhteet - palvelualueelle palkataan uusi viestintäasiantuntija. Sivistystoimen määräaikainen viestintäasiantuntijan tehtävä vastaavasti päättyy. Asiakaspalvelupiste Kompassi siirtyy hallintojohdosta viestinnän palvelualueelle. Matkailuneuvontapalvelut siirtyvät Event Factorystä Kompassiin, ja tätä varten palkataan uusi palveluneuvoja. Rahoitus ja strategia -palvelualueelle palkataan hankinta-asiantuntija tukemaan koko kaupunkikonsernin hankintaprosesseja ja hoitamaan keskitettyjä hankintoja hankintastrategian mukaisesti. Ostopalveluiden, hankintojen ja kilpailutusten merkitys tulee kasvamaan ja määrä lisääntymään etenkin suurten hankkeiden kuten Kokonniemen ja TE2025-uudistuksen myötä.

Konsernipalveluihin siirretään uudelleenorganisoinnin yhteydessä sisäisesti yhteensä 8 tehtävää muilta toimialoilta, mikä ei lisää kaupungin vakanssien kokonaismäärää. Samassa yhteydessä puretaan toimitilajohdon ja liikelaitos Porvoon Tilapalveluiden välinen sisäinen tilaaja-tuottaja-malli, kun kiinteistönhuoltoon liittyvät yhteensä 39 vakanssia siirretään suoraan toimitilajohdon alaisuuteen. Toimintamallin muutoksella poistetaan päällekkäisyyksiä ja selkeytetään johtamista.

Elinvoiman toimiala on täysin uusi toimiala, johon siirtyy henkilöstöä ja vakansseja aiemmalta kaupunkikehityksen tehtäväalueelta sekä kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelu-tehtäväalue kokonaisuudessaan. Apulaiskaupunginjohtaja siirtyy toimialan johtajaksi ja toimialalle palkataan hallintopäällikkö sekä johdon assistentti. Elinkeinot ja työllisyys -palvelualue on vahvistettu jo vuoden 2022

aikana palkkaamalla virkasuhteiset kotouttamispäällikkö ja kotouttamiskoordinaattori sekä työsuhteinen kotouttamisohjaaja. Kaupunkistrategian mukaisesti elämyksellistä vapaa-aikaa kehitetään muuttamalla entinen matkailu- ja markkinointiyksikkö matkailu ja tapatumat -palvelualueeksi. Vastuu markkinoinnista ja brändistä siirtyy viestintä, markkinointi ja yhteiskuntasuhteet -palvelualueelle ja markkinointisuunnittelijoiden tehtävänimikkeet muutetaan elinvoima-asiantuntijan nimikkeiksi ja tapahtumasuunnittelijan tehtävä tapahtumapäällikön tehtäväksi. Kun markkinointitehtävät siirtyvät toiselle toimialalle vahvistuu tapahtumatuotantoon ja matkailumarkkinointiin käytettävien henkilöstöresurssien määrä, vaikka uusia tehtäviä ei perusteta.

Kasvun ja oppimisen toimiala on kaupungin suurin toimiala, joka muodostuu suomen- ja ruotsinkielisistä koulutuspalveluista, varhaiskasvatuksesta sekä toimialan johdosta. Jo kaksi vuotta käynnissä ollut aluerehtorimallin kokeilu muuttuu vakinaiseksi toiminnaksi lukuvuoden 2023 - 2024 alussa. Uuden toimintamallin tarkoituksena on selkeyttää, yhtenäistää ja myös keventää johtamista. Kun aiemmin rehtori on ollut ainoa lähijohtaja jopa yli 80:lle henkilölle, jaetaan aluerehtorimallissa lähijohtajavastuuta myös apulaisrehtoreille. Aluerehtorimallilla yhtenäistetään ohjausta hallinnolliseen ja pedagogiseen johtamiseen liittyvissä prosesseissa, oppimisen ja hyvinvoinnin tukeen liittyvissä prosesseissa, lukiotoiminnan ja toisen asteen yhteistyön prosesseissa sekä kehittämisessä ja toiminnan ohjaamisessa. Aluerehtorimallin myötä palkataan yhteensä viisi virkasuhteista aluerehtoria ja viisi virka-apulaisrehtoria, joista noin 75 % on ollut tilapäisiä virkoja jo kokeilun ajan. Koulutuspalveluihin lisätään kolme määräaikaista tehtävää ja kahdeksan vakituista virkaa sekä kolme vakinaista school coachin tehtävää valmistavaan opetukseen ja laajennetun oppivelvollisuuden lainsäädäntöön liittyen. Varhaiskasvatuksessa on vastattu sijaispulaan ja rekrytointihaasteisiin palkkaamalla vakinaisia kiertäviä lastenhoitajia, joista 17 vakanssia on perustettu jo vuonna 2022. Varhaiskasvatuksen johdossa päivitetään tehtävänimikkeitä vastaamaan tehtävän sisältöä. Kasvun ja oppimisen johdosta siirretään kehittämistehtäviä palvelualueiden hallintoon lähemmäs substanssiajia.

Kaupunkikehityksen toimiala on pysynyt organisaatiouudistuksessa pääosin entisellään. Kun aiemmasta tehtävälueesta tulee toimiala, perustetaan toimialan johtoon kaupunkikehitysjohtajan ja hallintojohtajan virat sekä asiakkuuskoordinaattorin tehtävä. Kaupunkikehitysjohtaja siirretään virkaan toimialan sisältä ja muidenkin tehtävien osalta tavoitteena on löytää sopivat henkilöt organisaation sisältä. Aiemmin toimialalla olleet elinkeino- ja matkailupalvelut sekä työllisyyden kuntakokeilu siirtyvät elinvoiman toimialalle. Kaupunkikehityksen osalta henkilöstölisäykset liittyvät strategisten tavoitteiden toteuttamiseen ja kaupungin kestäväen kasvun varmistamiseen. Kaupungin kasvu edellyttää, että kaupunkikehityksen prosessit maanhankinnasta kaupunki-infran rakentamiseen toimivat sujuvasti ilman pullonkauloja. Prosessien sujuvuutta tukemaan palkataan virkasuhteinen asema-kaavapäällikkö kaavoitukseen yleiskaavapäällikön rinnalle, maapolitiikkaan assistentti osa-aikaisen kiinteistösihteerin työpariksi, virkasuhteiset tuotantopäällikkö ja kunnossapitopäällikkö sekä työsuhteiset katutyönjohtaja ja puistotyönjohtaja kaupunki-infraan varmistamaan lisääntyvien katujen ja yleisten alueiden kunnossapito ja rakentaminen. Toimivan joukkoliikenteen varmistamiseksi palkataan kolmen vuoden määräajaksi joukkoliikennesuunnittelija.

Henkilöstösuunnitelman perustamisen yhteydessä kaupunginvaltuusto perustaa seuraavat virat:

Konsernipalvelut

- konsernilakimies
- valmius- ja riskienhallintapäällikkö

Elinvoima

- hallintopäällikkö
- kaksi määräaikaista tuntiopettajaa Porvoon-seudun musiikkiopistoon

Kaupunkikehitys

- Kaupunkikehitysjohtaja
- hallintopäällikkö
- Asemakaavapäällikkö kaupunkisuunnitteluun
- Tuotantopäällikkö kaupunki-infraan
- Kunnossapitopäällikkö kaupunki-infraan
- Rakennustarkastaja rakennusvalvontaan
- 0,5 III kaupungineläinlääkäri-praktikko ympäristöterveydenhuoltoon

Kasvu ja oppiminen

- Kolme aluerehtoria suomenkielisiin koulutuspalveluihin
- Neljä virka-apulaisrehtoria suomenkielisiin koulutuspalveluihin
- Yksi oppilaanohjauksen virka suomenkielisiin koulutuspalveluihin
- kaksi erityisopetuksen vakituista virkaa suomenkielisiin koulutuspalveluihin.
- Kaksi aluerehtoria ruotsinkielisiin koulutuspalveluihin
- Kaksi virka-apulaisrehtoria ruotsinkielisiin koulutuspalveluihin
- Kaksi opettajaa valmistavaan opetukseen ruotsinkielisiin koulutuspalveluihin
- Yksi oppilaanohjauksen virka valmistavaan opetukseen ruotsinkielisiin koulutuspalveluihin
- kaksi opettajan virkaa ruotsinkielisiin koulutuspalveluihin

Henkilöstösuunnitelman hyväksymisen yhteydessä kaupunginhallitus lakkauttaa

- liikuntapäällikön viran, kun tilalle on palkattu työsuhteinen liikuntapäällikkö

Henkilöstösuunnitelma 2023–2025

Vakituinen ja yli 6 kuukauden määräaikainen henkilöstö

TOIMIALOJEN HENKILÖSTÖ	2022*	2023	2024	2025
KONSERNIPALVELUT				
Virat	8,0	10,0	10,0	10,0
Työsuhteiset	90,5	98,5	97,5	97,5
Yhteensä	98,5	108,5	107,5	107,5
muutos		10,0		
<i>*vertailu Konsernijohto lisättyinä tilapalveluista siirtyvillä kiinteistöhuollolla, pois lukien HPK</i>				
ELINVOIMA				
Virat	121,0	123,5	124,5	124,5
Työsuhteiset	142,9	143,3	145,3	145,3
Yhteensä	263,9	266,8	269,8	269,8
muutos		2,9		
<i>*vertailu kuva, elinkeinot, työllisyys ja matkailu</i>				
KAUPUNKIKEHITYS				
Virat	62,8	68,5	70,0	70,0
Työsuhteiset	115,0	117,5	120,5	120,5
Yhteensä	177,8	186,0	190,5	190,5
muutos		8,2		
<i>*vertailu kaupunkikehitys - matkailu ja työllisyys</i>				
KASVU JA OPPIMINEN				
Virat	554,0	572,0	572,0	572,0
Työsuhteiset	688,0	734,2	733,2	733,2
Yhteensä	1242,0	1306,2	1305,2	1305,2
joista projektityöntekijöitä		53,0		
muutos		11,2		
<i>*vertailu sivistystoimi, pois lukien kuva ja oppilashuolto</i>				
YHTEENSÄ				
Virat	745,8	774,0	776,5	776,5
Työsuhteiset	1 036,4	1 093,5	1 096,5	1 096,5
Yhteensä	1 782,2	1 867,5	1 873,0	1 873,0
Kokonaismuutos ilman projekti-työntekijöitä		32,3		

LIIKELAITOSTEN HENKILÖSTÖ	2022	2023*	2024	2025
Porvoon vesi				
Virat	4,0	3,0	3,0	3,0
Työsuhteiset	41,0	42,0	42,0	42,0
Yhteensä	45,0	45,0	45,0	45,0
Porvoon tilapalvelut				
Virat	4,0	3,0	3,0	3,0
Työsuhteiset	240,0	152,0	152,0	152,0
Yhteensä	244,0	155,0	155,0	155,0
<i>*siirrot HVA:lle + toimitilajohdolle</i>				
Kuninkaantien työterveys				
Virat	6,0	4,0	4,0	4,0
Työsuhteiset	19,0	9,0	9,0	9,0
Yhteensä	25,0	13,0	13,0	13,0
<i>*siirto HVA:lle</i>				

➤ [Yksityiskohtainen henkilöstösuunnitelma](#)

INVESTOINNIT

Investointiperustelut

Kaupungin kestävä talous mahdollistaa neljän vuoden valtuustokaudelle enintään noin 100 miljoonan euron kokonaisinvestoinnit. Kaupungin investoinnit vuosille 2023-2026 ovat yhteensä kuitenkin noin 139,1 miljoonaa euroa. Kaupungin investoinnit talousarvioon on jaettu vuosille 2023-2026 siten, että vuodelle 2023 investointeja kohdistuu yhteensä 27,5 miljoonaa euroa, joista talonrakennusinvestointien osuus on 14 miljoonaa euroa ja kaupunkikehityksen osuus 10,8 miljoonaa euroa.

Talonrakennusinvestoinnit

Hallinnon toimitilojen keskittäminen

Nimbuksen toimitalon peruskorjausurakat kilpailutetaan loppuvuonna 2022 ja urakat käynnistyvät vuoden 2023 alussa heti purkutöiden valmistuttua. Sisäntulokerroksen peruskorjaus tehdään vasta kerrosten 2-4 valmistuttua, joten se valmistuu vasta vuoden 2024 puolella. Ensimmäiset sisäänmuutot on aikataulutettu vuoden 2023 lopulle.

Huhtisen päiväkotiki

Kaupunginhallitus hylkäsi Huhtisen päiväkodin ensimmäisen hankesuunnitelman, missä vanha päiväkotiki olisi peruskorjattu ja laajennettu neliryhmäisestä kuusiryhmäiseksi. Vuoden 2022 lopulla valmistuu uusi hankesuunnitelma, missä esitetään vanhan päiväkodin purkamista ja sen korvaamista 10 ryhmäisellä uudisrakennuksella. Uusi päiväkotiki korvaa valmistuttuaan Huvikummun ja Vaahteranmäen päiväkodit ja Tapani Löfvingin kadulta vuokratut lisätilat. Toteutussuunnittelu aloitetaan 2023 ja uusi päiväkotiki on valmiina vuoden 2025 loppuun mennessä.

Hinthaaran sivistyskeskus

Hinthaaran sivistyskeskuksen hankesuunnitelma on hyväksytty ja toteutussuunnittelu valmistuu vuoden 2022 loppuun mennessä. Projekti käsittää uudet liikuntatilat, opetustilojen modernisoinnin ja pihan ja liikennejärjestelyjen parantamisen. Rakennusurakat kilpailutetaan ja aloitetaan 2023 ja kokonaan valmiina on vuoden 2024 lopulla.

Bjurbölen päiväkotiki

Bjurbölen päiväkodin ja eteläisen palvelualueen hankesuunnitelma valmistuu 2022. Suunnitelmassa esitetään, että nykyiset päiväkodin tilat korvataan kolmen ryh-

män uudisrakennuksella, mikä sijoitetaan nykyisen päiväkodin pohjoispuolelle. Rakennustyöt aloitetaan 2023 ja uusi rakennus valmistuu 2024. Nykyinen Bjurböle daghemin päärakennus lohkotaan omalle ton-tilleen ja myydään, kun uudisrakennus on valmistunut. Uudisrakennuksen ja vanhan päiväkodin välissä oleva oleva sivurakennus puretaan.

Eestinmäen päiväkotiki

Eestinmäen päiväkodin tarvesuunnitelma on valmistunut ja hankesuunnittelu on käynnissä. Tuleva hankesuunnitelma sisältää vanhimman A osan purun, toiseksi vanhimman osan peruskorjauksen ja pienehkön laajennusosan. Valmistuttuaan päiväkodissa on tilat kahdeksalle päiväkotiryhmälle. Mikäli hankesuunnitelma hyväksytään, toteutussuunnittelu valmistuu kesällä 2023, minkä jälkeen kilpailutus ja rakentaminen kesä 2023 – loppuvuosi 2024.

Gammelbackan koulu

Gammelbackan kouluhanke on investointiohjelmassa aikataulutettu vuosille 2023–2027. Tarvesuunnitelma on valmistunut ja hankesuunnittelu alkaa 2023. Hankesuunnittelu etenee rinnan alueen asemakaavoituksen kanssa, mikä määrittää uuden koulun täsmällisen rakennuspaikan ja sitä palvelevat liikennejärjestelyt.

Hankesuunnitteluvaiheessa suunnitellaan ja mitoitetaan ensisijaisesti Gammelbackan alueen esikoulun ja perusopetuksen vuosiluokkien 1-6 tarvitsemat tilat. AE-koulun pienluokkien mahdollinen sijoitus koulun yhteyteen tutkitaan hankesuunnittelun aikana. Tilat suunnitellaan muuntojoustaviksi ja monikäyttöisiksi, jotta nykyisiä kaupungin tuottamia palveluita voidaan sijoittaa tulevan uudisrakennuksen yhteyteen koulun käyttöaikojen ulkopuolella. Kaupungin tuottamien palveluiden tarvitsemat tilat alueella turvataan, mutta niiden laajuus, tuotantovaihtoehdot ja sijainti tutkitaan tarkemmin hankesuunnittelun aikana.

Kaupungintalon julkisivujen, ikkunoiden ja vesikatton perusparannus

Kaupungintalon julkisivujen, ikkunoiden ja vesikatton kuntotutkimukset teetetään vuoden 2022 aikana. Tulosten perusteella tehdään toimenpide-ehdotukset ja perusparannussuunnitelmat vuoden 2023 aikana. Peruskorjaustyöt on aikataulutettu vuodelle 2024. Samalla tutkitaan esteettömyysasiat ja tehdään toimenpide-ehdotukset kulkuyhteyksien parantamiseksi.

Kokonniemen liikuntakeskus

Kokonniemen liikuntakeskuksen konseptisuunnitelma on valmistunut. Suunnitelma toimii lähtötietona asema-kaavoitukselle, minkä tavoitevalmistumisaika on vuosi 2023. Kaavoituksen rinnalla tehdään hankesuunnitelma, minkä tekemiseen on perustettu erillinen projektiyhtiö. Hankesuunnittelun aikana selvitetään Kokonniemen alueen kehittäminen kokonaisuutena ottaen huomioon laajasti seurojen ja kaupunkilaisten tarpeet. Sen tavoitevalmistumisaika on niin ikään vuosi 2023. Kaupungin oman investoinnin laajuus ja tavoiteaikataulu täsmentyvät hankesuunnittelun aikana.

Länsirannan leikkipuisto

Avoimien varhaiskasvatuspalveluiden ja puisto-osaston kanssa toteutetaan yhteistyössä avoin leikkipuisto Länsirannalle. Hanke käsittää noin 200m² rakennuksen, mikä valmistuttuaan korvaa perhepuisto Familin ja perhetupa Ilonan. Toimitilajohto vastaa talon rakennuttamisesta ja puisto-osasto itse leikkipuistosta välineineen. Hankkeen tavoitevalmistumisaika on loppukesä 2023.

Energiansäästöinvestoinnit

Energiansäästötavoitteiden, KETS ym. saavuttaminen edellyttää, että energiansäästötoimenpiteitä tehdään sekä talonrakennusinvestointien ja peruskorjausten yhteydessä että olemassa olevissa kiinteistöissä. Painopiste energiansäästöinvestoinneissa on talotekniikassa, ilmanvaihtojärjestelmien lämmöntalteenottolaitteissa ja säätöautomatiikassa. Aurinkoenergian hyödyntämistä lisätään kohteissa, missä sillä saavutetaan järkevä takaisinmaksuaika.

Kaupunki-infra investoinnit

Rakentamisessa merkittävimmät kohteet ovat teollisuusalueet, perusparannettavat kohteet ja korjausvelan kireminen, keskustan kohteet, sekä alueellisesti tärkeitä pyörätiet ja kaava-alueiden loppuun saattaminen. Merkittävänä osana vastuuta ja erityisenä kehittämiskohdeena on vanhojen alueiden ylläpito.

Kuntatekniikan suurimpana kokonaisuutena uudisrakentamiskohteissa ovat Länsirannan alueen työt. Uuden vierasvenesataman ja uuden puutalokorttelin ympäristö pilaristabiloidaan rakentamisen mahdollistamiseksi. Vierassataman kohdan rantarakenne- ja laituriperustukset pyritään myös saamaan toteutukseen. Alue on haastava syvän ja vesipitoisen savimaaperän sekä tulvimisen vuoksi. Länsirannan ja Porvoonportin alueella aloitetaan Länsirannan ja Maistraatinkadun leikkipuistojen rakentaminen. Länsirannan leikkipuisto toteutetaan esteettömänä leikkipuistona ja avoimien perhepalvelujen puistona. Maistraatinkadun puiston suunnittelussa huomioidaan eri ikäryhmät sekä saavutettavuus.

Kulloon yritysalueen osalta kustannuksia syntyy vielä 2023 Nesteentien kanavointityön aikana ilmenneiden suunnitelmista poikkeavien pohjaolosuhteiden takia. Asemakaava-alueiden viimeistelyä tehdään Toukovuoren alueella, jossa rakennetaan katuviheralueita, aukioita ja LP-aluetta (yleinen pysäköintialue). Aleksanterinkaarella toteutetaan sisäkaaren jk/pp (jalankulku- ja pyöräilyväylä) väylän loppuosa sekä parannellaan Läntisen Aleksanterinkadun risteysalueen tulvareittiä. Kadunrakennus- ja viimeistelytyötä tehdään mm. Raul Hellbergin kadulla, Hellberginpolulla, Mansikkaniityssä ja Ellaninkujalla Hermanninsaaressa.

Perusparannustöissä suurimpana työkohteena tulee olemaan Vanhan Sillan uudelleenrakentaminen. Korjaustöiden on arvioitu kestävän noin vuoden, mutta sillan korjaustöiden kustannuksia tai kestoa on hankala arvioida kulttuurihistoriallisesti merkittävässä ympäristössä sekä maailmantilanteen aiheuttaman kustannusten nousun ja mahdollisten toimitusvaikeuksien vuoksi. Työt aloitetaan varasillan rakentamisella Vanhan Sillan eteläpuolelle, joten matkailijoiden pääsy vanhaan kaupunkiin on turvattu ja pysäköintialueet säilyvät pääsääntöisesti nykyisinä.

Länsirannan City-Marketin rakentumisesta johtuen nykyistä hulevesi-, vesijohto ja jätevesilinjaa joudutaan siirtämään tulevan liikekiinteistön tieltä. Siirtotöiden suunnittelu ja toteutus tehdään yhteistyössä Porvoon veden kanssa mutta toteutuskustannukset tulevat kokonaisuudessaan kuntatekniikalle. Päälylystämiseen on varattu aiempia vuosia enemmän määrärahoja oletettavan bitumin hinnan nousun takia. Kustannusten nousu ja materiaalien mahdolliset toimitusongelmat tuovat epävarmuustekijöitä kaikkien hankkeiden toteuttamiseen talousarviovuonna. Mahdollista on, että kaikkia työohjelman mukaisia hankkeita ei pystytäkään toteuttamaan, vaan osa joudutaan jättämään kesken tai kokonaan pois ja näiden määrärahat siirretään muihin työohjelman hankkeisiin.

Kuntatekniikka on varautunut talouarvioissaan KSOY:n suunnitteleman 110 kV:n maakaapeli kaivannon päälle rakennettavan kävelypolun suunnittelun ja toteutuksen kustannuksiin.

Kaikissa uudisrakentamisen ja perusparantamisen hankkeissa pyritään parantamaan alueiden liikenneturvallisuutta, esteettömyyttä ja kaikkien kulkumuotojen liikumismahdollisuuksia.

Kävelyn ja pyöräilyn osalta parantamistoimia kohdistetaan pääsääntöisesti asuinalueiden ja keskustan välisille pääreiteille sekä keskusta-alueelle. Koulujen ja päiväkotien lähellä olevien kevyen liikenteen väylien ja suojateiden turvallisuuteen kiinnitetään erityistä huomiota.

➤ Hankekohtainen investointiliite

INVESTOINNIT	TP2021	TA2022	TA2022+m	TA2023	TS2024	TS2025	TS2026	TS2027	TS2028	TS2029
KONSERNIPALVELUT										
INVESTOINTIMENOT	-11 303 806	-13 879 000	-14 159 000	-14 980 000	-17 300 000	-18 800 000	-19 700 000	-27 400 000	-20 480 000	-130 000
INVESTOINTITULOT										
YHTEENSÄ	-11 303 806	-13 879 000	-14 159 000	-14 980 000	-17 300 000	-18 800 000	-19 700 000	-27 400 000	-20 480 000	-130 000
KAUPUNKIKEHITYS										
INVESTOINTIMENOT	-13 252 708	-12 800 000	-13 250 000	-11 271 000	-16 140 000	-17 575 000	-20 075 000	-19 355 000	-11 985 000	-8 240 000
INVESTOINTITULOT	529 574			520 000						
YHTEENSÄ	-12 723 134	-12 800 000	-13 250 000	-10 751 000	-16 140 000	-17 575 000	-20 075 000	-19 355 000	-11 985 000	-8 240 000
KASVU JA OPPIMINEN										
INVESTOINTIMENOT	-233 135	-260 000	-260 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
INVESTOINTITULOT										
YHTEENSÄ	-233 135	-260 000	-260 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
ELINVOIMA										
INVESTOINTIMENOT	-684 885	-595 000	-595 000	-1 080 000	-1 070 000	-335 000	-490 000	-735 000	-140 000	-90 000
INVESTOINTITULOT	130 000									
YHTEENSÄ	-554 885	-595 000	-595 000	-1 080 000	-1 070 000	-335 000	-490 000	-735 000	-140 000	-90 000
INVESTOINNIT YHTEENSÄ										
INVESTOINTIMENOT	-25 474 534	-27 534 000	-28 264 000	-27 481 000	-34 660 000	-36 860 000	-40 415 000	-47 640 000	-32 755 000	-8 610 000
INVESTOINTITULOT	659 574	0	0	520 000	0	0	0	0	0	0
YHTEENSÄ	-24 814 960	-27 534 000	-28 264 000	-26 961 000	-34 660 000	-36 860 000	-40 415 000	-47 640 000	-32 755 000	-8 610 000

INVESTOINNIT	Määrärahan tarve TA-TS 2023-2029	TAe2023	TS2024	TS2025	TS2026	TS2027	TS2028	TS2029
KONSERNIPALVELUT	-118 790 000	-14 980 000	-17 300 000	-18 800 000	-19 700 000	-27 400 000	-20 480 000	-130 000
Kaupunginhallitus	-118 790 000	-14 980 000	-17 300 000	-18 800 000	-19 700 000	-27 400 000	-20 480 000	-130 000
Irtain omaisuus	-1 380 000	-330 000	-400 000	-130 000	-130 000	-130 000	-130 000	-130 000
Osakkeet ja osuudet	-4 560 000	-650 000	-300 000	-370 000	-620 000	-620 000	-2 000 000	0
Talonrakennus	-112 850 000	-14 000 000	-16 600 000	-18 300 000	-18 950 000	-26 650 000	-18 350 000	0
Hallinnon toimitilojen keskitt. /Nimbus	-5 000 000	-4 300 000	-700 000	0	0	0	0	0
Hankesuunnitelmat ja tarveselvitykset	-900 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	0
Varikko Kaupunginhaka	-8 500 000	0	0	0	-500 000	-4 000 000	-4 000 000	0
Bjurbölen päiväkot	-3 700 000	-1 800 000	-1 900 000	0	0	0	0	0
Huhtisen päiväkot	-9 350 000	-500 000	-5 500 000	-3 350 000	0	0	0	0
Eestinmäen päiväkot	-3 500 000	-500 000	-3 000 000	0	0	0	0	0
Meritullin alueen päiväkot	-11 000 000	0	0	0	-300 000	-6 000 000	-4 700 000	0
Hinthaaran sivistyskeskus	-6 000 000	-4 000 000	-2 000 000	0	0	0	0	0
Gammelbackan koulu	-28 700 000	-200 000	-500 000	-9 000 000	-12 000 000	-7 000 000	0	0
Pääskytien koulun piha	-900 000	0	0	-400 000	-500 000	0	0	0
AE koulun piha	-600 000	-600 000	0	0	0	0	0	0
Länsirannan leikkipuisto, avoin varh.kasv.	-800 000	-800 000	0	0	0	0	0	0
Koulualueiden liikenneturv. parantaminen	-600 000	-200 000	-200 000	-200 000	0	0	0	0
Bänditilat ja sisäkeittipaikka	-100 000	-100 000	0	0	0	0	0	0
Kaupungintalon julkis. ja ikkunat, saneeraus	-1 800 000	-150 000	-1 650 000	0	0	0	0	0
Kokonniemien liikuntakeskus	-25 000 000	0	-300 000	-1 700 000	-5 000 000	-9 000 000	-9 000 000	0
Energiansäästöinvestoinnit	-3 000 000	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000	0
Pallokentän pukukopit	-1 500 000	0	-100 000	-1 400 000	0	0	0	0
Bogy liikuntas. rak. pihat. yht. + Vahtimes- tarintalon sisäremontti	-1 700 000	0	-100 000	-1 600 000	0	0	0	0
Keskuskoulun lasiaulan muutos oppimisymp	-200 000	-200 000	0	0	0	0	0	0
KAUPUNKIKEHITYS	-104 121 000	-10 751 000	-16 140 000	-17 575 000	-20 075 000	-19 355 000	-11 985 000	-8 240 000
Kaupunkikehityslautakunta	-104 121 000	-10 751 000	-16 140 000	-17 575 000	-20 075 000	-19 355 000	-11 985 000	-8 240 000
Irtain omaisuus	-3 586 000	-901 000	-645 000	-400 000	-390 000	-390 000	-430 000	-430 000
Kiinteä omaisuus	-7 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
Kaupunki-infra	-94 055 000	-9 370 000	-14 495 000	-16 175 000	-18 685 000	-17 965 000	-10 555 000	-6 810 000
Kaupunki-infra tulot	520 000	520 000	0	0	0	0	0	0
KASVU JA OPPIMINEN	-1 050 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Kasvun ja oppimisen lautakunta	-1 050 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Irtain omaisuus	-1 050 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
ELINVOIMA	-3 940 000	-1 080 000	-1 070 000	-335 000	-490 000	-735 000	-140 000	-90 000
Elinvoimalautakunta	-3 940 000	-1 080 000	-1 070 000	-335 000	-490 000	-735 000	-140 000	-90 000
Irtain omaisuus	-1 335 000	-365 000	-270 000	-160 000	-200 000	-160 000	-90 000	-90 000
Elinvoima maanrakennus	-2 605 000	-715 000	-800 000	-175 000	-290 000	-575 000	-50 000	0
INVESTOINNIT YHTEENSÄ								
Menot	-228 421 000	-27 481 000	-34 660 000	-36 860 000	-40 415 000	-47 640 000	-32 755 000	-8 610 000
Tulot	520 000	520 000	0	0	0	0	0	0
YHTEENSÄ	-227 901 000	-26 961 000	-34 660 000	-36 860 000	-40 415 000	-47 640 000	-32 755 000	-8 610 000

INVESTOINNIT ILMASTOTYÖN TUKENA

Porvoo – Ilmastotyön edelläkävijä

Porvoon kaupungin tavoitteena on olla hiilineutraali kaupunki, joka tukee yrityksiä ja asukkaita tekemään ilmastoviisaita valintoja. Myös kiertotaloudella on tärkeä rooli ilmastomuutoksen hillitsemisessä ja luontokadon pysäyttämisen, minkä lisäksi se luo liiketoimintamahdollisuuksia yrityksille. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan pitkäjänteistä työtä yli toimialarajojen.

Porvoon kasvihuonekaasupäästöt

Viimeisin kasvihuonekaasupäästöjen laskenta osoittaa, että vuoteen 2020 mennessä Porvoon kokonaispäästöt ovat vuodesta 2007 pienentyneet 23 prosenttia ja asukaskohtaiset päästöt 27 prosenttia.

Porvoon kaupunki seuraa kasvihuonekaasupäästöjen kehitystä Suomen ympäristökeskuksen tarjoaman päästölaskennan perusteella. Laskentamenetelmänä käytetään niin sanottua Hinku -laskentaa, joka on kuntien tavoitteiden seurantaan tarkoitettu oletuslaskentamalli. Kyseinen laskentatapa ei sisällä päästökauppaan kuuluvien teollisuuslaitosten polttoaineiden käyttöä, teollisuuden sähkönkulutusta, teollisuuden jätteiden käsittelyn päästöjä eikä kuorma-, paketti- ja linja-autojen läpiajoliikennettä. Alueella tuotetusta tuulisähköstä lasketaan kunnalle päästökompensatio vuosittaisen sähkön päästökertoimen mukaisesti. Hinku -laskentaan kuuluvat siis ne päästösektorit, joihin kunta voi omalla toiminnallaan vaikuttaa.

Päästölaskennan tulokset vaihtelevat luonnollisesti vuosittain paitsi päästötoteumasta riippuen myös sen perusteella, millaisia muutoksia laskentamenetelmässä tapahtuu Suomen ympäristökeskuksen toimesta. Edellisellä laskentakerralla laskentamenetelmään tehtiinkin muutos, joka vaikuttaa olennaisesti Porvoon päästötilanteeseen. Muutoksen myötä sähkön ja kaukolämmön kulutuksen sekä teollisuuden polttoainekäytön osalta hiilidioksidipäästöt allokoidaan päästökaupan alle kuten aiemminkin, mutta teollisuuden metaani- ja dityppioksidipäästöt sen sijaan allokoidaan taakanjakosektorille. Tämä tarkoittaa, että kyseiset päästöt ovat mukana myös Hinku -laskennassa ja vaikuttavat olennaisesti Porvoon tuloksiin.

Edellä kuvattu muutos laskentamenetelmässä käytännössä tarkoittaa, ettei Porvoossa olla päästöjen vähentämisessä numeerisesti enää yhtä pitkällä kuin aiemmin. Porvoossa on tehty ja tehdään kuitenkin vaikuttavaa ilmastotyötä ja sen arvo säilyy. On kuitenkin huomattava, että Hinku -tavoitteen saavuttamiseksi on päästöjen vä

hennyttävä noin 74 prosenttia vuoden 2020 tasosta. Hinku -tavoitteella tarkoitetaan 80 prosenttia pienempiä päästöjä vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Hiilineutraalisuustavoite edellyttää vielä tätäkin suurempia päästövähennyksiä.

Ilmasto-ohjelma ohjaa ilmastotyötä

Kaupungilla on voimassa oleva ilmasto-ohjelma vuodelta 2019 ja se sisältää yli 50 toimenpidettä mittareineen, vastuutahoineen ja aikatauluineen. Toimintaympäristömme kuitenkin muuttuu nopealla tahdilla ja tämä nopea muutos on tunnustettu myös keväällä 2022 hyväksytyssä kaupunkistrategiassa. Samaan tahtiin muodostuu uutta tieteellistä tietoa ja uusia ratkaisuja kaupunkien ilmastotyöhön.

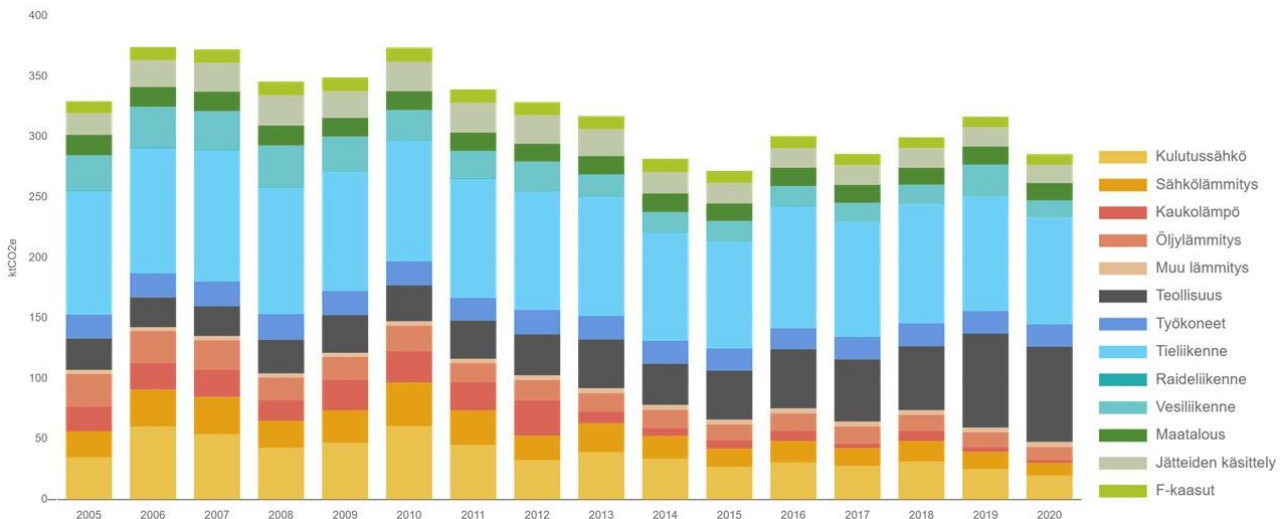
Edellä mainituista syistä pitää ilmasto-ohjelma päivittää ja tämä tulee olemaan yksi vuoden 2023 tärkeimmistä yksittäisistä ilmastotoeista. Ilmasto-ohjelman avulla varmistetaan kaupungin ilmastotyön jatkumo ja vaikuttavuus seuraavien vuosien aikana. Ohjelman päivittämisen yhteydessä painotetaan erityisesti sellaisia lisäisiä ja konkreettisia toimenpiteitä, jotka edistävät strategian ja sen tavoitteiden toteutumista. Ohjelman päivittämiseen otetaan mukaan kaikki toimialat ja ohjelman sisällössä huomioidaan kaikki sellaiset valtion ja muiden tahojen ohjelmat ja tavoitteet, jotka ohjaavat myös kuntien toimintaa.

Kaupungilla on jatkossakin strategian myötä vastuu tehdä ympäristö- ja ilmastoystävällisiä päätöksiä asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Energiasäästöryhmä

Porvoon kaupunki osallistuu valtakunnalliseen "astetta alemmaksi" kampanjaan vuonna 2023. Lämpö- ja sähköenergiaa säästetään kaupungin kaukovalvonnan piirissä olevissa, yhteensä 18 kiinteistöissä. Lämpötiloja lasketaan käyttöaikoina yhdellä asteella ja käyttöaikojen ulkopuolella tämän lisäksi edelleen 1,5 asteella. Sähköä säästetään samoissa kohteissa säätämällä hämäräkytkimiä syttymään myöhemmin, sammuttamalla osa ulkovaloista kokonaan käyttöaikojen ulkopuolella ja ohjelmalla sisävalaistus kokonaan pois öisin ja viikonloppuisin.

Kaupunki on tehty pitkäjänteistä ja tuloksetta ilmasto- ja energiasäästötyötä jo lähes 15 vuoden ajan, joten suuria euromääräisiä säästöjä säästökampanjalla ei tulla saavuttamaan. Kaupunki haluaa kuitenkin omalla esimerkillään olla mukana kannustamassa ja rohkaisemassa sekä työntekijöitä että kaupunkilaisia energiansäästöön, jotta suuremmilta harmeilta ja mahdollisilta käyttökatkoksilta vältyttäisiin.

Porvoon KHK-päästöt

Keskeiset ympäristö- ja ilmastönäkökulmat investointisuunnitelmassa talousarviovuodelle 2023:

1. Itärata

Kaupunki on sitoutunut rahoittamaan Itäradan hankeyhtiötä yhdessä valtion ja muiden kuntien kanssa. Porvoon rahoitusvastuu on noin 10 miljoonalla euroa ja realisoituu arviolta vuosille 2022–2031. Suunnitteluvaiheen jälkeen kaupungin tulee asteittain varautua myös radan vaikutusalueen kaupunkisuunnittelun ja kunnallistekniikan investointeihin.

Itärata toisi porvoolaisten arkeen sujuvuutta, lisääntyttä joukkoliikenteen käyttöä ja kestävämmän tavan pendelöidä. Itärata vauhdittaisi osaltaan kaupungin kasvua, mahdollistaisi radan läheisyyteen uusia asuin- ja työssäkäyntialueita sekä vahvistaisi elinkeinoelämää ja matkailua.

2. Porvoon puistokatu / Läntinen Mannerheiminväylä

Tavoitteena on mahdollistaa Läntisen Mannerheiminväylän kehittäminen keskusta-alueena. Katuympäristöä kehitetään korkealaatuisena kävelyn ja pyöräilyn kaupunkiympäristönä, jossa myös ajoneuvoliikenne on sujuvaa. Alueella on päivittäiseen pendelöintiin tarvittavat toimivat joukkoliikennetyhteydet sekä riittävät liityntäpysäköintialueet. Tavoitteena on, että alueella on laadukkaat ja riittävän laajat viheryhteydet niin asukkaiden, vesienhallinnan kuin luonnonkin näkökulmasta.

Väylän muuttuessa kaupunki- ja katuympäristöksi sen kyky välittää ihmisiä monipuolistuu, kun kadulle tuodaan riittävä joukkoliikenteen pysäkkiverkosto sekä hyvät jalankulun ja pyöräiliikenteen yhteydet. Alenevat liikennenopeudet vaikuttavat katuympäristön viihtyisyyteen ja parantavat Johannisbergin, Hornhattulan ja Katajamäen suunnasta Läntisen Mannerheiminväylän eteläpuolelle, kohti Näsin kouluja, suuntautuvien poikittaisyhteyksien toimivuutta ja turvallisuutta. Muutos luo edellytyksiä yhä paremmin toimivalle pyöräilyn ja kävelyn verkostoille. Eryteisesti Porvoon keskustan ja Kuninkaanportin väliset pyöräily-yhteydet paranevat huomattavasti.

Olemassa olevan infrastruktuurin hyödyntäminen täydennysrakentamisessa on ilmastotyön kannalta kestävämpi ratkaisu kuin kokonaan uuteen neitseelliseen maastoon rakentaminen.

3. Liityntäpysäköinti (puistokadun varressa)

Luomalla edellytykset nykyistä laadukkaammalle ja laajemmalle liityntäpysäköinnille joukkoliikenteen solmu-kohtaan ja myös parantamalla jalankulun ja pyöräilyn

olosuhteita, voidaan kasvattaa kestävien liikkumismuotojen käyttäjien määrää. Vaikutuksena voidaan nähdä, että julkisen liikenteen palvelut paranevat. Alue voi myös tarjota tulevaisuudessa kestäville ja innovatiivisille liikkumismuodoille tukikohdan.

Läntisen Mannerheiminväylän muutos kaduksi mahdollistaa kevyen liikenteen reittien parantamisen molemmille puolille katua. Nykyinen reitti laaksossa siirtyy pohjoiseen ja tarjoaa edelleen kulkuyhteyden laakson poikki. Kun Porvoon puistokadun kokonaisuus on valmis, mahdollistuvat jatkuvat suorat reitit keskustan suuntaan.

Liityntäpysäköinti tarjoaa liityntäpaikan myös pyöräilijöille. Suunnittelussa on varattu alueita pyöräpysäköintiin. Tavoitteena on tarjota laadukasta katettua pyöräpysäköintiä sitä tarvitseville.

Asemakaava tarjoaa uusia mahdollisuuksia liikkumiseen ja parantaa palvelutasoa.

4. Kokonniemen liikuntakeskus

Tavoitteena on tehdä Kokonniemestä hiilineutraali, laadukasta julkista puurakentamista edustava maamerkki, joka poikkeaa tyyppillisestä urheilurakentamisesta materiaalivalintojen ja laatutekijöiden lisäksi paikallistuotannon hyödyntämisellä. Hankkeen tärkeäksi kehityskohdeksi tunnistettiin paikallisen puutuotannon ja -osaamisen kartoittaminen, kehittäminen ja hyödyntäminen. Jotta julkinen rakentaminen puusta saadaan kasvuun, on välttämätöntä kiinnittää huomiota alalla toimivien yritysten toimintaympäristöön ja kannattavuuden edellytyksiin. Käytettäessä kotimaista raaka-ainetta myös puurakentamisen aluetaloudelliset vaikutukset jäävät korkeiksi ja puun käytölle saadaan mahdollisimman suuri lisäarvo – työllistämistä ja verovaikutuksia unohtamatta.

Hankkeen tavoitteena on mm. mahdollistaa rakentamisen ketjun tiiviimpi yhteistyö kunnan, tilaajan, arkkitehdin, suunnittelijan, elementtien toimittajan ja rakennusliikkeen välillä heti alkumetreiltä ja näin tukea paikallisten toimijoiden tunnistamista, työllistämistä sekä alan ja teollisuuden kehittämistä.

Kokonniemen liikuntakeskuksen hankesuunnittelu etenee vuoden 2023 aikana, ja ilmastönäkökulmat otetaan huomioon suunnittelussa.

5. Porvoon Tori

Suunnitelman ilmastovaikutukset ovat pääasiassa välillisiä. Hyötyjä voi kertyä kevyen liikenteen reittien parantamisesta ja sitä kautta lisääntyvästä ilmastoviisaasta liikkumisesta. Myös linja-autoliikenteen saavutettavuus keskustassa tukee ilmastoviisaan liikkumisen edellytyksiä.

6. Hallinnon tilojen keskittäminen/Nimbus

Tarveselvityksessä ja hankesuunnitelmassa selvitetään hajallaan sijaitsevien kaupungin yksiköiden sijoittamista yhteisiin tilatehokkaampiin toimitiloihin kaupungin ydinkeskustaan. Tilat tehdään noin 150 työntekijälle. Yhteiset tilat vähentävät liikkumistarvetta eri yksiköiden välillä. Etätöiden mahdollisuudet ja merkitys huomioidaan erityisesti, mikä vaikuttaa työpisteiden määrälliseen mitoitukseen ja niin ikään vähentää liikkumisen tarvetta. Hankkeessa selvitetään vanhojen kalusteiden hyödynnettävyyttä uudentyypisessä, joustavassa työympäristökonseptissa. Hankevaiheessa testataan myös, voidaanko tällaiset tilat toteuttaa kiinteistöön, jolla ei ole omia autopaikkoja, vaan mahdollisia käytettäviä autopaikkoja on hajallaan ympäristössä: mitkä tällöin ovat työntekijöiden kannalta toimivia ja hyväksyttäviä ratkaisuja.

7. Energiatehokkuustoimenpiteet

Tekoälöpohjainen kaukolämmön ohjauspalvelu otettiin käyttöön 17 kiinteistössä 2021, tavoitteina tasaiset sisäolosuhteet ja energiansäästö. Ensimmäisen toimintavuoden käyttäjäpalautteiden, mittauksien ja säästölaskelmien analysointi on vielä kesken. Alustavat tulokset ovat lupaavia ja systeemin laajennusta uusiin kohteisiin harkitaan.

Keskuskoulun energiahanke valmistui loppuvuonna 2021. Hankkeessa hyödynnetään pääosin kaukolämmön paluuveden energiaa, mikä parantaa kaukolämmön tuottamisen hyötysuhdetta ja vähentää muun muassa kaukolämpöputkiston lämpöhukkaa. Kokonaisuudessaan Keskuskoulun energiansäästö mukaan lukien em. älykäs lämmityksenohjaus, on alustavien laskelmien mukaan ollut kymmeniä prosentteja verrattuna normivuoteen. Tulevina vuosina selvitetään järjestelmän laajentamismahdollisuuksia muihin kaupungin isoihin kiinteistöihin.

Uusiutuvaa energiaa (mm aurinkovoimaloita ja maa-/ilmalämpöpumppuja) asennetaan vuosittain kohteisiin, missä niille saadaan järkevä ja kohtuullinen takaisinmaksuaika. Tällä hetkellä uusiutuvaa energiaa hyödynnetään yhteensä 27 kohteessa. Energiatehokkuus ja uusiutuvien energialähteiden käyttömahdollisuus on lähtökohtana aina, kun korjataan vanhoja rakennuksia tai suunnitellaan uusi tiloja.

8. Joukkoliikenne

Markkinaehtoisen joukkoliikenteen ylläpitäminen ja laaja-alainen väheneminen on vaatinut merkittävää panostusta korvaavan liikenteen suunnitteluun ja hankintoihin. Alkusuunnitelmasta 2022 on käynnistetty kaupunkivetoisen uudentyyppisen joukkoliikennejärjestelmän 1. vaihe. Suunnitteluvaihe kestää kesään 2023 asti, jonka jälkeen kilpailutetaan vuonna 2024 syksyllä alkava liikennöinti.

Ilmastovaikutuksen näkökulmasta, panostaminen joukkoliikenteeseen, voidaan pitää merkittävänä tekijänä. Tehostamalla joukkoliikennekapasiteetin käyttöä ja houkuttelemalla henkilöautoilijoita joukkoliikenteeseen on suora vaikutus hiilidioksiidi päästöihin.

9. Koulu ja päiväkotit investoinnit

Kaupungin investointisuunnitelma sisältää useita koulu- ja päiväkotit-investointeja, joiden suunnittelussa huomioidaan ilmaston muutoksen torjuntaan liittyvä näkökulmat investoinnin suunnittelussa ja toteutuksessa.

LIIKELAITOKSET

- [Porvoon tilapalvelut talousarvio 2023](#)
- [Porvoon vesi talousarvio 2023](#)
- [Kuninkaantien työterveys talousarvio 2023](#)

Kaupungilla on kolme kunnallista liikelaitosta: Porvoon vesi, Porvoon tilapalvelut ja Kuninkaantien työterveys. Liikelaitosten talousarviot on esitetty kaupungin talousarvion lisätiedoissa. Meneillään on selvitys liikelaitos Kuninkaantien työterveyden liiketoimintajärjestelyistä.

Liikelaitosten johtokuntien tehtävänä on kuntalain mukaisesti hyväksyä liikelaitoksen talousarvio ja taloussuunnitelma sekä päättää liikelaitoksen investoinneista, jollei muuta ole määrätty. Mikäli liikelaitoksen investoinnit ovat niin suuret, että niitä ei voida rahoittaa tulorahoituksella, kaupunginvaltuusto päättää sekä liikelaitoksen lainanotosta että kaupungin varsinaisen toiminnan lainanotosta yhtenä kokonaisuutena.

Kaupunginvaltuusto päättää liikelaitosten sitovat tavoitteet sekä kaupungin ja liikelaitoksen väliset rahoituserät, mm. tuottotavoitteen. Liikelaitokset toteuttavat osaltaan kaupungin strategiaa ja strategiasta johdettuja vuosittaisia tavoitteita.

Liikelaitokset rahoittavat lähtökohtaisesti investointinsa tulorahoituksellaan. Liikelaitos Porvoon veden toiminta rahoitetaan vesimaksutuloilla siten, että myös pitkällä aikavälillä voidaan kattaa laitoksen uudis- ja korjausinvestoinnit ja kustannukset sekä kaupungin tuloutusvaatimus. Porvoon vesi jatkaa investoinnin toteutusta Saksalan laitokseen, minkä vuoksi kaupunki on valmistautunut myöntämään kuuden miljoonan euron lainan liikelaitokselle.

LIKELAITOS PORVOON TILAPALVELUT	ANNOKSET (KPL) 2 336 000	ATERIA/HLÖ/PÄIVÄ 118	SIIVOTTAVAT TILAT M ² 158 700
LIKELAITOS PORVOON VESI	VEDEN MYYNTI M ³ 3 060 000	LIITTYJÄMÄÄRÄ (KULUTUS- PAIKAT) 11 700	SANEERATUN VERKON PITUUS 11 km/v RAKENNETTAVAN VERKOSTON PITUUS 3 km
LIKELAITOS KUNINKAANTIEN TYÖTERVEYS	SAAPUNEITA NEU- VONTAPUHELUITA (keskimäärin kuukau- dessa) 1300-1500	ASIAKASTYYTYVÄI- SYY (skaala 1-5) 3,0-3,5	ENNALTA- EHKÄISEVÄN TYÖN OSUUS LIIKEVAHIHTOSTA 70%

Porvoon tilapalvelut	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Peruspääoman tuotto, 5 %	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %
Kotimaisten elintarvikkeiden osuus ostetuista kiloista	70%	70 %	70 %	70 %	70 %
Valmistus- ja lautashävikin osuus valmistetusta ruoasta %	Koulut alle 20 % ja päiväkodit alle 25 %	Koulut alle 20 % ja päiväkodit alle 25 %	Koulut alle 20 % ja päiväkodit alle 25 %	Koulut alle 20 % ja päiväkodit alle 25 %	Koulut alle 20 % ja päiväkodit alle 25 %
Kasviruoan osuutta lisätään vuosittain 10 %	Toteutui (25%)	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu
Kouluruokailun asiakastytyväisyyskysely tehdään	toteutui	toteutuu	toteutuu	toteutuu	toteutuu
Siivouksen hyväksytyt laatukierrokset %	90%	90 %	90 %	90 %	90 %

Porvoon vesi

Veden tuotanto ja vedenjakelu sekä Jäteveden viemäröinti ja käsittely

Strategiset vesihuollon toimivuutta ja asiakkaiden palvelutasoa kuvaavat strategiset mittarit:

- Talousveden laatu, putkirikkojen määrä, vuotoprosentti
- Jäteveden puhdistuksen tehokkuus, tukosten määrä, vuotoveden osuus jätevesimäärästä

Tavoitteena kaikkien tunnuslukujen osalta on Venla-tunnuslukujärjestelmän mukaisen kolmiportaisen arviointiasteikon parhaan arvosanan saavuttaminen.

Tuloutus kaupungille 5 % liikevaihdosta

Tuloutetaan 714 000 euroa

Kuninkaantien työterveys

Taloudellisen kannattavuuden saavuttaminen, nollatulos

Ennaltaehkäisevän työn (Kela luokka I) osuus liikevaihdosta on vähintään 70 %

Konsernin tytäryhtiöiden merkitys, osana kuntakonsernia, kasvaa vuoden 2023 alussa, kun sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät siirtyvät hyvinvointialueen vastuulle.

Kuntalain mukaisesti valtuusto määrittelee omistajapoliittiset tavoitteet omistamilleen yhteisöille sekä päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Porvoossa konserniasiat keskitetään jatkossa kaupunginhallituksen alaisuudessa toimivalla konsernijaostolle, kun uusi konsernijaosto aloittaa toimintansa 1.1.2023. Konsernijaosto ohjaa ja valvoo omistajana, että tytäryhteisöt toimivat kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen asettamien tavoitteiden ja kaupunkistrategian mukaisesti sekä huolehtii konsernivalvonnan toteuttamisesta konserniohjeiden mukaisesti.

Vuosittain valtuusto päättää myös talousarviosta ja taloussuunnitelmasta, joihin sisältyy omistajapolitiikasta johdetut vuositavoitteet myös merkittävimmille konsernin yhteisöille. Oikeudellisesti tavoitteet eivät sido tytäryhteisöjä, vaan ne ovat ns. välillisen tavoiteohjauksen työkalu. Toimiessaan tytäryhteisöjen päätöksentekoi- missä kaupungin edustajien tulee toimia valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti sekä noudattaa konserniohjeita. Yhtiöt raportoivat tavoitteiden toteutumisesta omistajalle konserniohjeen mukaisesti osavuosi- katsauksissa ja tilinpäätöksessä

Keskeisille konserniyhtiöiden hallitusten puheenjohtajille ja toimitusjohtajille ja kaupungin konserniohjaukseen liit- tyville viranhaltijoille mahdollistetaan Keskuskauppaka- marin Hyväksytyt hallituksen jäsen (HHJ) -kurssi. Saa- dun kokemuksen mukaan laajennetaan kurssimahdolli- suutta koskemaan myös laajemmin kaupunkikonsernin toimijoita. Yhtiöt ja kaupunki vastaavat kunkin omalta osaltaan omista kurssikustannuksistaan.

Konsernirakenteen muutokset

Kaupunkikonserniin kuului yhteensä 17 yhteisöä 30.9.2022. Konsernilla tarkoitetaan Porvoon kaupunkia emoyhteisönä sekä sen tytäryhteisöjä, joissa Porvoon kaupungilla on yksin tai yhdessä muiden konserniin kuu-

luvien yhteisöjen kanssa määräysvalta. Kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä, yhdistellään konserniin omistusosuuden mukaan. Konsernitilinpäätökseen yh- distellään lisäksi osakkuusyhteisöjen tilinpäätökset.

Kuntayhtymistä Kårkulla samkommun, Eteva kuntyh- tymä sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri poistuvat Porvoon kaupungin konsernirakenteesta hy- vinvointialueuudistuksen myötä. Uusina tytäryhtiöinä aloitti HPK Palvelut Oy ja Kokkonien liikuntakeskus Oy vuoden 2022 aikana.

HPK Palvelut Oy perustettiin 11.2.2022 ja yhtiön toimia- lana on talous- ja henkilöstöhallinnon palveluiden, ICT-, käännös- ja muiden tukipalveluiden tuottaminen Por- voon kaupungille ja Itä-uudenmaan hyvinvointialueelle. Porvoon kaupunki luovutti yhtiölle liiketoimintasiirtona 1.10.2022 nykyisen henkilöstön, sopimukset sekä toi- minnan tarvitseman käyttöomaisuuden. Yhtiön varsina- inen palvelutuotanto kokonaisuudessaan käynnistyy vuoden 2023 alussa.

Kokkonien liikuntakeskus Oy perustettiin 11.8.2022, yhtiön toimialana on liikuntapalveluiden ja liikuntapalve- luihin liittyvän taloudellisen toiminnan konsultointi ja ke- hitystyö.

Konsernin toiminta ja talous

Epävarmuustekijät kuten koronaepidemia ja Venäjän sotatoimet Ukrainassa on vaikuttanut kaupungin tytäryh- tiöistä toisiin hyvin merkittävästi ja toisiin vain vähän.

Sähkön markkinahintojen vaihtelu sekä Venäjän sotatoi- met Ukrainassa muodostavat epävarmuustekijöitä Por- voon energialle myös vuoden 2023 toiminnassa. Helmi- kuussa 2022 eurooppalaisia energiamarkkinoita ravisutti Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja sähkön hinta on nous- sut rajusti. Riskienhallinta ja ennustettavuus on muuttu- nut sähkön hinnan suuren vaihtelun takia todella haas- tavaksi. Myös kaukolämmön osalta materiaalihankinto- jen hinta ja saatavuus ovat haasteellisempia kuin aikai- semmin.

Careerilla on palattu lähiopetukseen ja opiskelijamäärä on kehittynyt lähes vuodelle 2022 asetetun tavoitteen mukaisesti. Ukrainan kriisi on vaikuttanut yleiseen kustannustasoon. Nopeasti kohonnut energian hinta sekä keväällä 2022 tehty palkkasopimus tulevat lisäämään Careerian kustannuksia merkittävästi.

EventFactory:n liiketoimintaa rajoitettiin viranomaispäätöksillä alkuvuonna 2022. Liikevaihdon menetys oli arviolta 60 000 euroa. Ukrainan sodan aiheuttama kustannustason nousu, vuokrankorotus, sekä kaluston uusiminen ja korjauskustannukset vaikuttavat tilikauden tulokseen.

Kokonhallin liikuntasalin käyttö on koronarajoitusten purkamisen jälkeen lähes normalisoitunut. Kaupungin rokotukset oli myös järjestetty Kokonhallissa. Yhtiöllä on mahdollisuus positiiviseen tilinpäätökseen, mikäli monitoimihallin arvioitu käyttö pysyy loppuvuoden aikana lähellä nykyistä.

A-asuntojen ja Porvoon Vuokra-asuntojen hankkeet etenevät suunnitellusti vuonna 2022. Lähdepolku 3-4:n käytövesiputkiston saneeraus on töiden osalta valmistunut. %. Konsernin henkilöstömäärä 30.9.2022 oli 38 henkilöä, joista neljä määräaikaista.

Konsernirakenteeseen vaikuttavista muutoksista kyseeseen voivat vuonna 2023 tulla yhtiöittämisasteenpiteet tukipalveluiden osalta sekä Itärataan liittyvät järjestelyt.

HENKILÖSTÖ
KAUPUNKI
3 686

HENKILÖSTÖ
TYTÄRYHTEISÖT
606

KONSERNIN
TASE
804,0 M€

KONSERNIN
OMA-
VARAISUUSASTE
35,2 %

KONSERNIN
IVESTOINNIT
81,8 M€

KONSERNI-
VELKA
357 M€
6 988 €/as

KONSERNIN
YHTEISÖJEN
LKM
18

KONSERNIN
TULOS
54,5 M€

Tilinpäätös 2021

KONSERNIRAKENNE

	Omistus- osuus	Henkilöstö 2021
Tytäryhtiöt ja -yhteisöt		
Porvoon Energia Oy (konserni)	100 %	67
Porvoon Sähköverkko Oy	100 %	
Careeria (konserni)	65,64 %	493
Careeria Plus Oy	65,64 %	
KOY Edupolis	65,64 %	
Porvoon A-asunnot Oy (konserni)	100 %	33
Kiinteistö Oy A-lukaali	100 %	
Asunto Oy Suomentalo	100 %	
Kiinteistö Oy Hansatie 10	100 %	
Porvoon Vuokra-asunnot Oy	100 %	
Porvoon Event Factory Oy Ab	100 %	7
Oy Kokonhalli Ab	100 %	4
Ab Svartså Vattenverk-Mustijoen Vesilaitos Oy	60 %	2
Kiint Oy Gammelbackan Liikekeskus Oy	100 %	
Keskinäinen kiinteistö Oy Porvoon Piispantalo	100 %	
Porvoon Seudun Asuntosäätiö	66,7 %	
HPK Palvelut Oy	54,9%	
Kokonniemen liikuntakeskus Oy	100 %	
Kuntayhtymät		
Uudenmaan liitto - Nylands förbund	3,20 %	
Osakkuusyrietykset		
Posintra Oy	37,77 %	
Borgå Folkakademi Ab	37,13 %	
Roskn Roll Oy	20,70 %	
Kiinteistö Oy Porvoon Jousitie	20 %	

Porvoon Energia Oy - Borgå Energi Ab

Emoyhtiö Porvoon Energia Oy vastaa lämmön ja sähkön tuotannosta, lämmön ja maakaasun jakelusta, sähkön ja maakaasun myynnistä.

Tytäryhtiö Porvoon Sähköverkko Oy vastaa sähköverkon kehittämisestä ja sähkönjakelusta

TAVOITE JA MITTARI	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Yhtiön toiminta tukee kaupungin strategiaa ja tuloutus on kestäväällä pohjalla.				
Kaupungille tuloutettava osinko (osinkovuoden mukaan)	2,4 milj. €	2,4milj.€	2,4 milj. €	2,4 milj. €
Yhtiö on kilpailukykyinen ja vakavarainen				
Omavaraisuusaste, %	≥ 20 %	≥ 20 %	≥ 20 %	≥ 20 %
Yhtiön ympäristöystävällinen profiili				
Hiilineutraali sähkönmyynti, %	100 %	100 %	100 %	100 %
Uusiutuvien polttoaineiden osuus kaukolämmön tuotannosta on vähintään 90 prosenttia	≥ 90 %	≥ 90 %	≥ 90 %	≥ 90 %

CAREERIA OY

Toisen asteen ammatillinen koulutus

TAVOITE JA MITTARI	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Yhtiön toiminta tukee kaupungin strategiaa ja sen talous on kestäväällä pohjalla.				
Tilikauden tulos	≥ 0	≥ 0	≥ 0	≥ 0
Omavaraisuusaste	≥ 50 %	≥ 50 %	≥ 50 %	≥ 50 %

Porvoon A-asunnot Oy

Yhtiössä on kaupungin arava- ja korkotukirajoitteinen asunto-omaisuus. Yhtiö vastaa omistamansa asuntokannan isännöinnistä, vuokraamisesta ja kunnossapidosta

TAVOITE JA MITTARI	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Yhtiö toimii osana kaupungin asuntopolitiikan toteutusta ja yhtiön talous on kestäväällä pohjalla.				
Käyttökate-%	≥ 40 %	≥ 40 %	≥ 40 %	≥ 40 %
Käyttöaste, %	≥ 99,7 %	≥ 99,7 %	≥ 99,7 %	≥ 99,7 %
Velka eur & m ² laskee nykytasosta (ilman uudiskohteita)				

Porvoon vuokra-asunnot Oy - Oy Borgå Hyresbostäder Ab

Yhtiössä on kaupungin vapaarajoitteinen asunto-omaisuus. Yhtiö vastaa omistamansa asuntokannan isännöinnistä, vuokraamisesta ja kunnossapidosta

TAVOITE JA MITTARI	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Yhtiö toimii osana kaupungin asuntopolitiikan toteutusta ja yhtiön talous on kestäväällä pohjalla.				
Käyttöaste, %	≥ 99,7 %	≥ 99,7 %	≥ 99,7 %	≥ 99,7 %

Oy Porvoo EventFactory Ab

Taidetehtaan tilojen markkinointi, myynti ja vuokraus

TAVOITE JA MITTARI	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Tilikauden tulos	≥ 0	≥ 0	≥ 0	≥ 0
Kaupungin myöntämän tuen määrä, teur	1000	975	950	950
Lyhytaikaisen tilamyynnin vuokrausaste, % (tapahtumatilat)	≥ 50 % *	≥ 70 %	≥ 70 %	≥ 72 %
Pitkäaikaisen vuokrauksen käyttöaste, % (liiketilat)	100 %	100 %	100 %	100 %

* Koronarajoitusten vaikutus huomioitu 2022 tavoitteessa

TUNNUSLUKUJA TILINPÄÄTÖS 2021

	Liikevaihto milj.eur	Tulos milj. eur	Tase milj. eur	Korolliset lainat milj. eur
Porvoon Energia -konserni	75,1	2,0	190,7	75,9
A-asunnot -konserni	18,3	0,4	108,4	91,6
Porvoon Vuokra-asunnot Oy	1,5	0,0	7,3	3,7
Careeria -konserni	35,2	-0,6	30,0	6,3
Oy Porvoon EventFactory Ab	1,0	0,01	1,1	1,70

TALOUSARVION JA TALOUSSUUNNITELMAN PERUSTELUT SEKÄ SITOVUUS

Keskeiset kuntalain talousarviota ja -suunnitelmaa koskevat määräykset

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan.

Talousarvion ja taloussuunnitelman sisältö

Toimintaa ja taloutta suunnitellaan ja seurataan käyttötalouden, investointien, tuloslaskennan ja rahoituksen näkökulmista.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Käyttötalousosassa asetetaan palvelutavoitteet ja budjetoidaan niiden järjestämisen vaatimat menot ja tulot.

Investointiosassa budjetoidaan pitkävaikutteisten tuotantovälineiden kuten rakennusten, kiinteiden rakenteiden ja kaluston hankinta ja rahoitusosuudet. Tuloslaskelmaosassa osoitetaan tulorahoituksen riittävyys käyttömenoihin ja poistoihin. Rahoitusosassa osoitetaan yhteenvetona rahan lähteet ja käyttö.

Talousarvion laatimisen lähtökohdat

Talousarvion laatimissuhteet ja talousarviokehys muodostavat puitteet toimialojen talousarviovalmistelulle. Talousarviokehyksessä arvioidaan verorahoituksen taso, kustannuskehitys, toiminnalliset muutokset ja investointitarpeet.

Käyttötalousmenot ja investoinnit sopeutetaan käytävissä oleviin rahoitusmahdollisuuksiin. Toimialat voivat

painottaa eri tehtäviä tarpeen mukaan. Kehys on kuitenkin yläraja, jonka puitteissa toimialan talousarvioehdotus tulee laatia.

Kaupunginhallitus on hyväksynyt 13.6.2022 221 § talousarvion ja taloussuunnitelman laatimissuhteet sekä talousarviokehysten toimialoille.

Talousarvion sitovuus

Kaupunginvaltuusto hyväksyy talousarviossa kaupungin ja kaupunkikonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Toiminnassa ja taloudenhoidossa noudatetaan talousarviota.

Määrärahat ja tuloarviot sekä toiminnan ja talouden tavoitteet voidaan määrittellä sitoviksi. Sitovuus merkitsee mm. sitä, että määrärahaa tai nettomäärärahaa ei saa ylittää, tuottotavoitetta ei saa alittaa tai sitova tavoite ei saa jäädä saavuttamatta ilman kaupunginvaltuuston hyväksymistä.

SITOVUUS VALTUUSTOON NÄHDEN

Käyttötalousosan sitovuus valtuuston nähden on toimialan tuloarviot ja määrärahat sekä sitovat toiminnan ja talouden tavoitteet. Investointiosan sitovuus valtuustoon nähden on toimialan nettoinvestointimääräraha ja hankekohtaisesti yli yhden miljoonan euron investointimääräraha. Rahoitusosan sitovuus valtuustoon nähden on pitkäaikaisten lainojen lisäys ja antolainojen lisäys. Liikelaitosten sitovuus valtuustoon nähden on toiminnan tulos, tuottotavoite ja sitovat toiminnan ja talouden tavoitteet.

KAUPUNGINHALLITUS

Kaupunginhallitus päättää hankekohtaisesti yli yhden miljoonan euron investointihankkeiden hankesuunnitelmista, luonnospiirustuksista sekä rakennustyön käynnistämistä valtuuston hyväksymien määrärahojen puitteissa.

LAUTAKUNTA

Lautakunta päättää alaistensa palvelualueiden käyttötalouden toimintasuunnitelmista ja investointien hankesuunnitelmista sekä niiden muuttamisesta valtuuston myöntämien sitovien määrärahojen puitteissa. Investointihankkeen ottaminen hankesuunnitelmaan edellyttää, että sille on talousarvion erittelyissä osoitettu määräraha.

➤ [Kaikki talousarvion liitteet yhdistettynä](#)